

**UCHWAŁA NR XXXIII.277.2014
RADY GMINY MIŁORADZ**

z dnia 26 sierpnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, zm. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr VII/35/07 Rady Gminy Miłoradz z dnia 17 marca 2007 roku w sprawie: uchwalenia „STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŁORADZ”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miłoradz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Majewski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIII.277.2014
Rady Gminy Miłoradz
z dnia 26 sierpnia 2014 r.

Strategia Rozwoju **Gminy Miłoradz** do 2020 roku

Miłoradz, luty 2014

Opracowanie wykonane przez:

AMT Partner Sp. z o. o.

Ul. Jaškowa Dolina 15

80-252 Gdańsk

www.amtpartner.pl

15
lat
1999-2014

Spis treści

Wstęp	5
0. Metodologia	6
Część I Raport o stanie Gminy Miłoradz.....	9
1. Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Miłoradz	10
1.1 Położenie Gminy.....	10
1.2 Komunikacja	12
1.3 Demografia	13
1.4 Gospodarka i infrastruktura techniczna	16
1.4.1 Gospodarka Gminy.....	16
1.4.2 Infrastruktura techniczna	19
1.5 Rynek pracy i bezrobocie	22
1.6 Mieszkalnictwo	25
1.7 Ochrona środowiska przyrodniczego	25
1.8 Turystyka i baza turystyczna	29
1.9 Sfera społeczna	35
1.9.1 Oświata i edukacja	35
1.9.2 Ochrona zdrowia	36
1.9.3 Kultura	37
1.9.4 Sport i rekreacja	39
1.9.5 Organizacje pozarządowe	39
1.10 Instytucje publiczne w gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy.....	40
1.11 Finanse	41
1.12 Polityka inwestycyjna	44
1.13 Zagospodarowanie przestrzenne.....	52
Część II Obszary problemowe i analiza stopnia rozwoju Gminy Miłoradz	54
2. Analiza obszarów problemowych Gminy Miłoradz	55
2.1 Klasyfikacja i szczegółowy opis – karty obszarów	55
2.2 Podsumowanie możliwości rozwojowych obszarów	59
3. Stopień rozwoju oraz potencjał Gminy w opinii jej mieszkańców.....	62
3.1 Wyniki badania ankietowego	63
4. Analiza SWOT	80
Część III Wizja, misja, cele strategiczne i system wdrażania	85
5. Wdrażanie Strategii Rozwoju	86
6. Wizja rozwoju.....	87
7. Misja	88
8. Cele strategiczne	90

9. Monitorowanie i ewaluacja strategii.....	92
Część V Załączniki	94
Załącznik 1. – Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi dokumentami o charakterze strategicznym	95
Załącznik 2. – Programy operacyjne	102
Załącznik 3. – Wykaz projektów planowanych do realizacji na terenie Gminy Miłoradz do 2020 roku.....	116
Załącznik 4. – Formularz badania ankietowego mieszkańców	121

WSTĘP

Szanowni Mieszkańcy,

Wspólnie Radni Gminy Miłoradz i pracownicy Urzędu Gminy przekazują Państwu nową *Strategię Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku*, przygotowaną w oparciu o opinie, ankiety, czy też wywiady i warsztaty. Czym jest i w jakim celu tworzy się tego typu dokument?

Strategia jest pewnego rodzaju ścieżką rozwoju Gminy, wyznacza cel, którego realizacja poprawi nasze wspólne życie. Ma ona być drogowskazem dla nie tylko mieszkańców, ale także wszystkich podmiotów działających w okolicy. Jednocześnie musi się wpisywać w kierunki rozwoju powiatu i województwa pomorskiego. Niniejsza

Strategia jest głównie skierowana na rozwój społeczności lokalnej, szczególnie dzieci i młodzieży. Wyrazem tego są inicjatywy wpisane w jej treść. Utworzenie przedszkola w Kończewicach spowoduje poprawę jakości i dostępności procesu dydaktycznego najmłodszych mieszkańców Gminy. Powstanie hali sportowo – rekreacyjnej da możliwość uprawiania różnych dyscyplin sportowych niezależnie od warunków atmosferycznych mieszkańcom, którzy w czasie wolnym będą mogli korzystać z obiektu. Z kolei rozwój ekonomii społecznej i oddolnych inicjatyw ułatwi powrót na rynek pracy szczególnie młodym matkom i innym grupom społecznym.

W Strategii ważne miejsce zajęły również potrzeby infrastrukturalne: budowy i remontu dróg i chodników na terenie Gminy oraz budowy ścieżek rowerowych w oparciu o wojewódzki system powiązań, tak aby rozwinąć również ofertę turystyczną.

Jednym z najważniejszych celów społecznych pozostaje szeroko rozumiane bezpieczeństwo, zaczynając od rozwijania umiejętności niesienia pomocy i poprzez bezpieczne drogi, tereny rekreacyjne, bezpieczną wodę do picia.

Wszystkie ujęte w dokumencie propozycje muszą wpisywać się w system działań rozwojowych dla powiatu malborskiego i województwa pomorskiego, dlatego też zapisy Strategii mają charakter ogólny i otwarty. Spójność działań z zapisami niniejszego dokumentu przyczynia się do rozwoju Gminy i jej mieszkańców. Z kolei brak zgodności może skutkować utratą zdolności do uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego naszych pomysłów.

Uważam, że proponowana *Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku* jest dobrym kierunkiem rozwoju Gminy. Bądźmy pełni nadziei, że jej realizacja przyczyni się do poprawy jakości życia i gospodarowania, a same zapisy ułatwią pozyskanie środków finansowych na nowe inicjatywy dla Gminy Miłoradz w przyszłej perspektywie unijnej.

Z wyrazami szacunku,

Wójt Gminy Miłoradz
Tadeusz Biliński

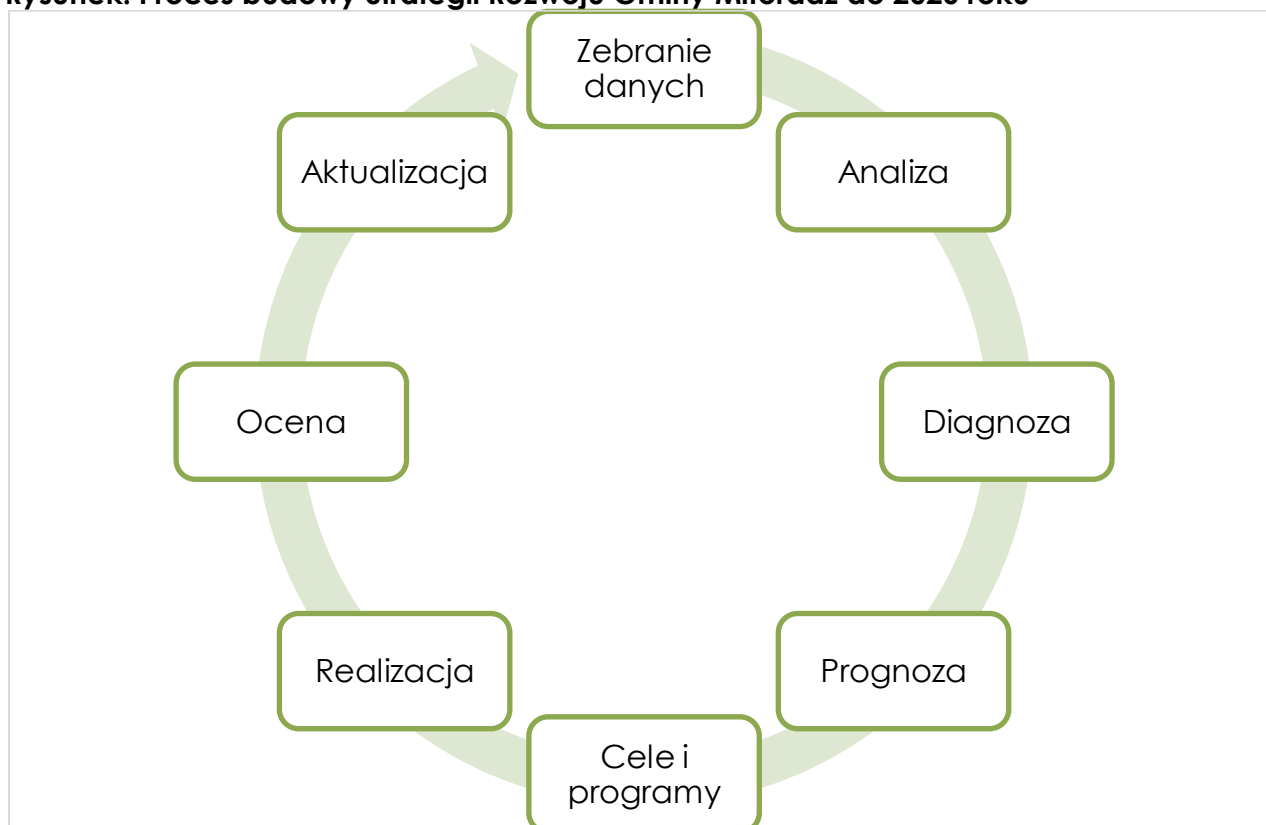

0. Metodologia

Prace nad *Strategią Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku* rozpoczęto z inicjatywy władz samorządowych dnia 24 września 2013 roku wraz z podjęciem Uchwały Rady Gminy Miłoradz nr XXV/205/2013.

Proces planowania strategicznego jest procesem indywidualnym, charakterystycznym dla danego podmiotu i uwzględniającym jego specyfikę. Istnieje jednak wiele uniwersalnych metod, które mogą być stosowane na wielu poziomach (np. motywowanie uczestników procesu, analiza SWOT czy też warsztaty strategiczne). Metody te pozwalają na usystematyzowanie wiedzy oraz uporządkowanie kolejnych działań, które w efekcie pozwalają na zbudowanie planu rozwoju. Dotychczasowe doświadczenie władz samorządowych potwierdziło fakt, iż warunkiem opracowania skutecznej strategii jest zaangażowanie przedstawicieli różnych środowisk, którzy wspólnie przystąpili do opracowywania niniejszego strategicznego planu rozwoju. Charakterystyka procesu opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz została przedstawiona schematycznie na poniższym rysunku.

Rysunek. Proces budowy Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz sięga roku 2020. Tym samym dokument ten jest dokumentem długookresowym, a jego okres wdrażania jest zgodny ze stosowanymi praktykami planistycznymi oraz umożliwi stosowanie Strategii w horyzoncie spójnym z perspektywą finansową Unii Europejskiej (2014-2020).

Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku jest dokumentem, na który składają się trzy podstawowe części:

- Część I *Raport o stanie Gminy*,
- Część II *Obszary problemowe i analiza stopnia rozwoju Gminy Miłoradz*,
- Część III *Wizja, misja, cele strategiczne i system wdrażania*,
oraz załączniki przedstawione w Części IV.

Raport o stanie Gminy stanowi swoisty portret obecnej sytuacji i jest analizą istniejących uwarunkowań społeczno – gospodarczych. Podstawą jego opracowania *Raportu* były przede wszystkim:

- dane statystyczne publikowane przez Główny Urząd Statystyczny,
- dane z ewidencji własnych prowadzonych przez Urząd Gminy,
- dokumenty o charakterze strategicznym wyznaczające kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach, w tym plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków rozwoju, uchwały budżetowe, wieloletnia prognoza finansowa i inne.

Diagnoza stanu aktualnego posłużyła jako punkt wyjścia dla dokonania podziału terenu Gminy Miłoradz na obszary problemowe, który to przedstawiono w Części II niniejszego dokumentu. Wraz z pogrupowaniem sołectw przedstawiono również szczegółowo charakterystykę każdego z obszarów, a także szanse i zagrożenia dla rozwoju. Ocena stopnia rozwoju i identyfikacja potrzeb i oczekiwań została pogłębiona o informacje zebrane w wyniku przeprowadzonego wśród mieszkańców od dnia 18 grudnia 2013 roku do dnia 20 stycznia 2014 roku badania ankietowego. Jego wyniki umożliwiły również dokonania pełnej analizy SWOT dla Gminy jako integralnej całości.

Część III stanowi część prognostyczną, w której to skupiono się na opracowaniu wizji, misji, celów strategicznych i operacyjnych, a także systemu wdrażania i monitorowania rezultatów działań. Wyboru strategicznych kierunków działania dokonano w sposób szczególny, pod kątem spójności z następującymi dokumentami:

- Dokumentem „Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Założenia Umowy Partnerstwa” – projekt z dnia 16.11.2012r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego,
- „Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020” stanowiąca Załącznik nr 1 do Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku,
- Regionalnymi Programami Strategicznymi: Pomorski Port Kreatywności (przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą nr 967/277/13), Pomorska Podróż (przyjęta Uchwałą nr 1080/286/13), Aktywni Pomorzanie (przyjęte uchwałą nr 910/272/13), Zdrowie dla Pomorzanie (przyjęte Uchwałą nr 910/272/13), Mobilne Pomorze (przyjęte Uchwałą nr 951/275/13), Ekoefektywne Pomorze (przyjęte Uchwałą nr 931/275/13).

W celu uściślenia kierunków rozwoju do Strategii dołączono również (jako Część IV):

- Uzasadnienie zgodności celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami o charakterze strategicznym (Załącznik nr 1).
- Programy operacyjne (Załącznik nr 2).
- Wykaz projektów planowanych do realizacji na terenie Gminy Miłoradz do 2020 roku (Załącznik nr 3).
- Formularz badania ankietowego mieszkańców (Załącznik nr 4).

Podstawą opracowania Załącznika nr 1 oraz nr 2 były zapisy poszczególnych dokumentów strategicznych oraz konieczność zachowania spójności kierunków rozwoju z politykami na różnym poziomie planowania strategicznego. Programy operacyjne zaproponowane w Załączniku nr 2 stanowią podstawowe kierunki interwencji, w które wpisywać się winny przyszłe działania inwestycyjne realizowane na terenie Gminy. Programy te zaproponowano pośrednio w odpowiedzi na wytyczne przedstawione w dokumentach operacyjnych, przede wszystkim w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020. Załącznik nr 3 natomiast powstał w wyniku konfrontacji planów finansowych Gminy Miłoradz z obranymi strategicznymi kierunkami rozwoju. Dokument ten przedstawia listę projektów wraz z ramami czasowymi i finansowymi ich realizacji.

Podstawową zasadę opracowania dokumentu stanowiła zasada partycypacji społecznej na każdym etapie prac nad *Strategią*. W tym celu przeprowadzono:

- spotkania robocze z przedstawicielami Urzędu Gminy Miłoradz, komisją ds. opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku” oraz ekspertami AMT Partner Sp. z o.o. które odbyły się w terminach:
 - o 15 października 2013 roku
 - o 12 grudnia 2013 roku
 - o 4 lutego 2014 roku
 - o 11 lutego 2014 roku.
- ankietę wśród mieszkańców – dystrybuowaną w dnia 18 grudnia 2013 roku – 20 stycznia 2014 roku.
- spotkania konsultacyjne z mieszkańcami.

Treść *Strategii* wraz z formularzem uwag została opublikowana na stronach Urzędu Gminy w marcu 2014 roku. W okresie miesiąca zbierano uwagi od mieszkańców i wszystkich zainteresowanych.

Na bazie tych doświadczeń powstał dokument o niniejszej treści, który następnie poddano ocenie oddziaływania na środowisko w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W efekcie podjętych starań Rada Gminy Miłoradz w dniu Uchwałą nr przyjęła obecny kształt *Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz*. Należy przyjąć, iż nie jest to kształt ostateczny. Opracowanie i realizacja strategii są procesami ciągłymi – w trakcie realizacji strategii następuje zazwyczaj rozpoczęcie prac nad jej aktualizacją. Tym samym niniejszy dokument pozwala na kreowanie rozwoju Gminy Miłoradz, w odpowiedzi na obecne i przyszłe potrzeby jej mieszkańców, przedsiębiorców oraz wszystkich zainteresowanych.

CZĘŚĆ I RAPORT O STANIE GMINY MIŁORADZ

1. Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Miłoradz

1.1 Położenie Gminy

Gmina Miłoradz położona jest w województwie pomorskim, w południowo – zachodniej części powiatu malborskiego, około 11 km od jego stolicy – Malborka, na obszarze Żuław Wiślanych. Graniczy ona z gminami Lichnowy i Malbork z powiatu malborskiego oraz (przez Wisłę) z gminami Tczew, Subkowy i Pelplin z powiatu tczewskiego i (przez Nogat) z gminą Sztum z powiatu sztumskiego.

Rysunek. Położenie Gminy Miłoradz

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku

Gmina Miłoradz zajmuje powierzchnię niemal 94 km² (18,95% powierzchni powiatu malborskiego) i składa się z dziewięciu sołectw: Miłoradz, Pogorzala Wieś, Stara Kościelnica, Mątowny Wielkie, Mątowny Małe, Kończewice, Bystrze, Stara Wiśła oraz Gnojewo.

Rysunek. Podział Gminy na sołectwa obrazuje poniższa mapa

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Wnioskodawcy

Tabela. Podstawowe dane dotyczące Gminy Miłoradz

PODZIAŁ TERYTORIALNY	
Powierzchnia	94 km ² / 9370 ha
Liczba sołectw	9
Liczba miejscowości	12
Udział lasów w powierzchni Gminy	5%
Udział użytków rolnych w powierzchni Gminy	86%
Udział wód i pozostałych gruntów w powierzchni Gminy	9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1.2 Komunikacja

Gminę Miłoradz, charakteryzuje dogodne położenie w kontekście komunikacji samochodowej, w tym szlaków drogowych: autostrady A1 i drogi krajowej 91. Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 22, łącząca granicę z Niemcami w Kostrzynie nad Odrą (zachodniopomorskie) z polsko-rosyjskim przejściem granicznym w Grzechołkach (warmińsko-mazurskie). Usytuowanie Gminy Miłoradz w ramach układu drogowego obrazuje poniższa mapa.

Rysunek. Usytuowanie Gminy Miłoradz względem najważniejszych szlaków komunikacji drogowej województwa pomorskiego

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl/pl/208/drogi-krajowe-w-województwie-pomorskim>

Dzięki dobrym połączeniom drogowym oraz niewielkiej odległości do magistrali kolejowej E65 Warszawa-Gdynia obszar Gminy Miłoradz jest dobrze dostępny. Wskazane powyżej położenie Gminy Miłoradz na styku drogi krajowej nr 22 jest niewątpliwie korzystne dla Gminy z punktu widzenia jego dostępności i szans rozwojowych.

Obsługę w ramach zbiorowego transportu autobusowego zapewnia AŻ Rydwan Sp. z o.o. z siedzibą w Malborku oraz Transport Zarobkowy S. Krzyżanowski. AŻ Rydwan obsługuje połączenia na trasach:

- Malbork – Stara Kościelnica – Miłoradz – Malbork
- Malbork - Gnojewo – Miłoradz – Malbork.

Trasy przejazdu obejmuje następujące przystanki:

- Stara Kościelnica
- Miłoradz, Miłoradz Osiedle, Miłoradz Wieś
- Mątowy PGR, Mątowy Małe, Mątowy Wielkie
- Bystrze PG, Bystrze, Bystrze SK
- Kończewice Skrzyżowanie, Kończewice, Kończewice Skrzyżowanie
- Gnojewo.

Realizowanych jest 11 kursów autobusowych w ciągu doby.

Transport Zarobkowy S. Krzyżanowski obsługuje trasę:

- Stara Kościelnica - Miłoradz – Pogorzała Wieś - Malbork (przez Kraśniewo, Cisy, Kałdowo),
- Miłoradz – Malbork DK – Miłoradz (przez Starą Kościelnicę)

Trasy przejazdu obejmują następujące przystanki w granicach Gminy:

- Stara Kościelnica, Stara Kościelnica kol.,
- Miłoradz, Miłoradz Osiedle,
- Pogorzała Wieś, Pogorzała Wieś wyb., Pogorzała Wieś kol.

Dodatkowo autobusową komunikację międzygminną zapewniają również Niebieska Linia oraz PKS Kwidzyn.

1.3 Demografia

Gmina Miłoradz jest najmniejszą i najmniej ludną gminą w powiecie malborskim. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na grudzień 2012 roku, Gminę Miłoradz zamieszkuje 3 365 osób. Wśród mieszkańców Gminy istnieje niewielka przewaga mężczyzn – 1 688 osób do 1 677 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 36 osób/km². Szczegółowe dane zebrane są w formie tabelarycznej oraz zobrazowane są na poniższym wykresie.

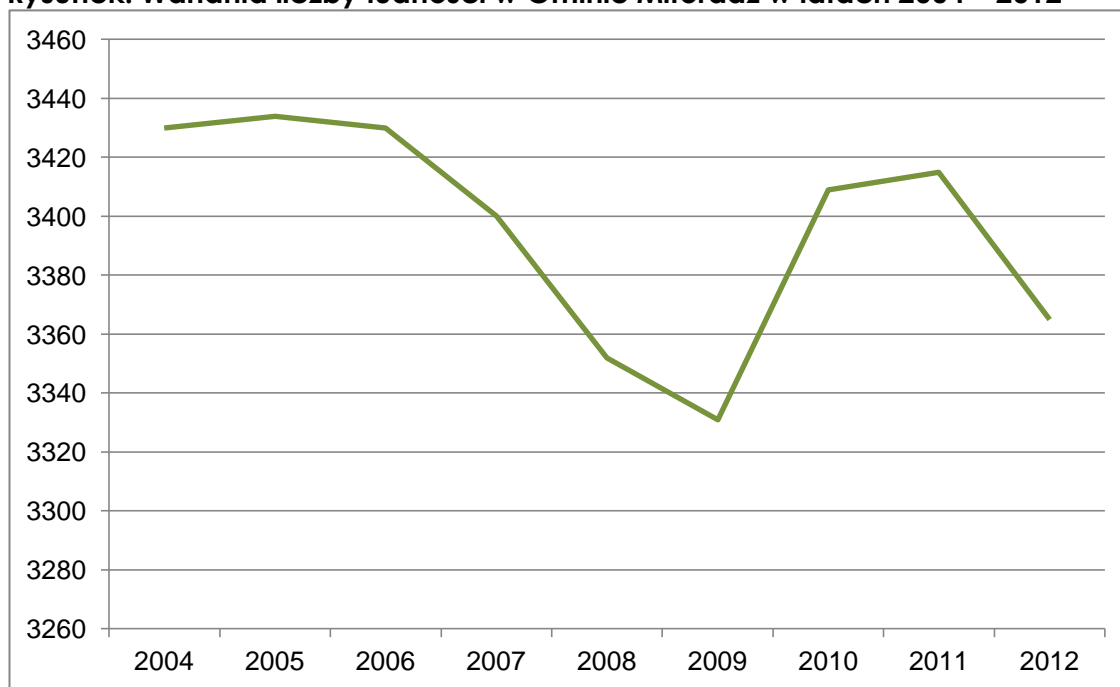
Tabela. Liczba ludności w Gminie Miłoradz w latach 2004–2012 z podziałem na płeć

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mężczyźni	1719	1728	1727	1701	1687	1669	1712	1725	1688
Kobiety	1711	1706	1703	1699	1665	1662	1697	1690	1677
OGÓŁEM	3430	3434	3430	3400	3352	3331	3409	3415	3365

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek. Wahania liczby ludności w Gminie Miłoradz w latach 2004 – 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2004 – 2010 wystąpił znaczny spadek liczby mieszkańców Gminy. Trend spadkowy został zahamowany i w okresie od 2010 roku do końca 2011 liczba ludności znacząco wzrosła. W ostatnim – 2012 roku – zanotowano kolejny spadek liczby mieszkańców. Wahania te mogą być związane ze zmienną modą dotyczącą powrotu do natury i spokojnego życia poza miastem. Malownicze tereny jakimi dysponuje Gmina stanowią znakomitą alternatywę dla zgiełku życia w mieście i stwarzają warunki dla działalności turystycznej i usługowej, przyciągając tym samym nowych mieszkańców.

Długookresowa prognoza ludności dla Polski na lata 2008-2035, zakłada systematyczny spadek ogólnej liczby ludności – tempo tego zjawiska będzie wzrastać z upływem czasu. Podobna tendencja wystąpi w Gminie Miłoradz - spadek ogólnej liczby ludności będzie tu po 2020 roku rokrocznie odczuwalny.

Jednocześnie w całym województwie pomorskim przewiduje się zmniejszenie procentowego udziału mieszkańców miast wśród ogółu mieszkańców województwa. Odpływ ludności miejskiej pozwoli być może zahamować tempo spadku ludności w Gminie Miłoradz.

Tabela. Procentowy udział miast w strukturze ludności 2010 – 2035

	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Województwo Pomorskie	60,76	60,23	59,87	59,56	59,24	58,94
Polska	65,90	64,83	64,09	63,51	62,96	62,45

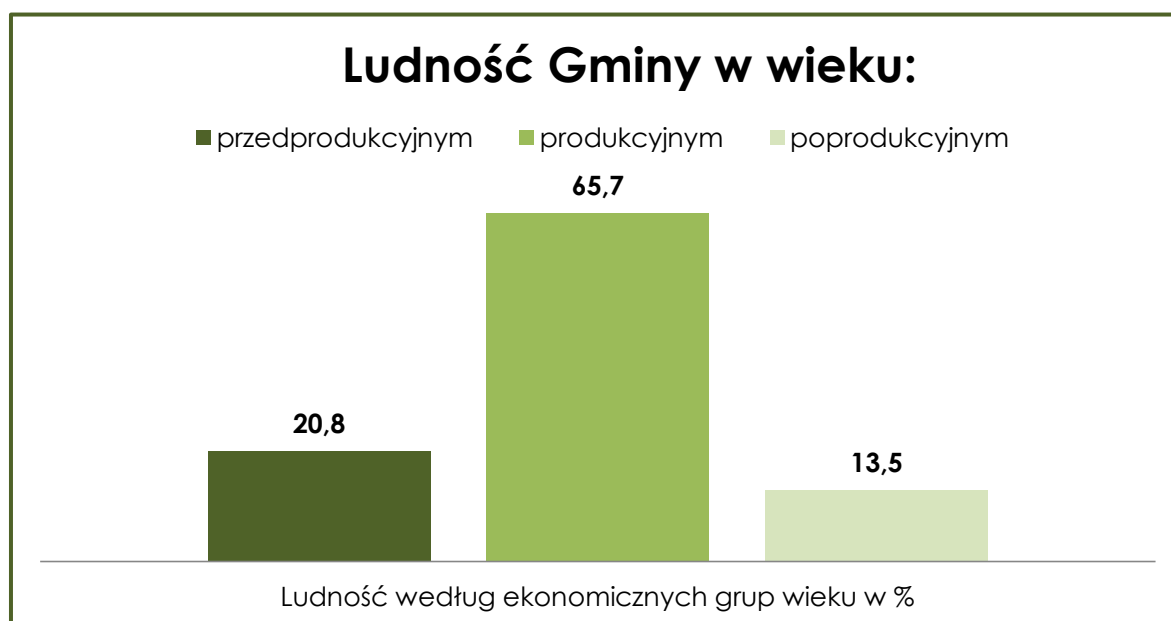
Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Obecne uwarunkowania, zwłaszcza w zakresie struktury ludności, stanowią potwierdzenie powyższych prognoz.

Spółeczeństwo Gminy Miłoradz jest społeczeństwem młodym. Największą grupę ludności stanowią osoby w wieku produkcyjnym - 1194 mężczyzn oraz 1016 kobiet – łącznie ponad 65% wszystkich mieszkańców. Kolejną najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym, odpowiednio 352 i 348 mężczyzn i kobiet (prawie 21% ogółu). Przyglądając się danym dla ludności Gminy w wieku poprodukcyjnym, możemy zaobserwować znacznie większą liczbę kobiet (313) niż mężczyzn (142). Potwierdza to generalnie obserwowane zjawisko większej długości życia kobiet. Grupa osób w wieku poprodukcyjnym stanowi ponad 13% ogółu mieszkańców. Dane te obrazuje wykres.

Rysunek. Struktura ludności Gminy Miłoradz w grudniu 2012 roku w podziale na wiek

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dodatni przyrost naturalny utrzymujący się w ostatnich pięciu latach (z wyjątkiem roku 2009, kiedy to wartość wyniosła 0) świadczy o korzystnej sytuacji demograficznej.

Tabela. Przyrost naturalny w Gminie Miłoradz w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Urodzenia żywe	37	40	31	42	27
Zgony	27	40	28	28	25
Przyrost naturalny	10	0	3	14	2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Niepokojąca natomiast jest tendencja migracji z terenu Gminy do innych ośrodków, której odzwierciedleniem jest ujemne saldo migracji.

Tabela. Migracje mieszkańców Gminy Miłoradz w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Zameldowania ogółem	14	33	38	39	23
Wymeldowania ogółem	69	44	58	47	38
Przyrost naturalny	-55	-11	-20	-8	-15

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Nowi mieszkańcy Gminy Miłoradz pochodzą w równym stopniu z terenów miejskich, jak i wiejskich (zameldowania z miast w 2008 roku – 11, zameldowania ze wsi – 12, zameldowania z zagranicy – 0). Odptyw mieszkańców jest silnie związany z emigracją do miast, w tym położonych w okolicy Malborka i Tczewa oraz aglomeracji trójmiasta (wymeldowania do miast w 2008 roku – 31, wymeldowania na wieś – 7, wymeldowanie za granicę – 0).

1.4 Gospodarka i infrastruktura techniczna

1.4.1 Gospodarka Gminy

Gospodarka Gminy Miłoradz ma charakter typowo rolniczy, czemu sprzyjają żyzne gleby. Najlepsze gleby orne klasy I stanowią 4% ogółu, podczas gdy gleby klasyfikowane jako bardzo dobre i dobre – aż 69% (klasa II – 34%, klasa IIIa – 35%). Gleby średnio dobre stanowią 12% ogółu (klasa IIIb). Użytki rolne zajmują 7 717 ha (powierzchnia całej Gminy liczy 9 375,00 ha). Wśród użytków zielonych dominują grunty klasy II, pozwalające na uprawę pszenicy, rzepaku i jęczmienia. Grunty orne stanowią prawie 85% powierzchni Gminy, natomiast użytki zielone i pastwiska ponad 15%.

Produkcja roślinna oparta jest przede wszystkim na zasiewie pszenicy ozimej, która należy do zbóż intensywnych i wydaje najwyższe plony. W Gminie występują również znaczne uprawy buraków cukrowych i pszenicy jarej, a także w mniejszym zakresie – uprawy jęczmienia ozimego i jarego, ziemniaków, kukurydzy, roślin strączkowych, mieszanek zbożowych, warzyw, pszenżyta i żyta oraz owsa.

Produkcja zwierzęca to przede wszystkim pogłowie bydła i trzody chlewnej. Stan pogłowia podyktowany jest opłacalnością produkcji.

Na koniec roku 2012 w Gminie zarejestrowane były 223 podmioty gospodarcze. Wskaźnik stopnia rozwoju gospodarczego Gminy, mierzony za pomocą liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 000 ludności, wyniósł w 2012 roku w Gminie Miłoradz 663.

Sytuację gospodarczą obrazuje również struktura funkcjonujących w Gminie przedsiębiorców przedstawiona według sekcji głównych Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Szczegółowe dane zostały ujęte w tabeli.

Tabela. Podmioty gospodarcze w Gminie Miłoradz według PKD w grudniu 2012r.

Sekcja PKD	Liczba zarejestrowanych podmiotów
A - Rolnictwo	22
C - Przetwórstwo przemysłowe	29
E- Dostawy wody, ścieki i odpady oraz ich rekultywacja	1
F - Budownictwo	32
G - Handel	42
H - Transport	14
I - Gastronomia	6
J – Usługi w zakresie informacji i komunikacji	1
K – Usługi finansowe i ubezpieczenia	4
L - Nieruchomości	15
M - Nauka, Specjaliści	10
N - Administracja i wspomagające	8
O - Administracja publiczna	6
P - Edukacja	9
Q - Zdrowie i pomoc społeczna	7
R - Kultura	4
S i T - Pozostałe usługi	13
RAZEM	223

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupą podmiotów w świetle powyższej klasyfikacji są przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową - ich procentowy udział w PKD wynosi niemal 1/5 ogółu (19%). Dominuje tu handel detaliczny (z wyłączeniem detalicznego handlu pojazdami samochodowymi) – w 2012 roku zarejestrowano w tej sekcji aż 32 podmioty. Kolejną prężną gałęzią gospodarki jest budownictwo – działalność w tym zakresie prowadzi 15% podmiotów. Występują tu wyłącznie firmy trudniące się wznoszeniem budynków oraz robotami specjalistycznymi. Trzecią, prężnie działającą gałęzią gospodarki jest przetwórstwo przemysłowe z udziałem rzędu 13 % ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie. W tej sekcji dominują podmioty trudniące się produkcją mebli, metalowych wyrobów gotowych oraz naprawą, konserwacją i wymianą maszyn.

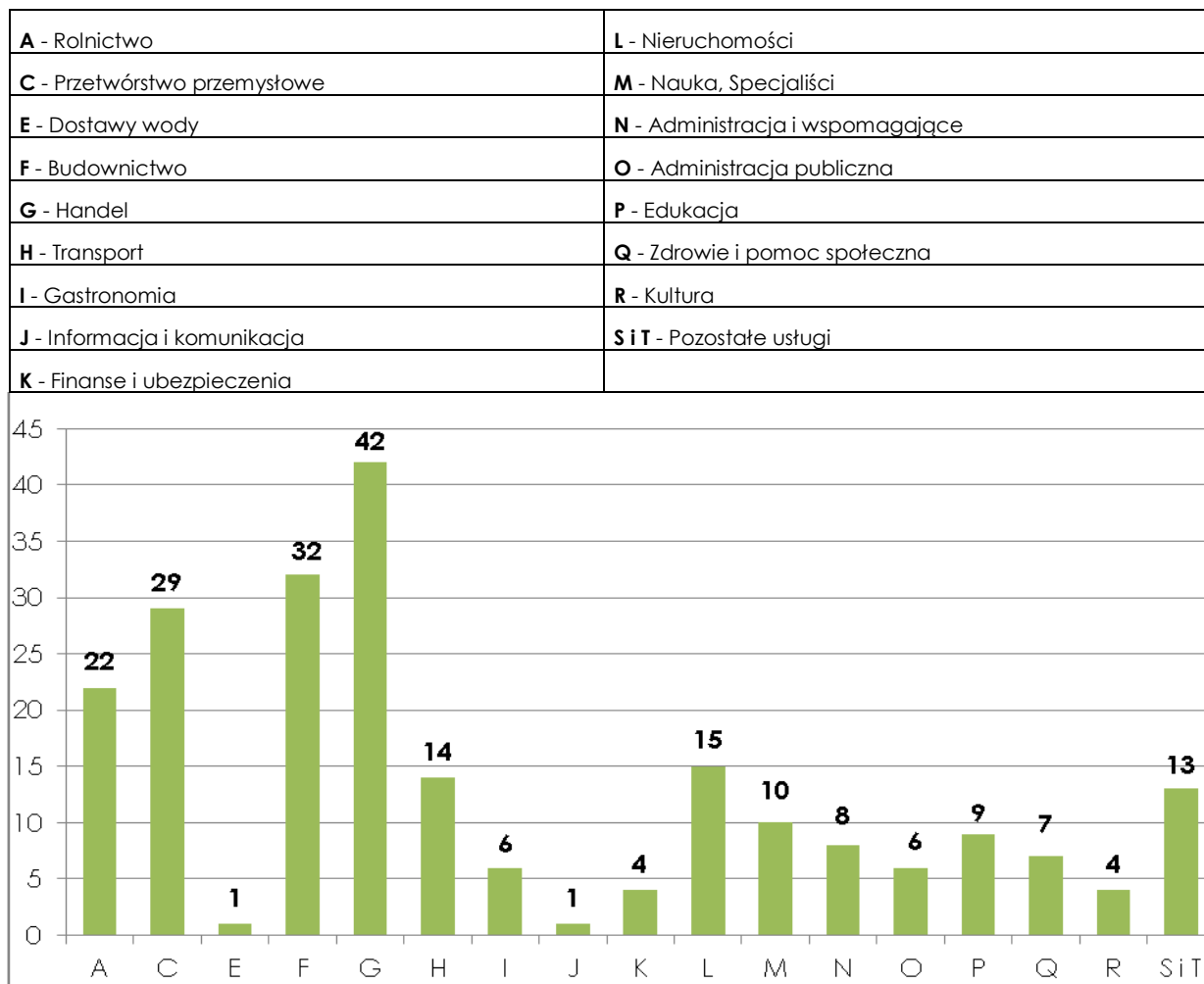
Do większych podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy zaliczyć można:

- Gospodarstwo Rolne - Bystrze,
- Gospodarstwo Rolne – Miłoradz
- Polska Hodowla i Obrót Zwierzętami – Szymankowo (Pogorzała Wieś)
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Wolność” - Gnojewo
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PERFEKT” R.Polak, J.Kudła
- Sklep ogólnospożywczy – Maria Zielińska - Miłoradz
- Sklep ogólnospożywczy – Witold Wiśniewski - Miłoradz
- Sklep ogólnospożywczy – Stanisław Napieracz - Kończewice
- Sklep ogólnospożywczy – RAMAT - Miłoradz
- Piekarnia – Kończewice

- Piekarnia – Miłoradz
- Usługi transportowe – P. Krzyżanowski
- MECH-WENT w Miłoradzu.

Rysunek. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Miłoradz według PKD 2012

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prawie we wszystkich większych miejscowościach znajdują się sklepy. Zaplecze gastronomii i hotelarstwa obejmuje przedsiębiorstwa takie jak:

- Bar Hipster w Miłoradzu (ul. Żuławska 14)
- Tayga Bar (Gnojewo 2)
- Jeziorna Osada (Gnojewo).

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2008 - 2012

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON					
Podmioty wg sektorów własnościowych	2008	2009	2010	2011	2012
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	202	201	203	219	223
Sektor publiczny - ogółem	8	9	9	9	11
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	9
Sektor prywatny - ogółem	194	192	194	210	212
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	156	155	155	169	170
Sektor prywatny - spółki handlowe	7	7	7	8	8
Sektor prywatny - spółdzielnie	3	2	2	2	2
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne i agroturystyka.	6	6	7	7	7

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Interpretując dane z tabeli powyżej możemy zauważyć, że w ciągu ostatnich pięciu lat gospodarka Gminy Miłoradz się rozwija. Porównując liczbę podmiotów gospodarki narodowej ogółem z roku 2008 i 2012 możemy zauważyć wzrost rzędu niemal 10%, tj. o 21 podmiotów. Znamiennym jest również fakt, iż rośnie liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (w 2012 roku 18 podmiotów więcej niż w 2008 roku), w większość działających przedsiębiorstw to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (80% wszystkich przedsiębiorstw w sektorze prywatnym). Dane te świadczą o dużej przedsiębiorczości mieszkańców obszaru i pozwalają prognozować dalszy rozwój gospodarczy Gminy Miłoradz, zważywszy na fakt, że prawdopodobnie najgorsze lata kryzysu gospodarczego dla Polski minęły.

Gospodarka Gminy w znacznej mierze oparta jest na produktach rolnych. Branżą rozwijającą się i konkurencyjną powinno stać się w tej sytuacji przetwórstwo rolno-spożywcze. Istotną rolę w sektorze usług powinna odegrać działalność związana z rolnictwem, oraz jako uzupełniające do niego dziedziny takie jak: doradztwo rolnicze, agroturystyka, specjalistyczna hodowla i inne około rolnicze formy rozwoju.

1.4.2 Infrastruktura techniczna

Infrastrukturą techniczną na terenie Gminy zarządza Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu, ul. Główna 5.

Mieszkańcy Gminy Miłoradz zaopatrywani są na ogół w wodę z wodociągów. Długość sieci wodociągowej wynosi 42,4 km. System wodociągowy zaopatrywany jest z w wodę z ujęć i sieci wodociągowych lokalnych, które znajdują się w Miłoradzu, Starej Kościelnicy, Kończewicach, Mątowach Wielkich i Gnojewie. Łącznie

na terenie Gminy znajduje się 5 ujęć wody (9 studni głębinowych). Brak jest stacji uzdatniania wody, a stan sieci jest słaby - część sieci wodociągowej zbudowana jest z rur azbestowo-cementowych i powinna być wymieniona z uwagi na częstotliwość awarii i zarastanie rur osadami.

Ścieki bytowe odprowadzane są systemem kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 53,9 km. W miejscowości Miłoradz funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków (rozbudowana w 2012 roku), odprowadzająca ścieki do rzeki Dużej Świętej (Tugi).

Gospodarstwa domowe niepodłączone do sieci kanalizacyjnej korzystają z bezodpływowych zbiorników nieczystości. Według dokumentacji księgowej Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu w 2011 r. na terenie Gminy było 129 nieruchomości (na 485 zlokalizowanych na terenie Gminy) wyposażonych w zbiornik bezodpływowy, jednak umowę o ich opróżnianie z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na wywóz nieczystości ciekłych w latach 2009-2010 miało tylko 36 właścicieli, a w 2011 roku – jedynie 23. Ponadto, na terenie Gminy zaewidencjonowano 3 przydomowe oczyszczalnie ścieków w 2011 roku. W pełni skanalizowanych jest 8 sołectw z 9.

Na terenie Gminy brak jest kotłowni centralnych, nie ma też sieci gazowniczej (występuje jedynie podłączenie lokalne). Stosowane jest indywidualne zaopatrzenie w ciepło (paleniska domowe) i (w części gospodarstw) – indywidualne zaopatrzenie w gaz z butli gazowych.

Szczegółowe dane na temat infrastruktury technicznej ujęto w tabeli.

Tabela. Infrastruktura techniczna na terenie Gminy Miłoradz – podstawowe dane

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA					
LATA	2008	2009	2010	2011	2012
Długość sieci wodociągowej [km]	41,0	41,0	42,4	42,4	42,4
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	395	395	397	397	397
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	3262	3242	3317	3323	3274
Procent ludność korzystający z sieci wodociągowej [%]	99,3	99,3	99,3	99,3	99,3
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	29,3	29,3	46,0	46,0	46,0
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	222	222	351	351	351
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoby]	1727	1716	1980	2172	2140
Procent ludność korzystający z sieci kanalizacyjnej [%]	78,0	78,0	81,9	81,9	81,9
Ludność korzystająca z sieci gazowej	117	117	117	117	117
Procent ludność korzystający z sieci gazowej [%]	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Źródłem zaopatrzenia Gminy w energię elektryczną są dwa GPZ-ty w mieście Malborku. Przez wschodnią część Gminy Miłoradz przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia o napięciu znamionowym 400 kV. Funkcję niezależnego operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) energii elektrycznej na terenie Gminy pełni ENERGA OPERATOR S.A. Jest to podmiot odpowiedzialny za wszelkie działania w zakresie rozwoju sieci, w tym przyłącza elektroenergetyczne. Poniżej przedstawiono inwestycje prowadzone przez Spółkę na terenie Gminy w latach 2008 – 2013.

Tabela. Inwestycje w zakresie budowy i modernizacji przyłączy kablowych oraz modernizacji stacji transformatorowych prowadzone przez ENERGE OPERATOR S.A. w latach 2008 – 2013 na terenie Gminy Miłoradz

Lp.	Nazwa zadania	Data zakończenia	Lokalizacja
Zrealizowane			
1	Linia napowietrzna+ przyłącze napowietrzne	I kw. 2008	Kończewice
2	Przyłącze napowietrzne	I kw. 2008	Gnojewo
3	Budowa przyłącza napowietrzego	I kw. 2010	Mątowy Wielkie
4	Przyłącze AsXSn od słupa nr 403 do SL-1	III kw. 2011	Gnojewo
5	Przyłącze AsXSn od słupa nr 101/1 do SL-1	III kw. 2011	Stara Wiśła
6	Budowa przyłącza kablowego	III kw. 2011	Gnojewo
7	Przyłącze AsXSn 4 x 25 od słupa nr 102 do SL-1	III kw. 2011	Gnojewo
8	Modernizacja przyłącza napowietrzego nn 0,4KV. Zasilanie z T-5378 Mątowy Małe III	IV kw. 2011	Mątowy Małe
9	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac budowlano-montażowych	IV kw. 2011	Miłoradz
10	Modernizacja stacji transformatorowej T-5390 Kończewice III; wymiana transformatora na S=40 kVA	IV kw. 2011	Kończewice
11	Modernizacja linii rozdzielczej nn 0,4KV wraz z przyłączami. Zasilanie z T-5373 Pogorzata Wieś II	IV kw. 2011	Pogorzata Wieś
12	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac budowlano-montażowych	I kw. 2012	Mątowy Małe
13	Przyłącze YAKXS 4 x 25mm od słupa nr 106/7 do SL-1	I kw. 2012	Kończewice
14	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac budowlano-montażowych	II kw. 2012	Gnojewo
15	Modernizacja napowietrznej linii rozdzielczej 0,4 kV - wymiana przyłącza napowietrzego N-5373 Pogorzata Wieś II obw. 200	II kw. 2012	Pogorzata Wieś
16	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac budowlano-montażowych	IV kw. 2012	Kończewice
17	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac	I kw. 2013	Kończewice

	budowlano-montażowych		
18	Modernizacja linii napowietrznej nn-0,4 kV zasilanej z T-5370 Pogorzała Wieś I na obwodach 100, 200, 300	III kw. 2013	Pogorzała Wieś
W przygotowaniu			
19	Uproszczenia stacji w Rejonie Malbork, gmina Miłoradz	x	Miłoradz
20	AMI - modernizacje stacji w zakresie montażu AMI w Rejonie Malbork, gmina Miłoradz	x	Miłoradz

Źródło: Centrum informacji ENERGA OPERATOR S.A., stan na XII 2013.

1.5 Rynek pracy i bezrobocie

Gmina Miłoradz, podobnie jak cały powiat malborski znajduje się na obszarze, który boryka się z problemem wysokiego bezrobocia. Położenie powiatu malborskiego w bliskości do takich ośrodków jak Trójmiasto, Tczew czy Elbląg z jednej strony stanowi szansę na dynamiczny rozwój, zaś z drugiej powoduje ryzyko pozostania w cieniu lepiej rozwiniętych i bardziej konkurencyjnych ośrodków.

Rolniczy charakter Gminy Miłoradz stwarza ryzyko wysokiego bezrobocia, z uwagi na mniejszą liczbę podmiotów wytwórczych czy usługowych. Podobna sytuacja ma miejsce w całym powiecie malborskim. Sytuację na rynku pracy powiatu malborskiego w ostatnich pięciu latach obrazują dane przekrojowe dotyczące stopy bezrobocia (dostępne na stronach Powiatowego Urzędu Pracy w Malborku) zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie malborskim w latach 2008-2012

STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE MALBORSKIM				
2008	2009	2010	2011	2012
17,8 %	22,2 %	23,4 %	24,4 %	25,1 %

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Notowana w powiecie malborskim stopa bezrobocia niepokojąco rośnie co przekłada się również na sytuację w Gminie Miłoradz. Świadczy to o problemie ze znalezieniem miejsca pracy, pomimo korzystnych uwarunkowań geograficznych – położenia w sąsiedztwie obszarów silnie zurbanizowanych – miasta Tczew i miasta Malbork.

Zaobserwować można również wahania sezonowe liczby bezrobotnych, czego przyczyną jest w dużej mierze uzależnienie gospodarki od rolnictwa. Wahania sezonowe stopy bezrobocia w roku 2013 porównawczo dla powiatu malborskiego, województwa pomorskiego oraz w skali kraju przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. Dane statystyczne dotyczące stopy bezrobocia w powiecie malborskim w 2013 roku

Stan na dzień:	Powiat malborski	Województwo pomorskie	Polska
31 stycznia	26,2%	14,3%	14,2%
28 lutego	26,9%	14,6%	14,4%
31 marca	26,8%	14,5%	14,3%
30 kwietnia	26,6%	14,2%	14,0%
31 maja	25,7%	13,7%	13,5%
30 czerwca	24,8%	13,2%	13,2%
31 lipca	24,5%	13,0%	13,0%
31 sierpnia	24,2%	12,8%	12,8%

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Malborku

Sytuacja na miłoradzkim rynku pracy nie jest łatwa, zwłaszcza w okresie poza sezonem letnim. Stopa bezrobocia notowana w całym powiecie jest prawie dwukrotnie wyższa niż notowana w skali województwa. Dane na przestrzeni ostatnich lat pokazują, że stopa bezrobocia systematycznie rośnie. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie ulega wahaniom, a od roku 2011 – systematycznie rośnie.

Tabela. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Miłoradz w latach 2008-2013 według stanu na koniec roku

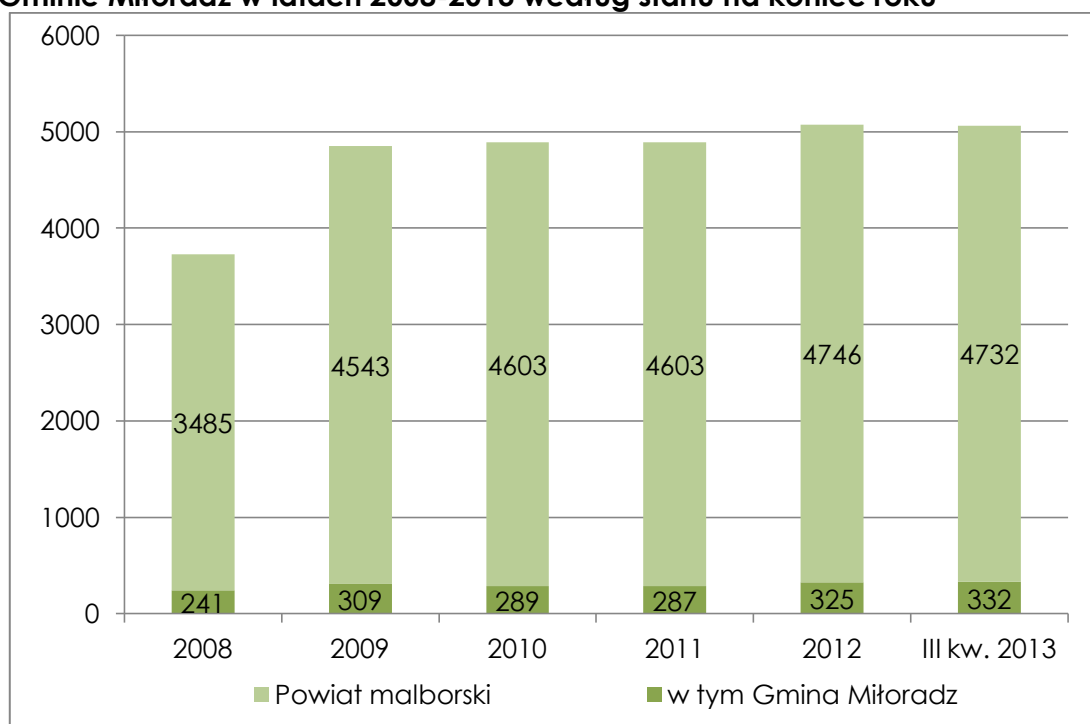
LICZBA BEZROBOTNYCH						
	2008	2009	2010	2011	2012	III kw. 2013
Powiat malborski	3485	4543	4603	4603	4746	4732
<i>W tym kobiety</i>	2284	2539	2590	2590	2812	2758
Miasto Malbork	1812	2449	2474	2580	2531	2464
<i>W tym kobiety</i>	1145	1305	1377	1479	1403	1408
Miasto Nowy Staw	311	347	388	387	390	399
<i>W tym kobiety</i>	200	210	209	244	222	237
Gmina Lichnowy	269	388	371	375	411	417
<i>W tym kobiety</i>	200	232	221	241	243	253
Gmina Malbork	255	306	313	328	317	304

W tym kobiety	169	177	173	194	179	171
Gmina Miłoradz	241	309	289	287	325	332
W tym kobiety	165	181	168	176	168	196
Gmina Nowy Staw	285	332	336	369	387	369
W tym kobiety	194	200	202	229	235	226
Gmina Stare Pole	312	412	432	420	442	447
W tym kobiety	211	234	240	249	257	267

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku

Rysunek. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie malborskim i w Gminie Miłoradz w latach 2008-2013 według stanu na koniec roku

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku

Szansą dla odwrócenia tego trendu jest modernizacja rolnictwa i usług około rolniczych. Biorąc pod uwagę fakt, że żyzna gleba uprawna w Gminie Miłoradz pozwala na osiąganie ponad dwukrotnie większych plonów niż średnia dla kraju, warto zwrócić uwagę na potencjał jaki wpływa z tego stanu rzeczy.

1.6 Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe Gminy Miłoradz stanowią przede wszystkim domy jednorodzinne. W ostatnich latach nastąpiło znaczne zmniejszenie zasobów mieszkaniowych Gminy – liczba mieszkań w 2012 roku zmalała o 184 w porównaniu z rokiem 2008.

Tabela. Zasoby mieszkaniowe Gminy Miłoradz w latach 2008 - 2012

Mieszkalnictwo	2008	2009	2010	2011	2012
Mieszkania ogółem	947	949	759	762	763
Izby	3538	3550	3055	3085	3093
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	71354	71733	62072	62884	63123

Przeciętna powierzchnia użytkowa [m ²]	2008	2009	2010	2011	2012
1 mieszkania	75,3	75,6	82,1	82,5	82,7
na 1 mieszkańca	21,3	21,5	18,2	18,4	18,8

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę w 2012 roku wyniosła 18,8 m². Jest to wynik świadczący o przeciętnej sytuacji mieszkaniowej Gminy - wskaźnik powierzchni na 1 mieszkańca w powiecie malborskim wynosi 21,7 m² na osobę, a w analogicznych gminie powiatu – Starym Polu i Lichnowy – odpowiednio 20,7 m² i 18,9 m².

Średnia powierzchnia mieszkania/domu w Gminie według danych za 2012 rok (82,2 m²), jest wyższa niż analogiczny wskaźnik wyliczony dla powiatu malborskiego (66,7 m²), a także wyższa niż w gminie Stare Pole - 73,2 m² i Lichnowy - 68,7 m².

1.7 Ochrona środowiska przyrodniczego

Na terenie Gminy Miłoradz znajdują się obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo, część z nich została objęta formalnie ochroną prawną. Wśród cennych obszarów i jednostek przyrodniczych znajdziemy:

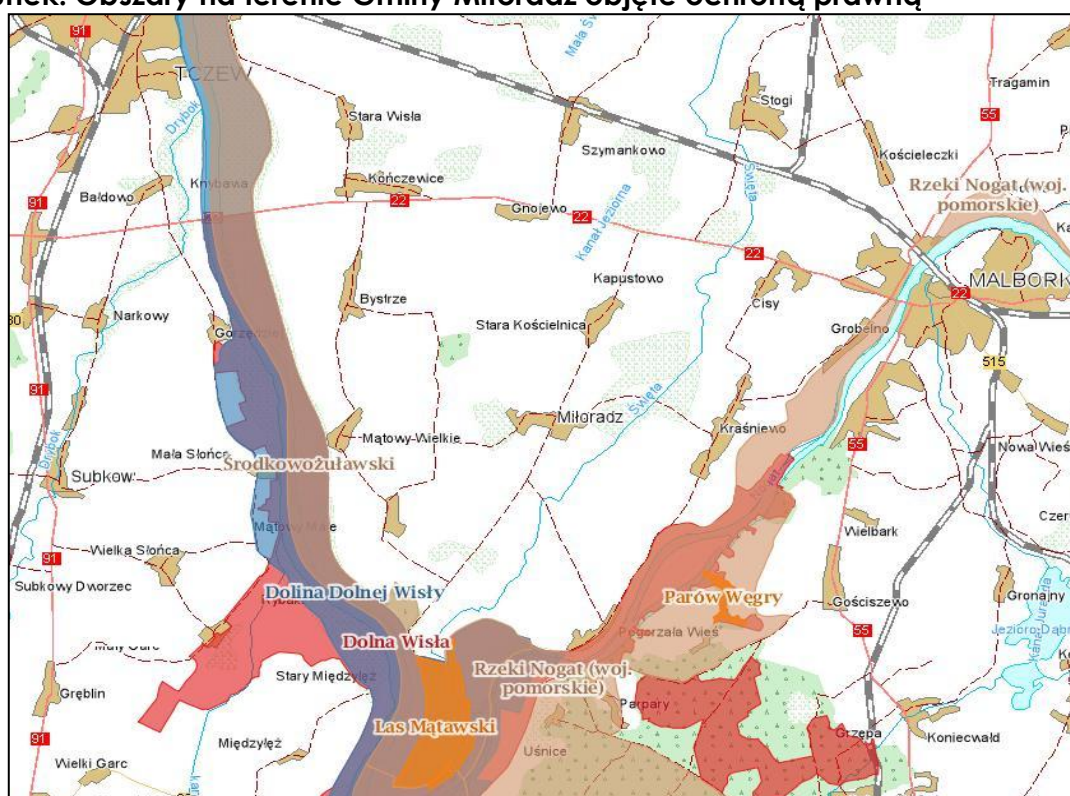
- Rezerwat przyrody „Las Mątawski”
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat
- Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły
- Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolna Wisła
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne

Rezerwat przyrody „Las Mątowski”

Rezerwat o powierzchni 231,78 ha powstał w 2005 roku z połączenia rezerwatów „Las łęgowy nad Nogatem” (część południowa), „Mątawy” (część północna) oraz połaci leśnych znajdujących się poza dotychczasowymi rezerwatami. Obszarem objętym ochroną są deltowate kompleksy lasów łęgowych w widłach Wisły i Nogatu, oddzielone od akwenów rzecznych groblami i wałami przeciwpowodziowymi. Rezerwat stanowi jedyną pozostałość lasów, które niegdyś porastały Żuławy. W rezerwacie znajduje się ponad 150-letni starodrzew wielogatunkowy.

Rysunek. Obszary na terenie Gminy Miłoradz objęte ochroną prawną

Źródło. www.geoportal.gdos.pl

Obok trzech zasadniczych gatunków, jak dąb szypułkowy, wiąz pospolity, jesion, topola czarna i wierzba biała, występuje tu lipa drobnolistna, klon zwyczajny, grab. Ochroną objęte są tu lasy wiązowo-jesionowe i największa w województwie pomorskim powierzchnia łągu wierzbowo-topolowego. Zbiorowisko to jest charakterystyczne dla dolin wielkich rzek. Korzystne warunki siedliskowe wynikają z niskiego położenia terenu, gdzie gleby są najbardziej wilgotne. W skład gęstego podszycia wchodzi: leszczyna, bez czarna, kalina, kruszyna, liczne wierzby, a w miejscach bardziej wilgotnych – porzeczka czarna oraz klon polny. W runie spotyka się wiele gatunków typowych dla lasu łęgowego, a więc: czartawę pospolitą, kostrzewę olbrzymią, podagrycznik, śmiełek darniowy i inne. W rezerwacie ochronie podlega między innymi szereg storczyków, a z roślin reprezentujących element górski

– paprotnik kolczysty. Ciekawym obiektem jest grupa 8 (w tym 2 powalonych) białych topoli o wysokości około 30m oraz obwodzie od 2 do 5 m.

Rezerwat jest również ostoją rzadkich ptaków (m. in. bielika, kani czarnej i kani rudej), z uwagi na dogodne warunki gniazdowania oraz łągów ptactwa wodnego i błotnego. Obszar ten bogaty w rowy i kanały, zlokalizowany w widłach Wisły i Nogatu, jest również korytarzem ekologicznym dla wydr (umieszczonych na „Europejskiej czerwonej liście zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej”). Na terenie tym zaobserwowano rzadkie gatunki zwierząt będące pod ochroną prawną jak: borowiec wielki, mroczek późny, popielica, łasica, wydra.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat

Na terenie Gminy Miłoradz obszar zajmuje powierzchnię 68 ha (powierzchnia całkowita 16 647 ha). Ochroną objęty jest biotop rzeki nizinnej oraz zabytki etnograficzne dawnego osadnictwa żuławskiego. Szczególne walory krajobrazowe stanowią koryto rzeki, pasy roślinności wodnej, strefy zadrzewień.

Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu

Powierzchnia w obrębie Gminy wynosi 883 ha (powierzchnia całkowita 21 513 ha). Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu to wąski pas Doliny Wisły. Stanowi on w obrębie Żuław Wiślanych strefę ochronną zabezpieczającą biotop rzeki.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły

Obszar o kodzie PLB040003 obejmuje prawie naturalną dolinę Dolnej Wisły bez odcinka ujściowego - na odcinku pomiędzy Włocławkiem a Przegaliną. Dolina Dolnej Wisły obejmuje obszar 34 909,2 ha w województwie pomorskim i kujawsko-pomorskim, w tym na terenie Gminy Miłoradz – 1 538,9 ha (4,4% powierzchni całkowitej obszaru).

Dno doliny leży na wysokość od 1 do 50 m n.p.m. Rzeka płynie w naturalnym korycie prawie na całym odcinku, z namuliskami, łachami piaszczystymi i wysepkami, w dolinie zachowane są starorzecza i niewielkie torfowiska niskie; brzegi pokryte są mozaiką zarośli wierzbowych i lasów łągowych, a także pól uprawnych i pastwisk. Miejscami dolinę Wisły ograniczają wysokie skarpy, na których utrzymują się murawy kserotermiczne i grądy zboczowe.

Obszar jest ostoją ptaków o randze europejskiej - gniazduje tu ok. 180 różnych gatunków. Teren stanowi bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących (m.in. zimowisko bielika). W okresie wędrówek ptaki wodno-błotne występują w obrębie obszaru w bardzo dużych koncentracjach - do 50 000 osobników. Występują tu co najmniej 44 gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Szczególne znaczenie mają populacje gatunków takich jak: bielik, gęś, nurogęś, ohar, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, zimorodek, ostrogojad, bielaczek. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje także derkacz, mewa czarnogłowa, sieweczka rzeczna. Bogata fauna innych zwierząt kręgowych, bogata flora roślin naczyniowych (ok. 1350 gatunków) z licznymi gatunkami zagrożonymi i prawnie

chronionymi, silnie zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym zachowane różne typy łągów wskazują na bardzo wysoką wartość przyrodniczą tego obszaru.

Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolna Wisła

Obszar o kodzie PLH220033 obejmuje odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, od południowej granicy woj. pomorskiego do mostu na Wiśle, na południe od Tczewa. W granicach ostoi znajduje się także obszar wideł Wisły i Nogatu w rejonie Białej Góry. Rzeka płynie korytem w dużym stopniu naturalnym, z namuliskami i łachami piaszczystymi.

Miejscami występują tu wysokie skarpy, na których utrzymują się ciepłolubne murawy napiaskowe i grądy zboczowe. Siedliska występujące na obszarze to: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe. Charakterystyczne są starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, niżowe i górskie świeże łąki, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, stanowiska stanowiskami storczyków; ziołorośla górskie i nadrzeczne oraz ciepłolubne dąbrowy.

Oprócz tego na obszarze występują zwierzęta: ssaki - bóbr europejski, wydra, wilk, mopek, nocek duży; płazy - kumak nizinny, traszka grzebieniasta; ryby – boleń, ciosa, głowacz białopłetwy, koza, łosoś atlantycki, piskorz, różanka, minóg rzeczny oraz rośliny naczyniowe – leniec bezpodkwiatkowy, obuwik pospolity, sasanka otwarta, starodub łąkowy.

Pomniki przyrody

Lp.	Nr rejestru wojewódzkiego	Nazwa pomnika przyrody	Obwód [m]	Położenie
1	4/91	Dąb szypułkowy	3,47	Kończewice
2	5/91	Dąb szypułkowy	2,77; 3,31; 3,69;	Mątowy Małe
		6 szt.	3,71; 4,10; 4,17	
3	8/88	Jesion wyniosły	b. d.	Kończewice (teren starego cmentarza)
4	9/88	Lipa drobnolistna	4,61	Kończewice
5	10/88	Dąb szypułkowy	4,81	Kończewice
6	122/96	Dąb szypułkowy	4,25	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
7	123/96	Dąb szypułkowy	4,30	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
8	124/96	Dąb szypułkowy	4,90	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
9	125/96	Dąb szypułkowy	3,70	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
10	126/96	Dąb szypułkowy	4,50	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
11	127/96	Dąb szypułkowy	4,40	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo

12	128/96	Topola	4,00	Nadl. Kwidzyn, Leśnictwo Benowo
13	129/93	Lipa drobnolistna	4,99	Kończewice, przy drodze gminnej, w pobliżu Szkoły Podstawowej

Źródło: Załącznik nr 4 do Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego do roku 2011, z perspektywą na lata 2012 – 2015

Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy Miłoradz ustanowiono 2 użytki ekologiczne:

- Mopkowy Most – o powierzchni 0,22 ha, znajdujący się w Kończewicach. Przedmiotem ochrony jest miejsce zimowania nietoperzy w schronach dwóch sąsiadujących przyczółków Mostu Knybawskiego na Wiśle.
- Oczko wodne – o powierzchni 0,22 ha, położone w miejscowości Mątowy Małe. Przedmiotem ochrony jest zachowane oczko wodne (dawne starorzecze) z naturalną roślinnością wodną i szuwarową.

Sieć ECONET – Polska

W granicach Gminy Miłoradz znajdują się elementy systemu przyrodniczego ECONET – Polska. Sieć ta składa się z obszarów węzłowych, biocentrów oraz korytarzy ekologicznych spinających centra i strefy buforowe.

Tereny Środkowożuławskiego Obszaru Chronionego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat, bogate w rowy i kanały, zlokalizowane w widłach Wisły i Nogatu stanowią obszar wyszczególniony w krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska jako korytarz ekologiczny dla wydry. Wydra umieszczona została na „Europejskiej czerwonej liście zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem w skali światowej”. Na terenie tym zaobserwowano ponadto rzadkie gatunki zwierząt będące pod ochroną prawną jak: bielik, borowiec wielki, mroczek późny, popielica, łasica,.

1.8 Turystyka i baza turystyczna

O atrakcyjności turystycznej obszaru Gminy Miłoradz decydują wysokie walory kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze tych terenów. Jedną z atrakcji turystycznych Gminy są liczne zabytki.

W gminnej ewidencji zabytków ujęto aż 378 obiektów i obszarów chronionych. Bogata historia i zróżnicowanie etniczne ludności Żuław spowodowały bogactwo zabytków kultury materialnej – najliczniejszymi zabytkami są domy mieszkalne, zabudowania folwarczne i gospodarcze. Najstarsze zachowane zabytki pochodzą z XIII - XIV wieku. Są to zabytki gotyckiej architektury sakralnej. Najciekawsze obiekty zabytkowe zostały scharakteryzowane w tabeli.

Tabela. Zestawienie obiektów wartościowych historycznie w Gminie Miłoradz

Wyszczególnienie	Zdjęcie
<p>Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła, gotycki, z 1340 r. – Mąkowy Wielkie</p>	
<p>Kościół parafialny p.w. św. Michała, gotycki, przed 1323 r. – Miłoradz</p>	
<p>Dzwonnica – Miłoradz</p>	

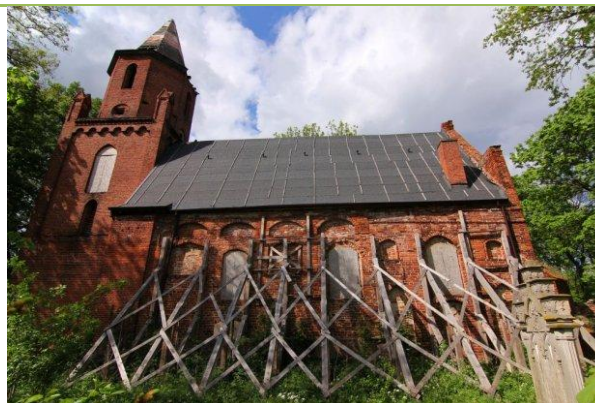
Ossuarium w Bystrzu

Budynek mieszkalny podcieniowy –
Bystrze

Pochodzący z XIV w, najstarszy w
Polsce kościół szachulcowy p.w. św.
Szymona i Judy – Gnojewo

Kościół p.w. św. Szymona i Judy – Gnojewo. Kościół pomocniczy wybudowany w 1863r w stylu neogotyckim. Budynek orientowany, murowany z cegły, wzniesiony na planie prostokąta. Pierwotna gotycka budowla kościoła pochodzi z roku 1323.

Kapliczka przydrożna – Gnojewo

Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny – Kończewice

Kościół p.w. św. Mikołaja - Pogorzała Wieś

Kościół p.w. św. Jerzego - Stara Kościelnica

Źródło. Opracowanie własne

Gmina charakteryzuje się także niezwykłymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Teren jest zasadniczo nizinny choć urozmaicony antropogeniczną działalnością w postaci wałów przeciwpowodziowych, rzek i kanałów. Zachodnia część Gminy obejmuje rzekę Wisłę oraz atrakcyjny teren rekreacyjno-turystyczny obejmujący obszary chronione NATURA 2000. Tereny te zostały omówione w rozdziale poświęconym ochronie środowiska przyrodniczego.

Kułt błogosławionej Doroty z Mątowów

Gmina Miłoradz znana jest w dużej mierze dzięki rozwiniętemu na całą Polskę i Europę kultowi bł. Doroty z Mątowów. Dorota urodziła się 25 stycznia 1347 r. w Mątowach Wielkich jako siódme z kolei dziecko. Ochrzczona została 6 lutego w miejscowym, do dzisiaj istniejącym kościele i otrzymała imię św. Doroty, patronki tego dnia. W rok po ślubie przeniosiła się na stałe do Gdańska. Jej życie początkowo w związku małżeńskim było trudne. Po śmierci męża zdecydowała ostatecznie o chęci pustelniczego życia. Po uzyskaniu zgody biskupa, Dorota została w maju 1393 roku zamurowana w małej celi przy kościele katedralnym św. Jana Ewangelisty w Kwidzynie. Przez zakratowane okno przynoszono jej codziennie Komunię świętą. Do tego okna przychodzili ludzie, z prośbą o modlitwę i poradę. Dorota zmarła 25 czerwca 1394 roku. Jej ciało złożono w krypcie kościoła w Kwidzynie. Już w roku 1404 papież Bonifacy IX polecił przeprowadzić proces kanoniczny biskupom chełmińskiemu i warmińskiemu oraz opatowi oliwskiemu. Wrócono do niego dopiero

w XX wieku. W roku 1976 papież Paweł VI ogłosił ją błogostawioną (w całej Europie jest uznawana za świętą).

Postać bł. Doroty stała się inspiracją dla postaci Aldony z powieści Konrad Wallenrod napisanej przez Adama Mickiewicza. Życie Doroty z Mątowów opisał Günter Grass w powieści *Turbot (Der Butt)* z 1977.

W Mątowach Wielkich znajduje się Sanktuarium błogostawionej Doroty. Kościół parafialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła został wybudowany w stylu gotyckim w 1340 roku, parafia zaś została erygowana na latach późniejszych (1383 r.). Kościół jest obiektem o dużej wartości historycznej i architektonicznej. Posiada 1 wieżę, drewniany hełm wieżowy, beczkowy, drewniany strop, 3 ołtarze oraz ambonę z XVIII wieku.. Wnętrze dwunawowe przykryte stropem drewnianym o późnobarokowej polichromii jest pozostałością rozwiązania trójnawowego. Nawa południowa runęta w wyniku powodzi, zastąpiła ją ściana wzniesiona z gotyckiej cegły prawdopodobnie z XVI stulecia.

W świątyni zachowały się wybitne gotyckie zabytki: tabernakulum, figura Chrystusa Frasobliwego i Pieta z 1 poł. XV wieku. Barokowe utensylia to: ołtarz, ambona, feretrony, parawanowa obudowa chrzcielnicy, ławy i konfesjonaty. Zwłaszcza ołtarz boczny z tondem prezentującym: św. Agnieszkę Męczennicę, a w górnej kondygnacji św. Dorotę z Mątow Wielkich, której serce przebito trzy strzały Bożej Miłości, wyróżnia się bogactwem ornamentu akantowego.

W kościele odnaleziono przedwojenne listy dotyczące procesu beatyfikacyjnego błogostawionej Doroty - patronki Pomorza, matek i kobiet. Autorami listów są ks. August Terletzki, proboszcz parafii w Mątowach Wielkich w latach 1900-1944, oraz inni księża, m.in. z Gdańska i Wrocławia.

Sanktuarium jest obiektem chętnie odwiedzanym. Przyjeżdżają tu zarówno turyści, jak i pielgrzymi.

Kult błogostawionej Doroty stał się przyczynkiem do budowania szlaku błogostawionej Doroty łączącego Trójmiasto i Kwidzyn – produktu z zakresu turystyki religijnej.

Baza noclegowa

W Gminie Miłoradz nie ma oficjalnie skategoryzowanych obiektów zbiorowego zakwaterowania. Nie istnieją więc oficjalne dane na temat wielkości ruchu turystycznego (np. liczby udzielonych noclegów).

Bazę noclegową Gminy Miłoradz tworzy oddany do użytku w 2012 roku Dom Pielgrzyma w Mątowach Wielkich. Dom Pielgrzyma dysponuje 50 miejscami noclegowymi w zmodernizowanym budynku dawnej plebanii. Jest to obiekt funkcjonujący w ramach projektu „Dom Pielgrzyma - stworzenie bazy turystycznej przy Sanktuarium Błogostawionej Doroty w Mątowach Wielkich w Gminie Miłoradz” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach działania Odnowa i rozwój wsi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Kolejnym obiektem oferującym noclegi jest całoroczny ośrodek rekreacyjno - wypoczynkowy Jeziorna Osada w Gnojewie z 51 miejscami noclegowymi. Jeziorna

Osada obok oferty noclegowej zapewnia atrakcje w postaci przejażdżek konnych, biesiad przy ognisku, możliwości uprawiania sportów wodnych i wędkarstwa (przyległe kąpielisko). Znajduje się tam również karczma, w której organizowane są imprezy okolicznościowe.

1.9 Sfera społeczna

1.9.1 Oświata i edukacja

W Gminie Miłoradz prowadzone są placówki szkolne: szkoła podstawowa i gimnazjum oraz przedszkole.

Tabela. System edukacji w Gminie Miłoradz według stanu na grudzień 2012 r.

Lp.	Wyszczególnienie	
1	Przedszkola	1 szt.
2	Szkoły podstawowe	2 szt.
3	Szkoły gimnazjalne	1 szt.
4	Liczba miejsc w przedszkolach	77 szt.
5	Liczba wychowanków - przedszkola	66 osób
6	Liczba uczniów – szkoły podstawowe	213 osób (w tym 100 kobiet)
7	Liczba uczniów – szkoła gimnazjalna	104 osoby (w tym 59 kobiet)
8	Wskaźnik komputeryzacji – szkoły podstawowe	100%
9	Wskaźnik komputeryzacji – szkoła gimnazjalna	100%
10	Nauczane języki – szkoły podstawowe	Angielski
11	Nauczane języki – szkoła gimnazjalna	Angielski, niemiecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Gminie Miłoradz funkcjonują:

- Zespół Szkół i Przedszkola, ul. Szkolna 1, 82-213 Miłoradz, w tym: Przedszkole Gminne, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej oraz Gimnazjum im. Janusza Korczaka w kompleksie budynków segmentowych z lat 60-tych, 80-tych i 90-tych XX wieku, które tworzą całość (budynek główny, łącznik, sala gimnastyczna).
- Szkoła Podstawowa im. ks. J. Twardowskiego w Kończewicach, 82-213 Miłoradz. Szkoła funkcjonuje w dwukondygnacyjnym budynku z lat 60-tych XX wieku.

Szkoły dysponują bibliotekami dla uczniów oraz salami gimnastycznymi i boiskami.

Rysunek. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i w gimnazjach na terenie Gminy Miłoradz w latach 2008 – 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1.9.2 Ochrona zdrowia

Mieszkańcy Gminy Miłoradz mogą korzystać z usług ochrony zdrowia świadczonych przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej:

- NZOZ „Primed” z Malborka
- NZOZ „Almed” Sp. z o.o. z Malborka.

Tabela. Podstawowe dane dotyczące ochrony zdrowia w Gminie Miłoradz, stan na grudzień 2012 roku

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA	
Przychodnie	2 szt.
Udzielone porady lekarskie	9997 szt.

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego i danych Gminy Miłoradz

Przychodnie działające na terenie Gminy to:

- Poradnia (gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia (gabinet) pielęgniarki środowiskowej – rodzinnej, poradnia pediatryczna z medycyną rodzinną, ul. Główna 24, 82-213 Miłoradz (NZOZ „Primed”)
- Poradnia stomatologiczna, ul. Główna 24, 82-213 Miłoradz (NZOZ „ALMED”)
- Poradnia (gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, 82-213 Kończewice (NZOZ „Primed”)

Poradnie lekarskie w miejscowości Miłoradz funkcjonują w budynku gminnego Ośrodka Zdrowia wyremontowanego i rozbudowanego w 2012 roku. W budynku znajdują się gabinety lekarskie dla lekarza rodzinnego, pediatry, stomatologa oraz pielęgniarki środowiskowej - połączone z rejestracją oraz gabinet zabiegowy, a także węzeł sanitarny.

Przychodnia wyposażona jest między innymi w ultrasonograf jamy brzusznej i tarczycy, aparat EKG oraz mniejsze urządzenia, jak ciśnieniomierze, waga, stanowisko do pobierania krwi, tablica do badania wzroku, zestaw do reanimacji

1.9.3 Kultura

Działalności kulturalną w Gminie Miłoradz prowadzi przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Miłoradzu (ul. Główna 54, 82-213 Miłoradz) współpracując ze środowiskami lokalnymi. Dane na temat skali działalności ujęto w tabeli.

Tabela. Dane dotyczące kultury w Gminie Miłoradz, stan na grudzień 2012 roku

DZIAŁALNOŚĆ KULTUROWA		
1	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	6 szt.
2	Liczba imprez organizowanych przez jednostki, w tym	42 szt.
	występy zespołów amatorskich	5 szt.
	dyskoteki	13 szt.
	prelekcje, spotkania, wykłady	10 szt.
	imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	2 szt.
	konkursy	11 szt.
	inne	1 szt.
3	Uczestnicy imprez	582 osoby
4	Zespoły artystyczne (muzyczno – instrumentalne)	1 szt.
5	Członkowie zespołów artystycznych	8 osób
6	Koła zainteresowań / kluby	3 szt.
7	Członkowie kół zainteresowań / klubów, w tym	49 osób
	członkowie zespołów tanecznych	7 osób

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Imprezy cykliczne i okolicznościowe w Gminie Miłoradz organizowane i animowane są przez GOKIS. Poniżej zaprezentowano orientacyjny kalendarz imprez.

Tabela. Kalendarz imprez cyklicznych i okolicznościowych organizowanych przez GOKiS

ORIENTACYJNY KALENDARZ IMPREZ KULTURALNYCH	
STYCZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – Kończewice - Statuetki „Dorotki” - Miłoradz (Uroczystość mająca na celu wyróżnienie osób społecznie zaangażowanych na terenie Gminy Miłoradz. Uroczystość zwyczajowo połączona z degustacją regionalnych dań oraz koncertem pastorałek) - Obchody Dnia Babci i Dziadka (wszystkie świetlice sołeckie)
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> - Ferie zimowe (wszystkie świetlice sołeckie) - Teatr ART-DE z Krakowa – Kończewice (coroczny występ Krakowskiego Teatru Małych Form z Krakowa) - Turniej w tenisie stołowym o Puchar Wójta - Walentynki (wszystkie świetlice sołeckie)
MARZEC	<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Kobiet (wszystkie świetlice sołeckie) - Wycieczki –Iodowisko (GOKiS, Pogorzała Wieś , Stara Kościelnica) - Powitanie Wiosny (wszystkie świetlice sołeckie)
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> - Rajdy rowerowe i piesze (wszystkie świetlice sołeckie) - Bale przebierańców (wszystkie świetlice sołeckie)
MAJ	<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Matki (wszystkie świetlice sołeckie) - Bieg zwycięstwa (Kończewice) - Europejski Tydzień Sportu (rozgrywki sportowe na terenie całej Gminy zarówno dla dorosłych jak też dzieci i młodzieży)
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Dziecka (wszystkie świetlice sołeckie) - Rozgrywki w piłkę nożną i siatkową między sołectwami - Rozgrywki w koszykówkę - Sportowe rozgrywki rodzinne
LIPIEC/ SIERPIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> - Rozgrywki w piłkę siatkową między sołectwami o Puchar Wójta Gminy - Rodzinne rozgrywki w piłkę siatkową - Rozgrywki sportowe dla dzieci - Turniej dla młodzieży w badmintona - Rozgrywki w piłkę nożną o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy - Pożegnanie wakacji – impreza sportowa
WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> - Dożynki Gminne
PAŹDZIERNIK/LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Seniora (wszystkie świetlice sołeckie)
GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> - Ogólnopolski Turniej Szachowy pamięci Mirosława Gardzielewskiego w GOKiS (kontynuacja Rozgrywek Szachowych znajdujących się w kalendarzu imprez województwa pomorskiego pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego skupiająca graczy z obszarów całego kraju) - Mikołajki (wszystkie świetlice sołeckie) - Sylwester (wszystkie świetlice sołeckie).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Miłoradz

1.9.4 Sport i rekreacja

Imprezy rekreacyjno sportowe prowadzone są głównie w obrębie obiektów sportowych, boisk, terenów rekreacyjnych (boisk trawiastych) oraz na placach zabaw. Obiektami tymi, z wyjątkiem hali sportowej będącej we władaniu Zespołu Przedszkolno – Szkolnego w Miłoradzu, zarządza Gminny Ośrodek Kultury i Sportu.

Do infrastruktury sportowej Gminy należą:

- Kompleks boisk sportowych „Orlik” z budynkiem gospodarczym, w skład którego wchodzi: boisko trawiaste do piłki nożnej (pokryte sztuczną murawą), oraz boisko do gry w piłkę siatkową.
- Tereny rekreacyjne: 6 boisk trawiastych w Starej Kościelnicy, Pogorzalej Wsi, Gnojewie, Mątowach Wielkich, Starej Wiśle, Kończewicach.
- Plac zabaw w Miłoradzu (wraz ze ścieżką zdrowia), Starej Kościelnicy, Pogorzalej Wsi, Starej Wiśle, Mątowach Wielkich, Bystrzu, Kończewicach.
- Teren rekreacyjny w Pogorzalej Wsi wraz z placem zabaw oraz przystanią dla kajaków

Działalność sportową prowadzi Gminny Ludowy Klub Sportowy Delta, Stowarzyszenie Klub Piłkarski „Wisła” Mątowy Wielkie oraz Uczniowski Klub Sportowy Herkules w Miłoradzu. GLKS Delta organizuje treningi i turnieje młodzików i juniorów.

1.9.5 Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Miłoradz działają organizacje pozarządowe zrzeszające mieszkańców oraz spełniające zadania lokalne i aktywizujące społeczność, w tym:

Ochotnicza Straż Pożarna w Mątowach Wielkich
82-213 Miłoradz, Mątowy Wielkie 22

Ochotnicza Straż Pożarna w Miłoradzu
82-213 Miłoradz, ul. Główna 54

Ochotnicza Straż Pożarna w Kończewicach
82-213 Miłoradz, Kończewice

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Miłoradz „Trójkąt Żuławski”
82-213 Miłoradz, ul. Główna 12

Koło Gospodyń Wiejskich „Stara Kościelnica” w Starej Kościelnicy
82-213 Miłoradz, Stara Kościelnica,

Koło Gospodyń Wiejskich w Kończewicach
82-313 Miłoradz, Kończewice

Gminny Ludowy Klub Sportowy „Delta”
ul. Żuławska 9, 82-213 Miłoradz

Stowarzyszenie Klub Piłkarski „Wisła” Mątowy Wielkie
Mątowy Wielkie 17, 82-213 Miłoradz

Uczniowski Klub Sportowy Herkules
ul. Szkolna 1, 82-213 Miłoradz.

1.10 Instytucje publiczne w gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy

Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu **ul. Główna 5, 82-213 Miłoradz**

Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu prowadzi swoją działalność w zakresie dostarczania wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz zarządaniem mieszkań komunalnych. I socjalnych. Zakład zatrudnia 13 pracowników. Obecnie obsługiwanych jest 5 hydroforni i 39 przepompowni na terenie Gminy Miłoradz.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Miłoradzu **ul. Główna 54, 82-213 Miłoradz**

Głównym założeniem działalności GOKIS jest zachęcanie mieszkańców Gminy do uczestnictwa w życiu kulturalnym poprzez udział w organizacji imprez, udział w projektach, wyrównywanie szans w dostępie do kultury, wzrost poziomu życia kulturalnego na wsi i edukacja kulturalna, integracja mieszkańców oraz podniesienie atrakcyjności Gminy i jej promocja w powiecie i województwie.

GOKIS zawiaduje obiektami sportowymi i rekreacyjnymi (kompleksem „Orlik”, boiskami trawiastymi w Starej Kościelnicy, Pogorzałej Wsi, Mątowach Wielkich, Starej Wiśle) oraz placami zabaw. Ośrodkowi w Miłoradzu podlegają świetlice wiejskie w sołectwach: Kończewice, Stara Kościenica, Mątowy Wielkie, Bystrze, Pogorzała Wieś oraz siedziba - w Miłoradzu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłoradzu **ul. Żuławska 9, 82-213 Miłoradz**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania określone w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U.Nr 64, poz. 593) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.Nr 228, poz. 2255 z późniejszymi zmianami). Do zadań tych należy w szczególności:

- Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej m.in. zasiłków stałych, okresowych i innych.
- Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania.
- Udzielanie pomocy w formie posiłków, schronienia i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym.
- Praca socjalna.
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych.
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i okresowych w oparciu o ustawę o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.
- Przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych.

Siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest budynek Urzędu Gminy w Miłoradzu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kończewicach Kończewice 4, 82-213 Miłoradz

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kończewicach rozpoczął działalność w styczniu 2007 roku, jako placówka w przeznaczeniu dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi i umysłowymi oraz z różnymi sprzężeniami. W Domu odbywają się systematyczne zajęcia dla 20 podopiecznych z Gminy Miłoradz, jak i z innych gmin powiatu malborskiego. W 2012 roku przeprowadzono 24 kursy, które obejmowały:

- trening kulinarny, budżetowy, higieniczny, obsługi sprzętu AGD,
- trening rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- trening nawiązywania i podtrzymywania rozmowy, trening relaksacyjny,
- trening kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z bliskimi,
- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym wycieczki i wyjazdy, udział w festynach i wiele innych,
- terapia ruchowa.

Pracownicy Domu corocznie organizują zbiórkę żywności na Święta Wielkanocne i Święta Bożego Narodzenia, a także organizują zawody współzawodnictwa sportowo – ruchowego z zaprzyjaźnionymi placówkami województwa pomorskiego (w 2013 roku w zawodach uczestniczyło 11 placówek).

Gminna Biblioteka Publiczna w Miłoradzu ul. Główna 54, 82-213 Miłoradz oraz filia w Kończewicach

Do statutowych zadań Biblioteki Publicznej w Miłoradzu należą: gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na zewnątrz i na miejscu, świadczenie usług informatycznych, bibliograficznych i bibliotecznych, prowadzenie wartościowego piśmiennictwa, upowszechnianie kultury. W bibliotece i jej filii można bezpłatnie skorzystać z zasobów Internetu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Miłoradzu została powołana Uchwałą Rady Gminy.

1.11 Finanse

Stan finansów i a także tempo rozwoju Gminy Miłoradz odzwierciedlony jest w budżecie Gminy, a przede wszystkim w wydatkach inwestycyjnych.

Wydatki Gminy ogółem od roku 2008 systematycznie rosną. W roku 2011 wydatki te ustabilizowane zostały na stałym poziomie około 12,5 mln złotych. Środki finansowe wydawane na inwestycje majątkowe wyraźnie wzrosły w roku 2010 (ponad 4,2 mln zł), na co wpływ z całą pewnością miały możliwości współfinansowania zadań inwestycyjnych ze środków zewnętrznych (przede wszystkim - z funduszy europejskich). Poziom wydatków inwestycyjnych wzrósł od roku 2008 o 2 155,84 tys. zł do kwoty 2 995,06 tys. zł. Tym samym w ciągu pięciu lat nastąpił ponad trzykrotny wzrost wartości wydatków na inwestycje w Gminie Miłoradz.

Wykres. Wydatki budżetu Gminy Miłoradz w latach 2008 – 2012 w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wydatkowanie budżetowe Gminy Miłoradz dotyczy wielu dziedzin, co jest związane z zakresem zadań gminy wiejskiej, jako jednostki samorządu terytorialnego. Gmina Miłoradz wydatkuje środki głównie w kierunku rolnictwa, oświaty, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, kultury. Wydatki ujęte w budżecie Gminy Miłoradz na 2013 r. dzielą się na bieżące i majątkowe, a ich wartości kształtują się następująco (stan na 29.10.2013 r.):

- Wydatki ogółem: 12 916 991,00, w tym
- Wydatki bieżące: 10 496 534,00 zł
- Wydatki majątkowe: 2 420 457,00 zł.

Zgodnie z Ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010r, Nr 80, poz. 526 z późn. zm.) dochodami gminy są m.in. dochody własne. Dochody podobnie jak wydatki mogą mieć charakter bieżący bądź majątkowy.

Dochody bieżące mogą mieć różne źródło pochodzenia. Należy wyróżnić m.in. dochody stanowiące wpływy z podatków, wpływy z opłat, czy dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe. Ponadto źródłem dochodu własnego samorządu mogą być również wpływy z majątku, którego właścicielem jest gmina. Planowane dochody majątkowe Gminy Miłoradz w 2013 roku:

- Dochody ogółem: 12 228 097,00 zł
- Dochody bieżące: 11 377 638,00 zł
- Dochody majątkowe: 850 459,00 zł.

W latach 2013 - 2027 założono wzrost dochodów własnych na poziomie 5,00%, na co może mieć wpływ budowa fermy wiatrowej. W zakresie dochodów majątkowych prognozuje się uzyskanie dochodów ze sprzedaży majątku tj. wpływów ze sprzedaży długoterminowej na raty oraz sprzedaży mienia komunalnego (działek budowlanych, lokali mieszkalnych). W okresie tym założono wzrost wydatków bieżących na poziomie 1,5%.

Przyszłe założenia dotyczące polityki finansowej, w tym inwestycyjnej określa wieloletnia prognoza finansowa dla Gminy Miłoradz opracowana na okres 2013-2027.

Tabela. Zadania inwestycyjne realizowane w latach 2013 - 2014

Lp.	Nazwa i cel przedsięwzięcia	Okres realizacji	Nakłady finansowe [zł]		
			Ogółem	2013	2014
1	Budowa sieci kanalizacyjnej w Bystrzu – podłączenie do sieci kanalizacyjnej gospodarstw domowych	2004 - 2013	2 342 775,40	520 000,00	-
2	Program Odnowy Wsi Kompleksowa budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Miłoradz	2004 - 2013	952 200,00	922 600,00	-
3	Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Miłoradzu oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Kończewicach – Poprawa stanu istniejącej oczyszczalni	2012 - 2014	6 685 790,00	237 600,00	6 383 000,00
4	Modernizacja drogi gminnej w Mątowach Małych	2013	90 000,00	90 000,00	-
5	Remont drogi powiatowej nr 2904G (Pogorzata Wieś - Kraśniewo)	2013	560 000,00	922 000,00	-
6	Budowa chodnika w Bystrzu	2013	23 480,00	12 800,00	-
7	Budowa chodnika w Gnojewie	2013	21 800,00	10 900,00	-
8	Budowa dwóch przystanków autobusowych w Pogorzatej Wsi	2013	15 857,00	15 857,00	-
9	Remont dachu w mieszkaniach komunalnych	2013	12 000,00	12 000,00	-
10	Wykonanie dwóch bram wejściowych od OSP 75412 2013 Kończewice	2013	17 700,00	17 700,00	-

11	Zakup kosiarki – traktorek dla sołectwa Mątowy Wielkie	2013	13 000,00	13 000,00	-
----	--	------	-----------	-----------	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie WPF Gminy Miłoradz przyjętego uchwałą nr XXIV/203/2013 oraz zamiany WPF przyjętego uchwałą nr XXVI/221/2013

1.12 Polityka inwestycyjna

Władze samorządowe Gminy Miłoradz prowadzą aktywną politykę inwestycyjną, dzięki której możliwa jest realizacja przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności Gminy. W tym celu szeroko wykorzystywane są możliwości związane z uzyskaniem zewnętrznego finansowania inwestycji.

Zrealizowane projekty (przedstawione w tabelach na następnych stronach) są świadectwem świadomości władz samorządowych w zakresie oddolnych potrzeb społeczności. Wszechstronność podjętych inwestycji świadczy o szerokim spojrzeniu na potencjał rozwojowy Gminy Miłoradz oraz o efektywnej polityce inwestycyjnej prowadzonej w obrębie jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela. Lista projektów inwestycyjnych zrealizowanych przez Gminę Miłoradz w latach 2004 – 2013 współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu [zł]	Kwota pozyskanych środków [zł]	Źródło współfinansowania	Krótki opis projektu
Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej z przyłączami do budynków w miejscowościach Stara Wiśła, Kończewice – Zakład Rolny	2004	900 625,00	418 132,90	SAPARD	Projekt polegał na budowie 4.259 m sieci kanalizacyjnej, oraz wykonaniu 44 szt. przyłączy kanalizacyjnych.
Kształtowanie centrum wsi Kończewice - doposażenie świetlicy i budowa parkingów	2004-2006	59 970,99	48 377,00	SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006	Realizacja projektu obejmowała modernizację świetlicy wiejskiej oraz wyposażenie obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, w tym budowę parkingów w centrum wsi oraz Systemu informacji wizualnej (tablice informacyjno-edukacyjne).
Remont drogi gminnej w Starej Kościelnicy- Gmina Miłoradz	2005-206	300 615,05	223 728,79	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	W ramach projektu wykonano: remont nawierzchni drogi - 4 522 m ² ., chodnik - 101 m ² ., zatoki autobusowej - 151 m ² .
Odnowa zabytkowego obiektu świetlicy oraz modernizacja przestrzeni w centrum wsi Stara Kościelnica	2005	180 938,00	144 750,40	SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”	Projekt zakładał: remont i doposażenie świetlicy, zagospodarowanie terenu w centrum wsi, urządzenie parku i terenu rekreacyjno-sportowego

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu [zł]	Kwota pozyskanych środków [zł]	Źródło współfinansowania	Krótki opis projektu
Remont i modernizacja obiektu sportowego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Miłoradzu	2007	477 363,66	358 022,74	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego i budżet państwa	Elementy projektu to przede wszystkim dobudowa pawilonu dydaktyczno-socjalnego do istniejącej sali sportowej o pow. 130 m ² (szatnie, sanitariaty, pokój dla kadry instruktorskiej z sanitariatem, sala szkoleniowa, magazyn sprzętu sportowego), kortu wielofunkcyjny o pow. 450 m ² , oświetlenie obiektu i remont zadaszania trybun.
Budowa, remont i doposażenie obiektów pełniących funkcje społeczno-kulturalne kluczem integracji mieszkańców wszystkich sołectw Gminy Miłoradz	2009-2010	565 736,10	317 660,10	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	Założeniem projektu jest: zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych mieszkańców Gminy Miłoradz poprzez stworzenie w każdym sołectwie miejsca integracji społecznej, (w sołectwach wykonano remont i doposażono świetlice wiejskie, a tam gdzie ich nie było – wzniesiono nowe obiekty lub przystosowano istniejące na podobne funkcje). Zagospodarowano również teren wokół (wiaty drewniane ze stołami oraz ławkami oraz murowanym grilem).

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu [zł]	Kwota pozyskanych środków [zł]	Źródło współfinansowania	Krótki opis projektu
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gnojewo, Pogorzata Wieś i Mątowy Wielkie w gminie wiejskiej Miłoradz	2010	6 396 547,77	3 649 831,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	Projekt polegał na rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowościach Gnojewo, Pogorzata Wieś i Mątowy Wielkie w celu podniesienia poziomu jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia stopnia atrakcyjności i tempa rozwoju gospodarczego Gminy Miłoradz
Zmieniamy się na lepsze – stworzenie terenów sportowo rekreacyjnych wraz z kąpieliskiem i przystanią dla małych jednostek wodnych	2010	18 948,65	13 264,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	Projekt obejmował: prace ziemne (rekultywacja, wyrównanie, obsianie trawą), doprowadzenie energii elektrycznej oraz bieżącej wody na teren sportowo rekreacyjny znajdujący się za wałem przeciwpowodziowym rzeki Nogat. Ponadto w ramach projektu zakupiono 10 szt. ławek parkowych, wykonano montaż murowanego grilla i wyposażenia boiska do piłki siatkowej.
Poprawa dostępu i jakości podstawowych usług medycznych poprzez rozbudowę i przebudowę oraz doposażenie obiektu ośrodka zdrowia w Miłoradzu	2011-2012	610 860,49	490 229,90	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego 2007-2013	W ramach projektu zrealizowano przebudowę istniejących pomieszczeń Ośrodka Zdrowia na parterze (przychodnia), dobudowę części budynku, przebudowę istniejącej pochylni dla niepełnosprawnych oraz dokonano zakup wyposażenia, sprzętu i aparatury medycznej oraz

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu [zł]	Kwota pozyskanych środków [zł]	Źródło współfinansowania	Krótki opis projektu
					przeprowadzenie szkoleń
Poprawa funkcjonalno – przestrzenna centrum wsi Kończewice poprzez remont chodnika	2011-2012	87 201,94	38 247,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	Projekt obejmował gruntowny remont chodnika wzdłuż głównej i jedynej drogi we wsi wraz z demontażem starych płyt betonowych oraz wykonaniem nowej nawierzchni z kostki brukowej o powierzchni 840 metrów kwadratowych.
Kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie wiejskiej Miłoradz	2011-2012	1 792 319,98	896 159,99	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	Zakres projektu uwzględnił prace termomodernizacyjne w ramach 3 obiektów użyteczności publicznej (Zespół Szkół i Przedszkola w Miłoradzu, Szkoła Podstawowa w Kończewicach, Urząd Gminy w Miłoradzu) o łącznej powierzchni 4028,9 m ² , w tym budowę 2 nowych jednostek wytwarzania energii cieplnej o zainstalowanej mocy 0,17 MW.
Oznakowanie miejsc i obiektów zabytkowych i przyrodniczych stanowiących atrakcje turystyczne na terenie Gminy Miłoradz	2011	34860,00	24 324,00	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013	W ramach projektu wykonano i zamontowano tablice informacyjno-promocyjnych wraz zadaszeniem. W ramach projektu uwzględniono również organizację spotkania o charakterze edukacyjnym dla mieszkańców Gminy oraz wykonanie gadżetów promocyjnych.

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu [zł]	Kwota pozyskanych środków [zł]	Źródło współfinansowania	Krótki opis projektu
Stworzenie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w centrum wsi Kończewice	2012	110 879,47	63 759,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	W ramach projektu wykonano teren turystyczno - rekreacyjny w centrum wsi oraz plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Kończewicach.
Dom Pielgrzyma - stworzenie bazy turystycznej przy Sanktuarium Błogostawionej Doroty w Mątowach Wielkich w Gminie Miłoradz	2012-2013	369 429,13	227 108,00	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013	W ramach projektu budynek po dawnej plebanii został poddany kompleksowemu remontowi oraz renowacji. Zakupiono również wyposażenie, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obiektu. Tym samym stworzono miejsca noclegowe dla około 50 pielgrzymów.

Tabela. Projekty o charakterze społecznym realizowane na terenie Gminy przez wybrane podmioty

Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość projektu	Kwota pozyskanych środków	Źródło współfinansowania	Charakterystyka projektu
Projekty realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej					
Aktywna społeczność-bogata gminna	2011- 2013	100 000,00	90 250,00	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	Projekt zakładał aktywizację osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i rolników poprzez warsztaty, poradnictwo, kursy edukacyjne i zawodowe (w tym wikliniarstwo) dla 30 osób.
Aktywni+	2012- 2013	286 000,00	42 900,00	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-	Projekt zakładał aktywizację osób bezrobotnych, nieaktywnych

				2013	zawodowo i rolników poprzez warsztaty, poradnictwo, kursy edukacyjne i zawodowe (w tym wikliniarstwo) dla 42 osób.
Projekty realizowane przez Gminę z innymi podmiotami					
Bawimy się poznając okolicę - wypoczynek letni dla dzieci z terenu powiatu malborskiego	2008 Partnerzy: Gminy Lichnowy, Stare Pole, Malbork i Nowy Staw	65 000,00	50 000,00	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	W ramach projektu odbył się cykl gier, zabaw ruchowych, zajęć sportowych i edukacyjnych, w których uczestniczyły dzieci z terenu Gminy Miłoradz. Zrealizowano również cykl wycieczek tematycznym m.in. do Trójmiasta, Fromborka, Jantaru, Elbląga i Szymbarku. Wszystkie dzieci uczestniczące w projekcie otrzymały upominki.
Rozwiń skrzydła - aktywizacja bezrobotnych kobiet z Gminy Miłoradz	2010- 2011 Projektodawca: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Gdańsk	49 297,80	49 297,80	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	Celem projektu było stworzenie warunków do integracji społeczno-zawodowej 20 kobiet z terenu Gminy Miłoradz oraz przygotowanie ich do pełnienia roli liderek lokalnych społeczności wiejskich.
Projekty realizowane przez Gminę Miłoradz					
Edukacja poprzez czerpanie z pozytywnych wzorców - Błogostawiona Dorota z Mąków Wielkich	2008-2010	50 000,00	42 500,00	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013	Projekt stanowił oddolną inicjatywę edukacyjną, w ramach której założono cykl spotkań edukacyjnych.

Cyfrowo połączeni – eInclusion na terenie Miasta Malborka i Gminy Miłoradz	2009-2012	1 478 500,00	1 256 725,00	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 - 2013	W ramach projektu zapewniono dostęp do Internetu dla 100 gospodarstw domowych z terenu miasta Malborka i gminy wiejskiej Miłoradz, w których są osoby zagrożone wykluczeniem cyfrowym z powodu trudnej sytuacji materialnej lub niepełnosprawności oraz przeprowadzenie kampanii społecznej „Internet łączy pokolenia”.
Dać Szanse	2011-2012	60 000,00	51 000,00	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013	Istotą projektu było wyrównywanie szans edukacyjnych u dzieci klas I – III w Szkołach z terenu Gminy Miłoradz oraz niwelowanie braków dydaktycznych. Wsparciem objęte zostały szkoły na terenie Gminy Miłoradz: Zespół Szkół i Przedszkola w Miłoradzu oraz Szkoła Podstawowa Kończewicach (łącznie 112 dzieci)
Cyfrowo połączeni - e-Inclusion na terenie Gminy Miłoradz - II edycja	2011-2012	382 975,00	313 228,87	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 - 2013	Projekt zakładał: zakup i dostarczenie sprzętu komputerowego, oprogramowania i Internetu dla 30 rodzin, stworzenie pracowni komputerowej w Gimnazjum Publicznym w Miłoradzu, udział jednego członka rodziny w szkoleniu z obsługi komputera i Internetu, akcję informacyjno-promocyjną, w tym wiele atrakcyjnych gadżetów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Miłoradz

1.13 Zagospodarowanie przestrzenne

Powierzchnia Gminy Miłoradz wynosi 9 370 ha, z czego funkcjonalną przestrzeń, według stanu użytkowania gruntów stanowią:

- obszary rolne ok. 86,09% powierzchni Gminy, w tym grunty orne 70,54%
- lasy i grunty zadrzewione ok. 4,88% obszaru Gminy
- tereny komunikacyjne – 3,14% powierzchni Gminy
- tereny osiedlowe – 2,18% powierzchni Gminy
- powierzchnia wód ok. 3,23% obszaru Gminy, w tym jeziora – 0,03%.

Gmina Miłoradz jest gminą wiejską. W jej skład wchodzi 9 sołectw (Miłoradz, Pogorzala Wieś, Stara Kościelnica, Mątowy Wielkie, Mątowy Małe, Kończewice, Bystrze, Stara Wisła i Gnojewo) i 3 trzy wsie niesołeckie (Cyganki, Kłosowo, Rękowo). Siedzibą władz samorządowych jest Miłoradz. Jest to największa miejscowość w gminie z głównymi ulicami: Główną, Krótką, Osiedlową, Szkolną i Żuławską.

Gmina Miłoradz posiada korzystne położenie w obrębie Żuław Wiślanych na styku dwóch subregionów: Żuław Wiślanych i Dolnej Wisły, które przesądzają o wiodących funkcjach Gminy, którymi są:

- a) rolnicza,
- b) krajoznawcza,
- c) rekreacyjna.

Stan prawny gruntów, według *Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju Gminy Miłoradz*, jest następujący:

- 1) grunty skarbu państwa z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste – 2 089 ha,
- 2) grunty skarbu państwa przekazane w użytkowanie wieczyste – 16 ha,
- 3) grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości – 316 ha,
- 4) grunty gminne i zw. międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste – 2 ha,
- 5) grunty osób fizycznych – 5 089 ha,
- 6) grunty spółdzielni produkcyjnych – 86 ha,
- 7) grunty kościołów i związków wyznaniowych – 6 ha,
- 8) grunty wchodzące w powiatowy zasób nieruchomości – 16 ha,
- 9) grunty spółek prawa handlowego itp. – 1 719 ha,
- 10) pow. wyrównawcza – 31 ha.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązuje dla miejscowości Miłoradz, Stara Kościelnica, Mątowy Wielkie, Gnojewo (uchwała Rady Gminy nr XXXIII/282/10 z dnia 23 czerwca 2010 roku, zmiana planu uchwałą Rady Gminy nr XXIV/201/2013 z dnia 12 sierpnia 2013 roku) i obejmuje swoim zasięgiem 19,43% powierzchni terenu Gminy. Plan ten wyznacza przede wszystkim tereny upraw rolnych, tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych, tereny dróg wewnętrznych, a także obszary do zachowania – lasów, wód powierzchniowych, zieleni naturalnej i innych form roślinności.

Gmina posiada dobre powiązania drogowe z ośrodkami miejskimi: Malborkiem oraz Trójmiastem, które wspomagają rozwój Gminy. Sąsiedztwo tych miast stwarza dobre warunki korzystania z szerokiej gamy usług, możliwości poszukiwania pracy, co jednocześnie wymusza konieczność rozwoju infrastruktury technicznej na obszarze Gminy.

Bardzo dobre warunki do eksponowania przyrody wynikają z unikatowego położenia Gminy w dolinie Wisły i Nogatu oraz potencjał obszarów i obiektów chronionych pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz równowagi ekologicznej.

Stopień zagospodarowania przestrzennego wskazuje, iż Gmina posiadająca wolne tereny rozwojowe dla wprowadzenia nowych funkcji, w tym mieszkaniowych, turystycznych, gospodarczych i usługowych.

CZĘŚĆ II
OBSZARY PROBLEMOWE I ANALIZA STOPNIA ROZWOJU
GMINY MIŁORADZ

2. Analiza obszarów problemowych Gminy Miłoradz

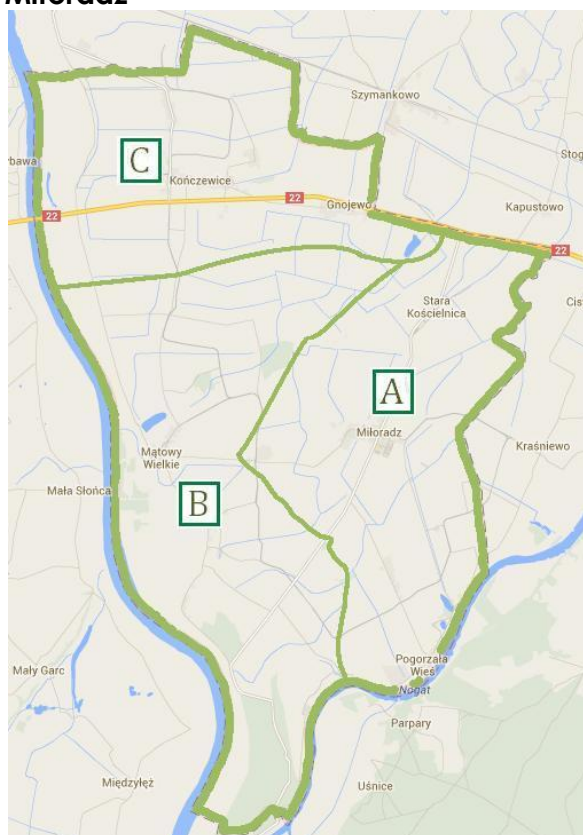
2.1 Klasyfikacja i szczegółowy opis – karty obszarów

Obszar Gminy Miłoradz jest obszarem zróżnicowanym funkcjonalnie. W związku z tym logiczną konsekwencją jest ustanowienie podziału przestrzennego na obszary podrzędne – tzw. obszary problemowe (rozwojowe).

Podziału dokonano w oparciu o analizę dotyczących sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Miłoradz. Za naturalny uznano podział wynikający z uwarunkowań geograficznych i administracyjnych. Podział uwzględnia również uwarunkowania i kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowym założeniem podczas ustalania granic podobszarów była odrębność terytorialna – ten sam teren nie może należeć równocześnie do dwóch różnych obszarów, na terenie danego podobszaru nie mogą znajdować się tereny przynależne do innego podobszaru (enklawy). Obszary problemowe (podobszary terytorialne Gminy Miłoradz) przedstawiono w formie graficznej i opisowej poniżej.

Rysunek. Lokalizacja obszarów problemowych (rozwojowe) na terenie Gminy Miłoradz

Obszar A, sołectwa:

- Miłoradz,
- Stara Kościelnica,
- Pogorzała Wieś.

Obszar B, sołectwa:

- Mątowy Wielkie,
- Mątowy Małe,
- Bystrze.

Obszar C, sołectwa:

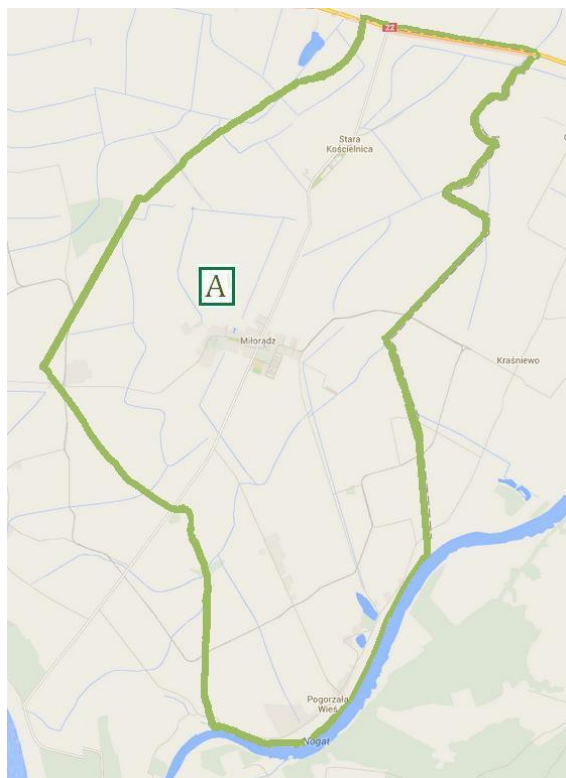
- Stara Wiśła,
- Kończewice,
- Gnojewo.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://maps.google.pl/>

Szczegółowa charakterystyka poszczególnych obszarów została przedstawiona na kartach poszczególnych obszarów zamieszczonych na następujących stronach.

Obszar A – Obszar wschodni

Podstawowe dane:

Zakres obszaru:

- Sołectwo Miłoradz,
- Sołectwo Stara Kościelnica,
- Sołectwa Pogorzata Wieś

Miejscowości:

- Miłoradz (siedziba Gminy) – wieś i osada
- Stara Kościelnica - wieś
- Pogorzata Wieś - wieś

Powierzchnia obszaru: 2989,76 ha

Wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej

Liczba ludności: 1656 osoby (XII 2013r.)

Gęstość zaludnienia: 56 osób/ km²

Liczba osób pobierających świadczenia
pieniężne z pomocy społecznej: 161
(2012 r.) – 10% mieszkańców

Funkcja obszaru

- Administracyjna
- Mieszkalna
- Rolnicza
- Krajobrazowa i turystyczna

Charakterystyka:

Komunikacja: drogową sieć komunikacyjną tworzą: na północy fragment drogi krajowej nr 22 z Grzechotek do Kostrzyna (w granicach sołectwa Stara Kościelnica), oraz drogi powiatowe 2901G, 2902G, 2904G; przystanki komunikacji autobusowej w granicach obszaru: Miłoradz, Miłoradz Osiedle, Miłoradz, Stara Kościelnica, Pogorzata Wieś

Środowisko: Obszary chronione Natura 2000 – Obszar siedliskowy „Dolna Wisła”, Obszar Chronionego Krajobrazu: „Rzeki Nogat”

Instytucje publiczne: Urząd Gminy Miłoradz, Zespół Szkół i Przedszkola (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum) w Miłoradzu, Gimnazjum Publiczne w Miłoradzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Filia Urzędu Pocztowego w Malborku, Urząd Stanu Cywilnego w Miłoradzu, Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu

Pozostała infrastruktura społeczna: Ośrodek Zdrowia w Miłoradzu, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Miłoradzu, Świetlica wiejska w Starej Kościelnicy, Świetlica wiejska w Pogorzatej Wsi, Zakład rolny w Pogorzatej Wsi, Cmentarz w Miłoradzu, Cmentarz w Pogorzatej Wsi, Cmentarz w Starej Kościelnicy, kompleks boisk sportowych „Orlik” w Miłoradzu, boiska trawiaste w Starej Kościelnicy, Pogorzatej Wsi, Place zabaw w Miłoradzu (ze ścieżką zdrowia), Starej Kościelnicy, Pogorzatej Wsi, Teren rekreacyjny w Pogorzatej Wsi wraz z placem zabaw oraz przystanią dla kajaków

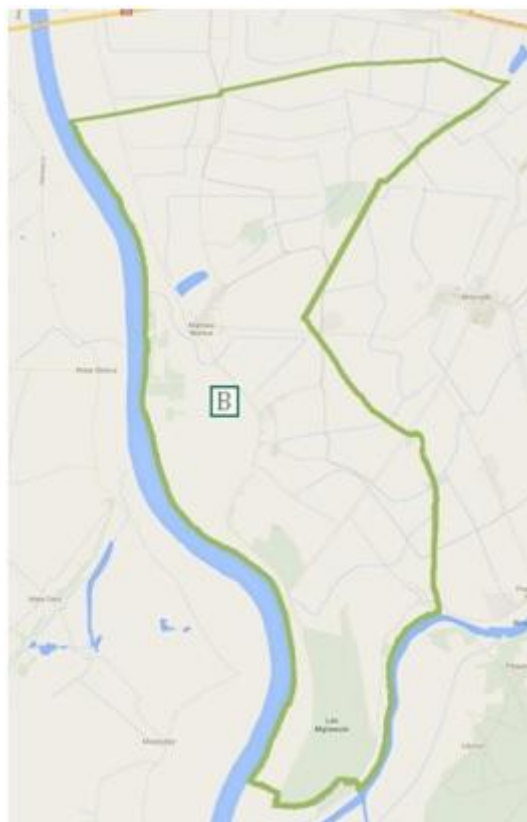
Gospodarka: firmy handlowo – usługowe (usługi ogólnobudowlane, transportowe, ubezpieczeniowe, reklamowe, ogrodnictwo), sklepy, piekarnia, drobna gastronomia (bar Hipster); gospodarka oparta na rolnictwie, z uwagą na wysoką urodzajność gleb

Infrastruktura techniczna: Oczyszczalnia Ścieków w Miłoradzu, ujęcia wody w Miłoradzu i Starej Kościelnicy

Atrakcje turystyczne: Kościół p.w. św. Michała Archanioła w Miłoradzu, Kościół p.w. św. Mikołaja w Pogorzatej Wsi, Kościół p.w. św. Jerzego w Starej Kościelnicy, festyny i wydarzenia o charakterze regionalnym, malownicze tereny wzdłuż rzeki Nogat, szlaki pieszo – rowerowe.

Obszar B – Obszar zachodni

Podstawowe dane:

Zakres obszaru:

- Sołectwo Mątowy Wielkie
- Sołectwo Mątowy Małe
- Sołectwo Bystrze

Miejscowości:

- Mątowy Wielkie – wieś, osada
- Mątowy Małe - wieś
- Bystrze – wieś
- Cyganki, Kłosowo, Rękowo - osady

Powierzchnia obszaru: 3872,86 ha

Wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej

Liczba ludności: 707 osoby (XII 2013r.)

Gęstość zaludnienia: 19 osób/km²

Liczba osób pobierających świadczenia
pieniężne z pomocy społecznej: 77
(2012r.) – 11% mieszkańców

Funkcja obszaru

- Mieszkalna
- Turystyczna
- Rolnicza
- Krajobrazowa

Charakterystyka:

Komunikacja: drogową sieć komunikacyjną tworzą: drogi powiatowe na obszarze: 2901G, 2902G, 2903G, 2916G, 2917G; przystanki komunikacji autobusowej w granicach obszaru: Bystrze PG, Bystrze, Bystrze SK, Mątowy PGR, Mątowy Małe, Mątowy Wielkie

Środowisko: Rezerwat przyrody „Las Mątawski”, Obszary chronione Natura 2000: Obszary ptasie „Dolina Dolnej Wisty”, Obszar siedliskowy „Dolna Wista”, Obszar Chronionego Krajobrazu: „Środkowo-żuławski” i „Rzeki Nogat”, Jeziora: Mątowy Wielkie, Mątowy Długie, Mątowy Małe.

Institucje publiczne: brak

Pozostała infrastruktura społeczna: Kościół p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła - Sanktuarium bł. Doroty z Mątów, Dom Pielgrzyma przy Sanktuarium bł. Doroty z Mątów, Cmentarz w Mątowach Wielkich, Świątlica wiejska w Mątowach Wielkich, Świątlica wiejska w Bystrzu, Tereny rekreacyjne w Mątowach Wielkich i Bystrzu, Place zabaw w Mątowach Wielkich i Bystrzu

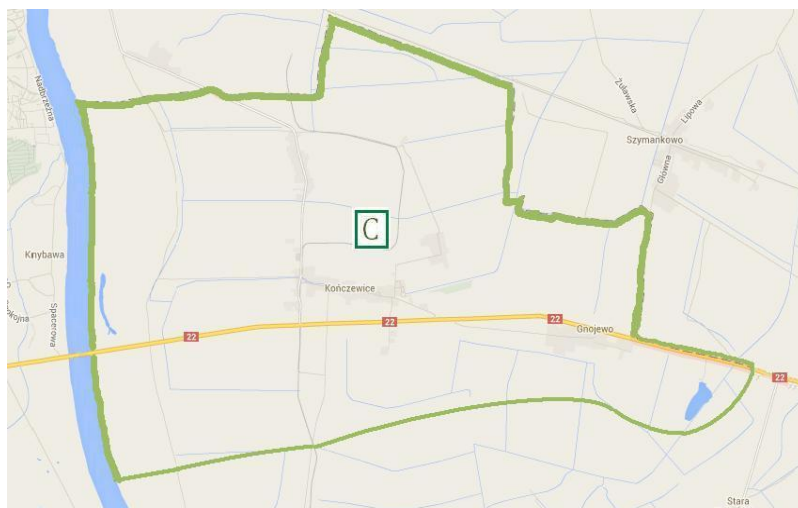
Gospodarka: gospodarka oparta na rolnictwie, z uwagi na wysoką urodzajność gleb, usługi związane z branżą ogólnobudowlaną

Infrastruktura techniczna: ujęcie wody w Mątowach Wielkich

Atrakcje turystyczne: Miejsce kultu jednej z najbardziej znanych polskich świętych bł. Doroty z Mątów-Sanktuarium ku jej czci i zabytkowy kościół pw. św. Piotra i Pawła, zabytkowy Dom Pielgrzyma z 50 miejscami noclegowymi, malownicze tereny nad rzeką Nogat, Ossuarium w Bystrzu, dom podcieniowy w Bystrzu, cmentarz mennonicki, ruiny folwarku krzyżackiego.

Obszar C – Obszar północny

Podstawowe dane:

Zakres obszaru:

- Sołectwo Kończewice
- Sołectwo Stara Wiśła
- Sołectwo Gnojewo

Miejscowości:

- Kończewice – wieś
- Stara Wiśła – wieś, osada
- Gnojewo – wieś

Powierzchnia obszaru: 2512,35 ha
(wg statutów sołectw).

Wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej

Liczba ludności: 1047 osoby (XII 2013r.)

Gęstość zaludnienia: 42 osoby na km²

Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej: 95 osób (2012r.) – 10% mieszkańców

Funkcja obszaru

- Mieszkalna
- Rolnicza
- Krajobrazowa
- Turystyczna

Charakterystyka:

Komunikacja: drogową sieć komunikacyjną tworzą: centralny przebiegająca droga krajowa nr 22 z Grzechotek do Kostrzyna (fragment w granicach sołectwa Kończewice i Gnojewo), drogi powiatowe na obszarze: 2916G; przystanki komunikacji autobusowej w granicach obszaru: Kończewice Skrzyżowanie, Kończewice, Kończewice Skrzyżowanie, Gnojewo, Stara Wiśła

Środowisko: Obszary chronione Natura 2000 – Obszar siedliskowy „Dolna Wiśła”, Obszary ptasie „Dolina Dolnej Wiśły”, „Środkowożuławski” Obszar Chronionego Krajobrazu”

Instytucje publiczne: Szkoła Podstawowa w Kończewicach

Pozostała infrastruktura społeczna: Punkt Poczty Agencji Poczty Polskiej w Kończewicach, filia NZOZ z Malborka w Kończewicach, Stacja paliw i stacja LPG, Świetlica wiejska w Kończewicach, Ochotnicza Straż Pożarna w Kończewicach, tereny rekreacyjne w Gnojewie, Starej Wiśle, plac zabaw w Starej Wiśle, plac zabaw w Kończewicach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Kończewicach

Gospodarka: gospodarka obszaru oparta o handel i usługi w związku z przecinającą środek obszaru DK 22 oraz na rolnictwie, z uwagi na wysoką urodzajność gleb, piekarnia w Kończewicach, zaplecze usługowe dla ludności (usługi krawieckie, ubezpieczeniowe, pogrzebowe, elektroinstalatorstwo, architektura wnętrz, budowa, remonty, wyposażenie statków, stacja obsługi pojazdów bar Tayga)

Infrastruktura techniczna: Indywidualne ujęcia wody w Gnojewie

Atrakcje turystyczne: Kościół p.w. Matki Bożej Wniebowzięcia w Kończewicach, Ruiny XIV wiecznego kościoła w miejscowości Gnojewo, Jeziorna Osada w Gnojewie, Pomnik upamiętniający ofiary stalagu XXB w Gnojewie.

2.2 Podsumowanie możliwości rozwojowych obszarów

Na podstawie uwarunkowań dokonana została klasyfikacja obszarów problemowych (rozwojowych). Określono silne strony i słabe strony poszczególnych obszarów oraz możliwe kierunki rozwoju. Synteza wniosków przedstawiona została w formie tabeli.

Obszar A – Obszar wschodni	
<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> – Położenie w sąsiedztwie gminy Malbork i miasta Malbork – jednego z najchętniej odwiedzanych miejsc turystycznych Pomorza – Dobre wyposażenie w infrastrukturę drogową (fragment DK 22) oraz dobre połączenia komunikacji zbiorowej (2 regularne linie) – Duży potencjał osiedleńczy z uwagi na bliskość ośrodka miejskiego (Malborka) – Dobry dostęp do najważniejszych usług publicznych i administracji – Wyposażenie w infrastrukturę sportową i rekreacyjną (place zabaw i boiska sportowe w każdej miejscowości) – Centrum edukacyjne Gminy (przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum) – Wyposażenie w infrastrukturę techniczną (kanalizacja, wodociągi, sieci elektroenergetyczne) – Fragment terenów przeznaczonych na lokalizację elektrowni wiatrowej – Aktywność kulturowa organizacji społecznych (liczne przedsięwzięcia, festyny i imprezy dla mieszkańców) – Potencjał turystyczny – fragment szlaku wodnego Pętla Żuław (przystań kajakowa z miejscem do biwakowania w Pogorzałej Wsi), szlaki pieszo-rowerowe "Prawobrzeżnym Wałem Wisły" i "Szlak Wielkich Żuław" – Czyste, ekologiczne środowisko naturalne z licznymi walorami przyrodniczymi (pomniki przyrody) – Liczne zabytki architektury i historii 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> – Słaby stan dróg – Brak ścieżek rowerowych – Słaby stan infrastruktury wodociągowej – część sieci zbudowana z rur azbestowo – cementowych, brak stacji uzdatniania wody (częste awarie) – Brak terenów inwestycyjnych i preferencji dla inwestorów zamierzających rozpocząć działalność – Brak krytej hali sportowej spełniającej oczekiwania społeczne (istniejący obiekt ma charakter tymczasowy, a jego eksploatacja jest nieekonomiczna) – Brak nowych miejsc pracy – Rosnąca liczba bezrobotnych – Brak inicjatyw stymulujących przedsiębiorczość – Migracja młodzieży do większych ośrodków – Brak terenów pod zabudowę jednorodzinną (brak stymulowania) – Brak możliwości gazyfikacji obszaru – Brak zagospodarowania terenu nad rzeką Nogat – Dysproporcje społeczne – Zły stan infrastruktury melioracyjno-irygacyjnej – Brak obiektów agroturystycznych i hotelarskich – Brak oświetlenia i monitoringu

<p>lokalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobry stan gleb stymulujący stały rozwój gospodarstw rolnych 	
<h2 style="background-color: #4b6121; color: white; padding: 5px;">Obszar B – Obszar zachodni</h2>	
<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Największy potencjał turystyczny spośród 3 obszarów Gminy Miłoradz - Turystyka religijna związana z historią bł. Doroty z Mąków - Dobre zaplecze noclegowe (Dom Pielgrzyma) - Liczne zabytki architektury związane z historią obszaru - Tereny chronione atrakcyjne przyrodniczo – rezerваты przyrody, lasy łąkowe - Malownicze tereny nad rzeką Nogat - Dobre połączenia komunikacji zbiorowej - Dobre warunki rozwoju rolnictwa z uwagi na urodzajność gleb - Wyposażenie w infrastrukturę rekreacyjną (tereny rekreacyjne i place zabaw) - Prężnie działające świetlice wiejskie - Rozwój prywatnej działalności usługowej w branży ogólnobudowlanej - Dobry stan infrastruktury drogowej 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najgorszy ze wszystkich obszarów Gminy dostęp do usług publicznych, - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane przez gospodarkę rolną (nawozy i środki ochrony roślin) - Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych - Brak ścieżek rowerowych - Niewystarczająca promocja obszaru, jego walorów i atrakcji - Niewystarczające wykorzystanie naturalnych walorów kulturowych i przyrodniczych dla rozwoju gospodarczego - Brak alternatywnych źródeł utrzymania dla ludności wiejskiej - Wysokie bezrobocie - Brak inicjatyw stymulujących przedsiębiorczość - Migracja młodzieży do większych ośrodków - Brak terenów pod zabudowę jednorodzinną (brak stymulowania) - Brak możliwości gazyfikacji obszaru - Zły stan infrastruktury melioracyjno-irygacyjnej - Niedostateczna informacja i promocja walorów obszaru
<h2 style="background-color: #4b6121; color: white; padding: 5px;">Obszar C – Obszar północny</h2>	
<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Położenie w osi drogi krajowej nr 22 - Możliwość rozwoju działalności związanej z obsługą podróżnych na trasie krajowej nr 22 (np. gastronomii) - Dobrze rozwinięta sfera handlowo-usługowa (stacja paliw i LPG, bar Tayga, liczni przedsiębiorcy) 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzmoczony ruch samochodowy na drodze krajowej przecinającej środek obszaru - Dezintegracja rozwoju przestrzennego z uwagi na przebieg DK nr 22 - Liczne wypadki drogowe

<ul style="list-style-type: none"> - Zaplecze edukacyjne (Szkoła Podstawowa w Kończewicach) (wymaga rozbudowy) - Dobry dostęp do usług ochrony zdrowia (filia NZOZ w Kończewicach) - Dobrze rozwinięty system komunikacji zbiorowej - Infrastruktura rekreacyjna (place zabaw, tereny rekreacyjne) - Infrastruktura turystyczna (Jeziorna Osada – karczma i pensjonat z kąpieliskiem, stadnina koni) - Walory środowiskowe (obszary chronione Dolnej Wisły i Środokowożuławski) - Zabytki architektury i historii lokalnej (ruiny kościoła z XIV w., Kościół w Kończewicach, pomnik upamiętniający ofiary stalagu XXB w Gnojewie) - Instytucje społeczne – Środowiskowy Dom Samopomocy w Kończewicach - Dobre warunki do zabudowy jednorodzinnej - Urodzajność gleb 	<ul style="list-style-type: none"> - Zły stan dróg gminnych - Zły stan infrastruktury podstawowej (wodociągów, kanalizacji) - awaryjność - Brak ścieżek rowerowych - Brak inicjatyw stymulujących przedsiębiorczość - Migracja młodzieży do większych ośrodków - Brak możliwości gazyfikacji obszaru - Niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę sportową - Brak przedszkola - Brak bezpiecznych przejść dla pieszych przez DK nr 22 - Niedostateczna promocja i informacja o atrakcjach turystycznych
---	--

Mając na uwadze potrzebę racjonalizacji przyszłych działań inwestycyjnych Gminy Miłoradz należy zaznaczyć, że zidentyfikowane silne strony predysponują we wskazanych lokalizacjach do intensyfikacji działań podejmowanych przez samorząd oraz podmioty prywatne. Zidentyfikowane słabe strony poszczególnych obszarów winny również działać mobilizująco, tak aby realizacja strategicznych przedsięwzięć w przyszłości pozwoliła na niwelowanie i wykluczanie zagrożeń.

Ze względu na nierównomierny podział liczby ludności Gminy Miłoradz w ramach obszarów, specyficzną rolę w kreowaniu rozwoju lokalnego odgrywa obszar problemowy A – obszar wschodni. Mieszka tu 1656 mieszkańców, a obszar posiada najlepsze wyposażenie w infrastrukturę techniczną, znajduje się tu największa liczba instytucji publicznych oraz pozostałych obiektów infrastruktury społecznej (w tym usług dla mieszkańców). Jest to spowodowane przede wszystkim tym, że w skład obszaru wchodzi miejscowość Miłoradz – stolica Gminy.

Charakterystyczną cechą obszaru C jest podział terytorialny obszaru, którego przyczynę stanowi przebieg drogi krajowej 22. Wprowadza to bariery rozwoju i rodzi problemy w przypadku realizacji wspólnych przedsięwzięć (np. wymagających przemieszczania się – rajdów lub biegów sportowych, festynów itp.). Równocześnie wzmożony ruch samochodowy może stanowić szansę rozwoju nowych gałęzi działalności (np. gastronomii). Obszar C zamieszkuje 1047 osób. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości oraz zapewne odpowiedniego poziomu infrastruktury lokalnej może okazać się kluczem do szybkiego rozwoju obszaru.

Walory środowiskowe oraz architektoniczne i kulturowe stanowią główny atut obszaru B – położonego na osi dwóch rzek – Wisły i Nogatu. Historia obszaru jest nieodzownie związana z postacią bł. Doroty z Mąków, której kult rozwinął się zarówno w Polsce, jak i całej Europie. Jest to teren o najmniejszej gęstości zaludnienia (19 osób na km²) i gospodarce opartej na rolnictwie. Panują tu więc warunki do rozwoju i promocji turystyki, zarówno sakralnej, jak i przyrodniczej.

Kluczowym założeniem dla realizacji idei zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów jest podejmowanie przez samorząd oraz podmioty prywatne (w tym organizacje pozarządowe) działań ukierunkowanych na wykorzystanie możliwości i jednocześnie zminimalizowanie problemów w poszczególnych obszarach oraz w Gminie jako całości. Do działań tych zaliczyć można m.in. rozwój podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej, poszerzenie oferty zajęć aktywizujących młodzież oraz seniorów, współdziałanie z PUP w Malborku w celu przeciwdziałania bezrobociu, promowanie aktywności mieszkańców itd.

Przyjęta wizja, cele strategiczne i zaplanowane działania wraz z programem ich wdrażania mają służyć strategicznemu rozwojowi obszaru. Rozwój ten winien być wielosektorowy i wielokierunkowy. Efekt podjętych starań monitorować zaś będzie system wskaźników.

3. Stopień rozwoju oraz potencjał Gminy w opinii jej mieszkańców

Opinia mieszkańców gminy Miłoradz na temat jakości życia oraz możliwych kierunków rozwoju stanowi podstawę dla określenia wizji Gminy oraz misji działania jej samorządu.

Dla pozyskania informacji wykorzystano metodę badania ankietowego. Zastosowanie tej metody umożliwiło przedstawienie wyczerpujących danych charakteryzujących dotychczasowy stopień rozwoju Gminy oraz pozwalających na poznanie oczekiwań mieszkańców w zakresie jej przyszłości.

Badanie odbywało się w dniach 18.12.2013r. – 20.01.2014r. na terenie całej Gminy Miłoradz, wśród jej mieszkańców. Udział w badaniu wzięło 135 mieszkańców. Kwestionariusz składał się z 4 pytań zamkniętych i 2 pytań otwartych, w których mieszkańcy wskazywali największe atuty oraz czynniki warunkujące sukces rozwojowy Gminy Miłoradz, a także oceniali obecny stan infrastruktury i usług społecznych oraz wskazywali braki związane z nimi na terenie całego miasta oraz w swoim regionie.

Przyjęto 5 sposobów udostępniania kwestionariuszy ankietowych:

1. Ogólnodostępny kwestionariusz ankiety on-line na oficjalnej stronie Gminy Miłoradz,
2. Kwestionariusz ankiety w wersji papierowej dostępny w Urzędzie Gminy w Miłoradzu,
3. Kwestionariusz ankiety w wersji papierowej dołączony do deklaracji „śmieciowych” wypełnianych przez mieszkańców,
4. Kwestionariusz ankiety w wersji papierowej kolportowany wśród mieszkańców przez sołtysów wsi.

Wyniki ankiety stały się podstawą do opracowania pełnej analizy SWOT, określenia celów strategicznych i operacyjnych oraz wskazania programów

operacyjnych mających na celu wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku.

Na kolejnych stronach zaprezentowano wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

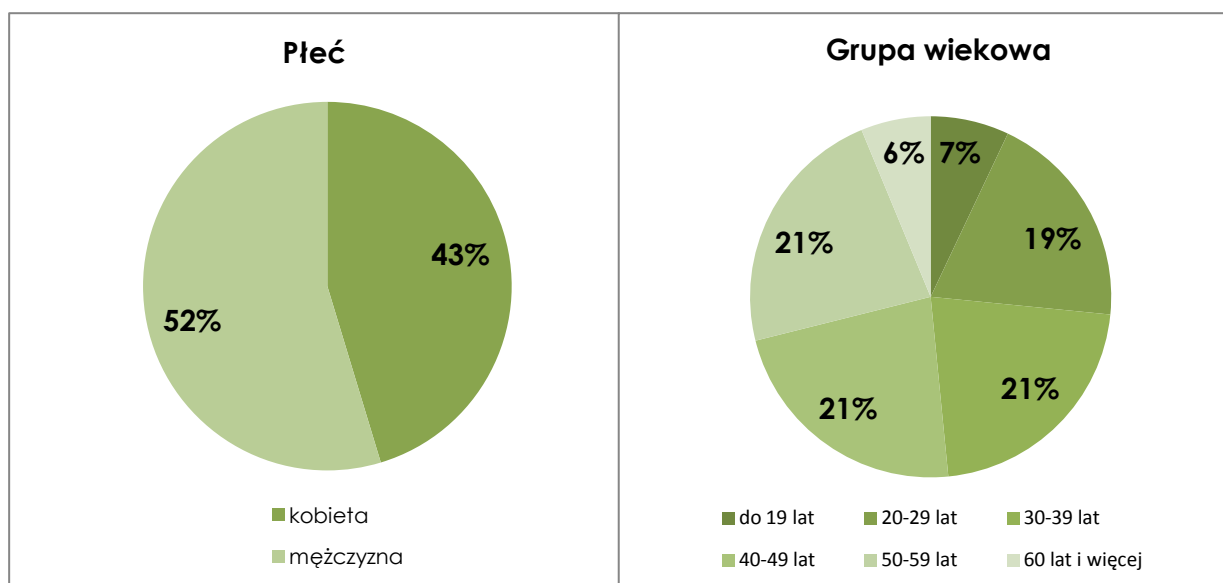
3.1 Wyniki badania ankietowego

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało na grupie 135 mieszkańców Gminy Miłoradz. Za pomocą ankiety weryfikowane były:

- płeć,
- wiek,
- status zawodowy,
- wykształcenie,
- przynależność administracyjna,
- wielkość gospodarstwa domowego,
- średni miesięczny dochód netto na 1 os. w gospodarstwie domowym.

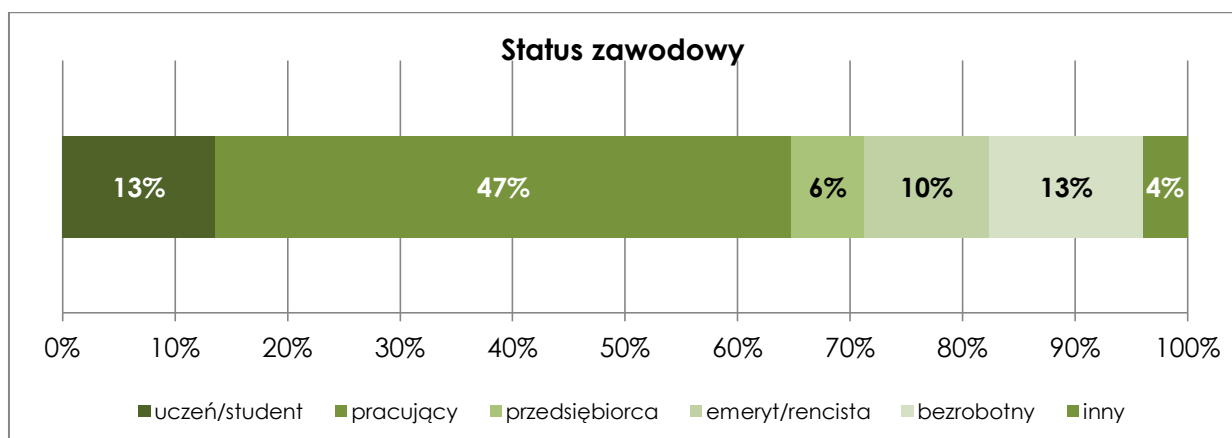
Warto zaznaczyć, iż wartości procentowe nie sumują się do 100% z uwagi na fakt, iż nie wszyscy respondenci w równym stopniu udzielili odpowiedzi. Część z pól ankiety pozostała niewypełniona. Głosy te jednak stanowią element dyskusji na temat stanu Gminy Miłoradz, toteż zostały one wliczone do puli odpowiedzi.

Wśród 135 respondentów 52% stanowili mężczyźni, a 43% - kobiety, z różnych grup wiekowych, spośród których znaczną część stanowiły osoby w wieku od 30 do 59 lat. Najrzadziej odpowiadały osoby w wieku do 19 lat oraz powyżej 60 roku życia.

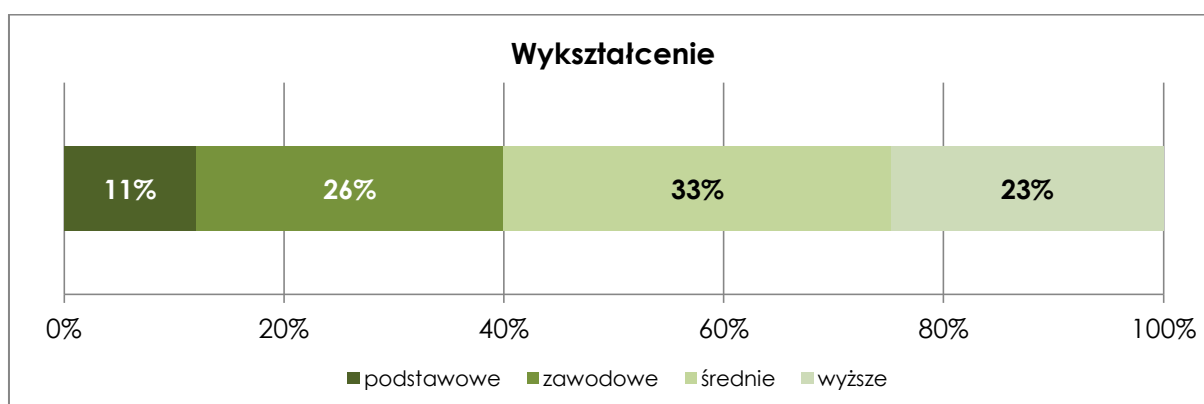

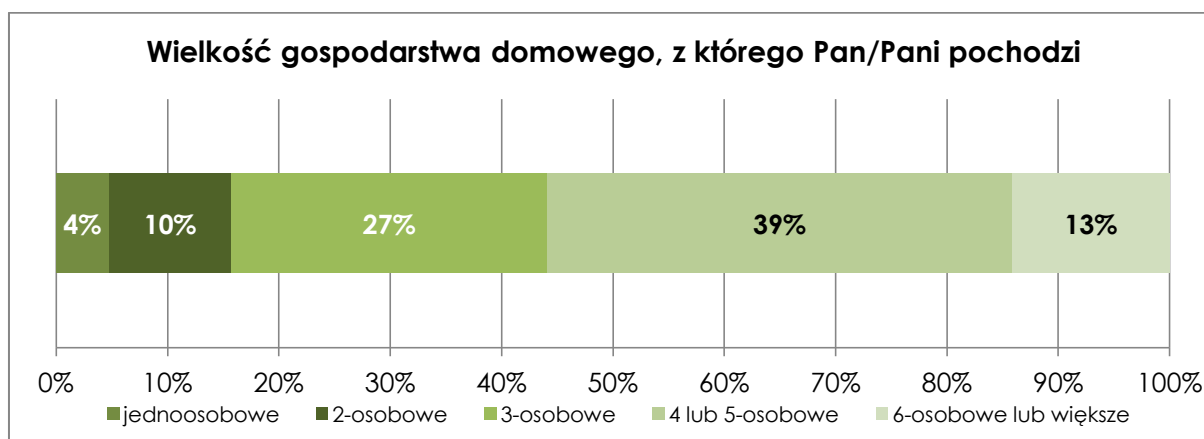
Pod względem statusu zawodowego największą grupę ankietowanych stanowiły osoby pracujące (47%). Kolejną grupę stanowili uczniowie i studenci (13%) oraz bezrobotni (13%), zaś najmniej liczną grupą respondentów byli przedsiębiorcy (5%).

Respondenci z wykształceniem średnim stanowili największy odsetek badanych (33%), 26% posiada wykształcenie zawodowe, a 23% - wyższe. Osoby z wykształceniem podstawowym stanowili najmniejszą grupę respondentów – 11%.

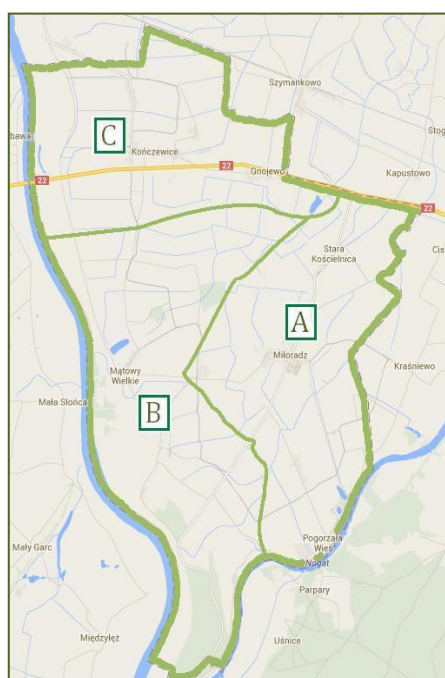
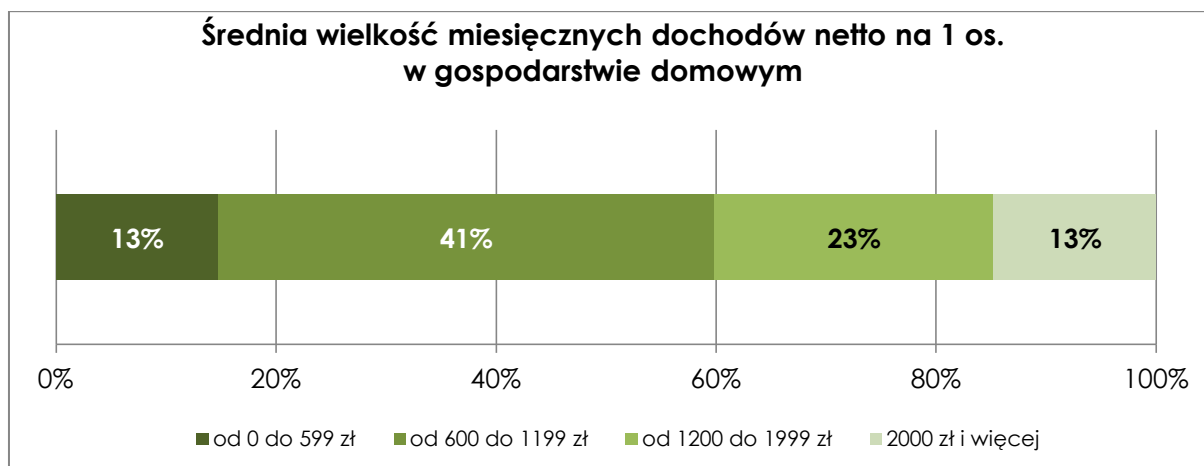

Wśród ankietowanych zdecydowanie dominują osoby pochodzące z gospodarstw domowych 4 lub 5-osobowych (39%). Dużą grupę stanowią także osoby z gospodarstw 2 lub 3 osobowych (27%). Mieszkańcy z gospodarstw 6 osobowych lub większych oraz dwuosobowych stanowili odpowiednio 13% i 10% respondentów. Najmniejszą grupą były osoby z gospodarstw jednoosobowych – ich udział w badaniu wyniósł jedynie 4%.

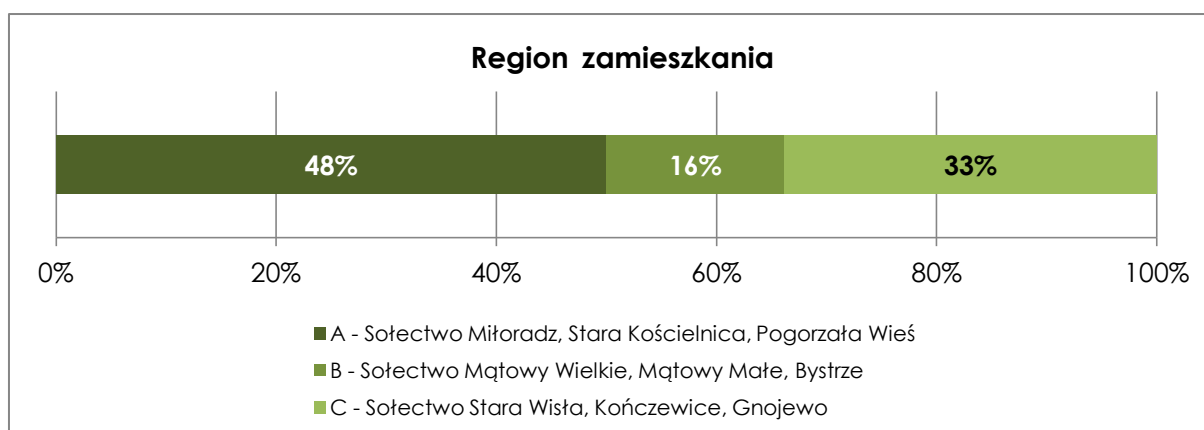

Dane ankietowe wskazują, iż najczęściej na ankietę odpowiadały osoby z gospodarstw, w których dochód netto przypadający na jedną osobę wynosi od 600 do 1 199 zł (41%). W grupie 23% badanych dochód netto na osobę w gospodarstwie wynosi co najmniej 1 200 zł i nie więcej niż 1 999 zł. Osoby z grup o dochodzie poniżej 600 zł oraz powyżej 2 000 zł stanowią po 13% respondentów.

Respondentów poproszono również o określenie obszaru przynależności administracyjnej (według miejsca zamieszkania), zgodnych z wyznaczonymi w Strategii obszarami problemowymi.

Wśród mieszkańców zamieszkujących poszczególne obszary gminy Miłoradz, w badaniu ankietowym najczęściej udział brały osoby z obszaru A (wschodniego) – z Sołectwa Miłoradz, Stara Kościelnica i Pogorzata Wieś. Stanowili oni 48% badanych. Mieszkańcy obszaru C (północnego) – sołectwa Stara Wiśta, Kończewice, Gnojewo stanowili 33% badanych. Najmniejszy odsetek stanowili mieszkańcy obszaru zachodniego B, czyli sołectw Mątowy Wielkie, Mątowy Małe i Gnojewo (16%).

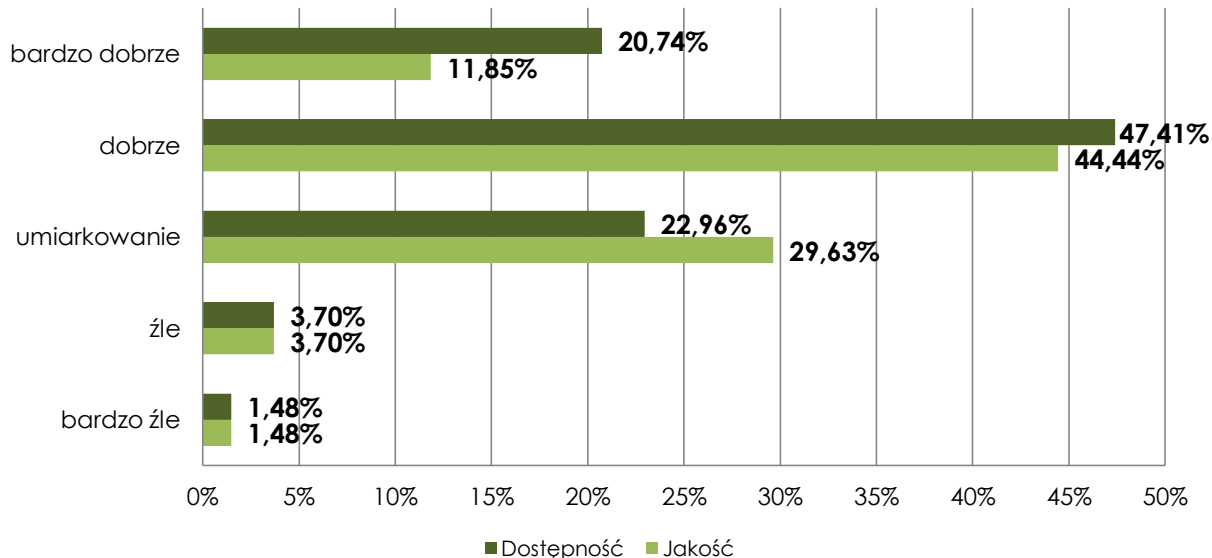

IDENTYFIKACJA POTRZEB I OCZEKIWAŃ MIESZKAŃCÓW

1. Proszę ocenić, tam gdzie jest to możliwe, zarówno jakość, jak i dostępność poszczególnych kategorii zaznaczając „X” we właściwej kolumnie.

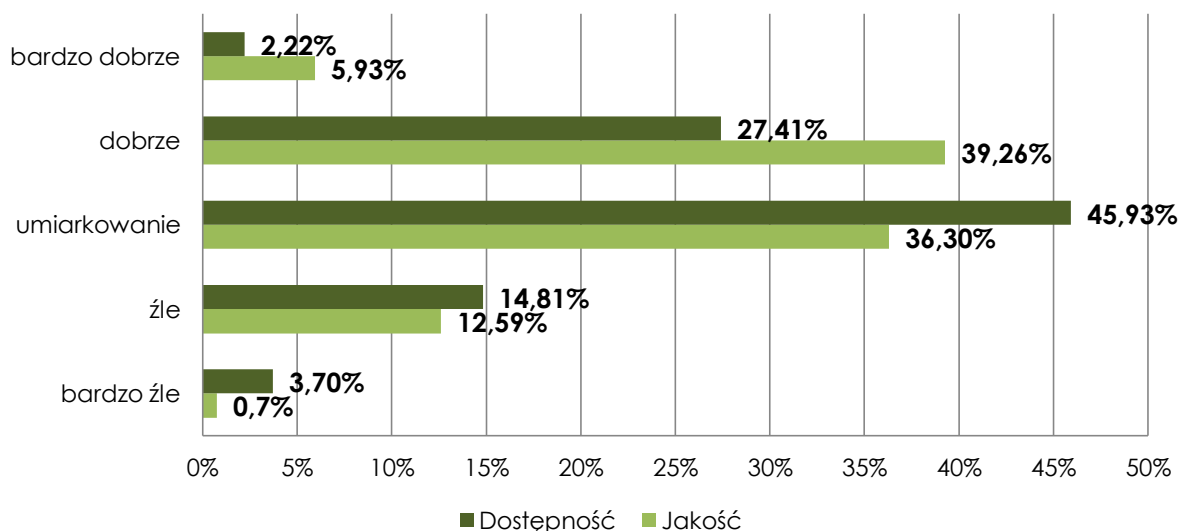
Edukacja

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. - Edukacja

Przeważająca grupa respondentów z Gminy Miłoradz oceniając stan edukacji na terenie Gminy stwierdziła, że poziom jej dostępności jest dobry (47,41%), umiarkowany (22,96%) albo dobry (20,74%). Jakość edukacji została oceniona dobrze przez 44,44% ankietowanych i umiarkowanie przez 29,63%. Blisko 4% ankietowanych stwierdziło, że dostępność i jakość edukacji jest na poziomie złym, a prawie 1,5% - że na poziomie bardzo złym.

Opieka zdrowotna

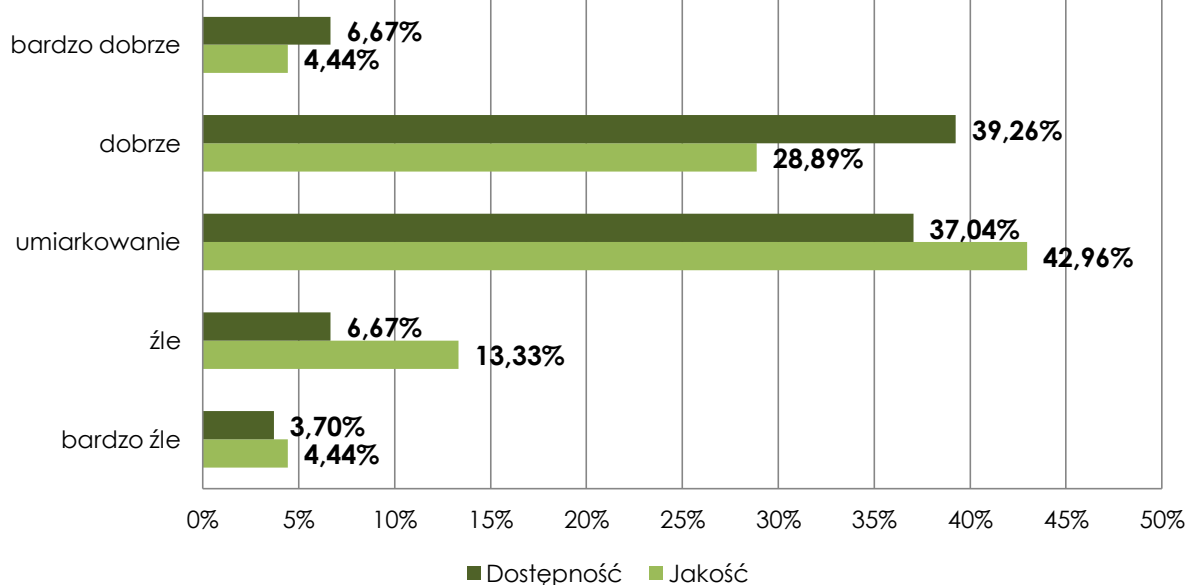

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. - Opieka zdrowotna

Zdaniem 45,93% ankietowanych dostępność opieki zdrowotnej na terenie Gminy Miłoradz jest na poziomie umiarkowanym, 27,41% ocenia ją dobrze. Jakość opieki zdrowotnej została oceniona przez 39,26% ankietowanych dobrze, natomiast przez 36,30% umiarkowanie.

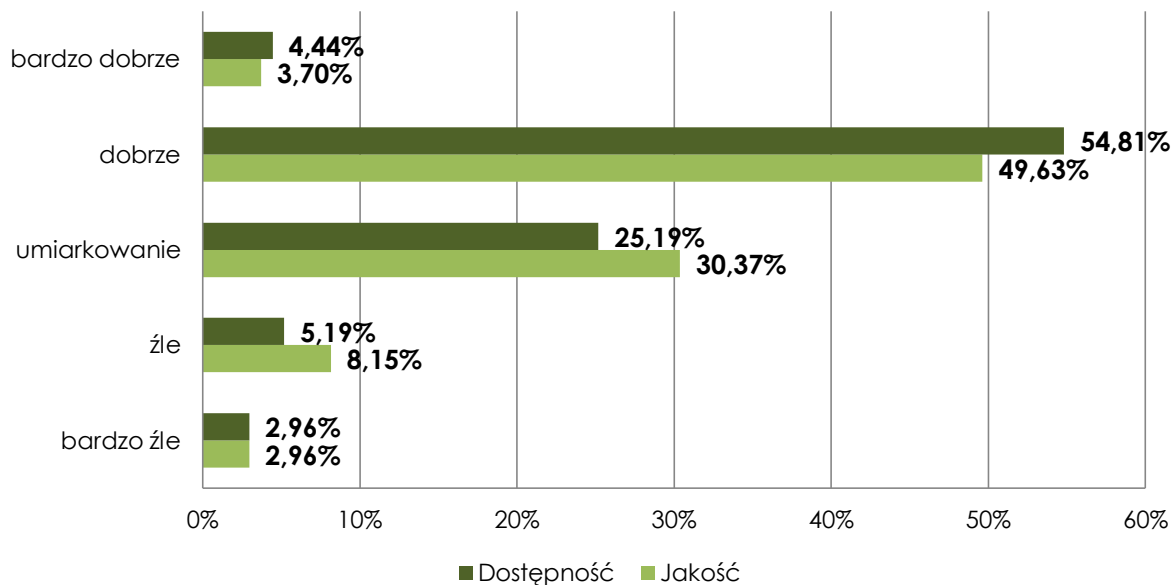
Pomoc społeczna

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Pomoc społeczna

Dostępność pomocy społecznej w Gminie Miłoradz zdaniem ankietowanych jest na dobrym i umiarkowanym poziomie (39,26% i 37,04%). Podobnie jak w przypadku dostępności, jakość oceniana jest dobrze przez 28,89% respondentów, natomiast umiarkowanie przez 42,96%. Podkreślić jednak należy, że ponad 13% ankietowanych twierdzi, że jakość pomocy społecznej jest zła.

Administracja

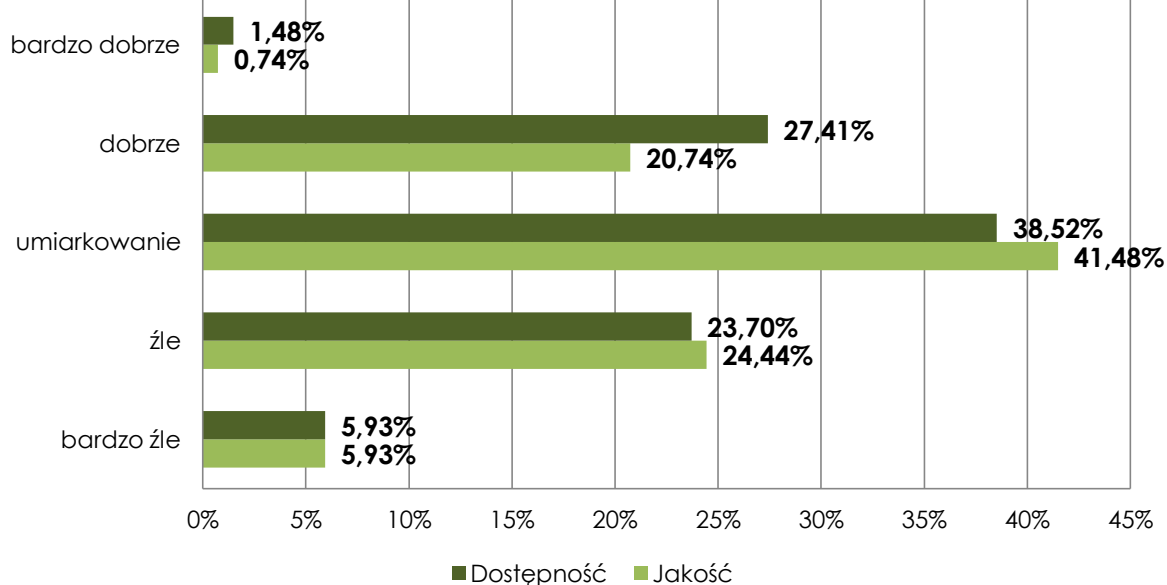

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Administracja

Mieszkańcy Gminy Miłoradz bardzo wysoko ocenili jakość i dostępność administracji. Blisko 55% ankietowanych uważa, że dostępność jest na poziomie dobrym, a prawie 50% ocenia dobrze jakość administracji. Ocen umiarkowanych jest odpowiednio 25,19% - dostępność, oraz 30,37% - jakość. Ponad 8% ocenia źle, a prawie 3% - bardzo źle jakość administracji.

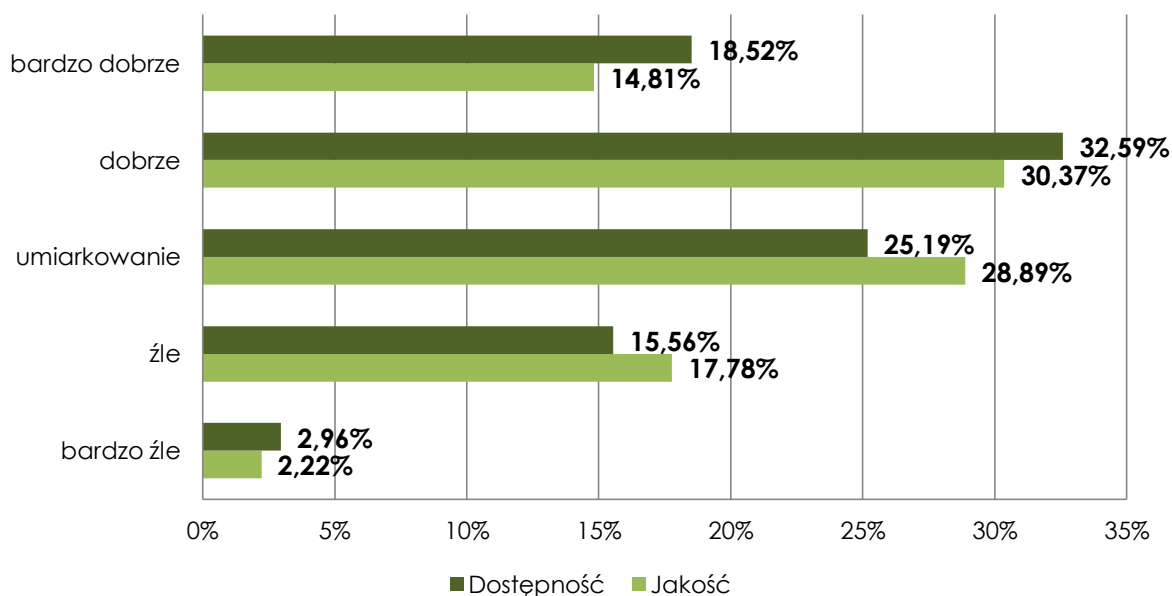
Oferta kulturalna

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Oferta kulturalna

Oferta kulturalna Gminy Miłoradz w ocenie mieszkańców jest zróżnicowana. Największa liczba ankietowanych oceniła dostępność oferty kulturalnej umiarkowanie (38,52%). Znaczna liczba mieszkańców stwierdziła, że dostępność oferty kulturalnej jest na poziomie dobrym (27,41%), natomiast niewiele mniejsza grupa respondentów (23,70%) oceniła dostępność źle. Podobnie sytuacja ma się w przypadku jakości. Prawie 42% respondentów oceniło jakość oferty kulturalnej umiarkowanie, natomiast 20,74% stwierdziło, że jakość jest dobra, a aż 24,44%, uznała jakoś za złą. Wskazuje to na brak równomiernego dostępu oraz zróżnicowanie wydarzeń kulturalnych na poszczególnych obszarach.

Oferta sportowo - rekreacyjna

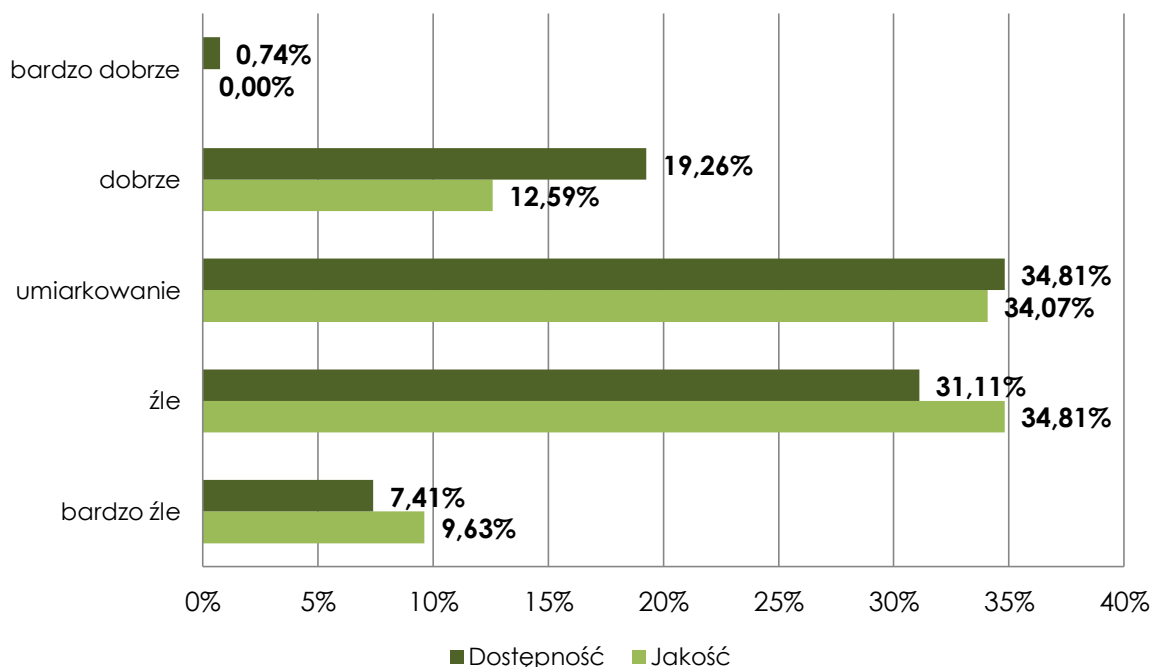

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Oferta sportowo - rekreacyjna

Ocena jakości i dostępności oferty sportowo – rekreacyjnej, podobnie jak w przypadku oferty kulturalnej, wydaje się być zależna w dużej mierze od rejonu zamieszkania respondentów. Wskazuje na to duże zróżnicowanie odpowiedzi. Największa liczba osób stwierdziła, że dostępność i jakość oferty jest na poziomie dobrym (32,59% i 30,37%). Prawie 19% (dostępność) i 15% (jakość) respondentów uznało, że oferta - sportowo rekreacyjna jest na poziomie bardzo dobrym, a 25,19% i 28,89%, że na poziomie umiarkowanym. Mimo przeważających dobrych ocen blisko 16% ankietowanych stwierdziło, że dostępność oraz jakość (ok. 18%) oferty sportowo – rekreacyjnej jest zła. Niecałe 3% uznało, że oferta ta jest na poziomie bardzo złym.

Oferta turystyczna

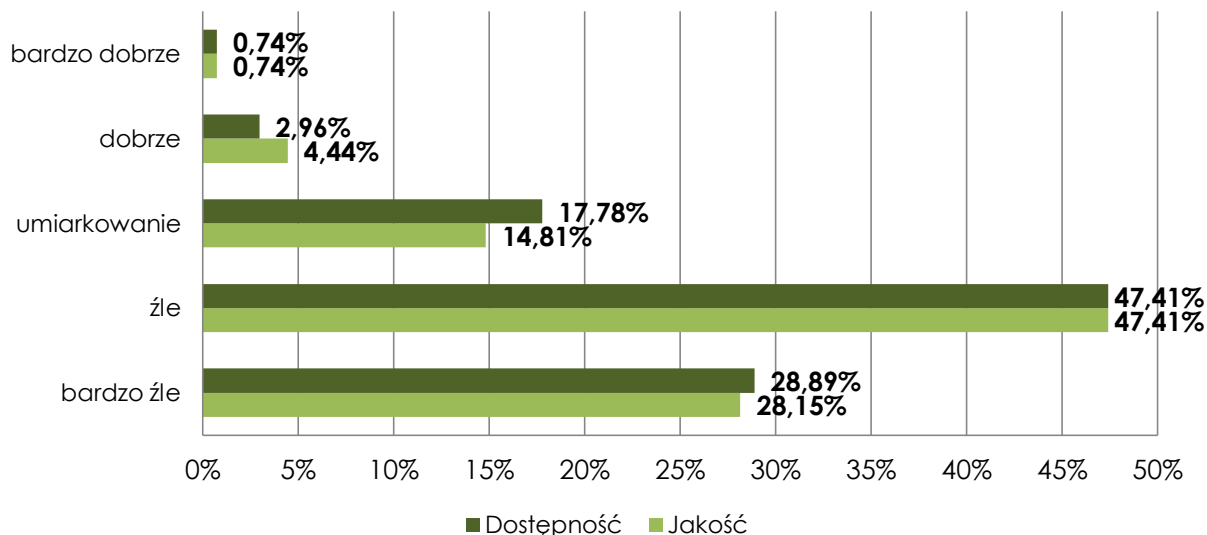

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Oferta turystyczna

Mieszkańcy Gminy Miłoradz nie są zadowoleni z jakości i dostępności oferty turystycznej Gminy. Największa grupa ankietowanych oceniła jakość oferty źle (34,81%), a kolejna grupa umiarkowanie (34,07%). Równie duża grupa respondentów wskazała na umiarkowaną (34,81%) i złą (31,11%) dostępność oferty turystycznej. Warto jednak podkreślić, iż w zakresie oceny oferty turystycznej również występuje duże zróżnicowanie odpowiedzi. Pomimo przeważających złych ocen, blisko 20% ankietowanych oceniło dobrze dostępność oferty turystycznej, a prawie 13% - dobrze oceniła jej jakość.

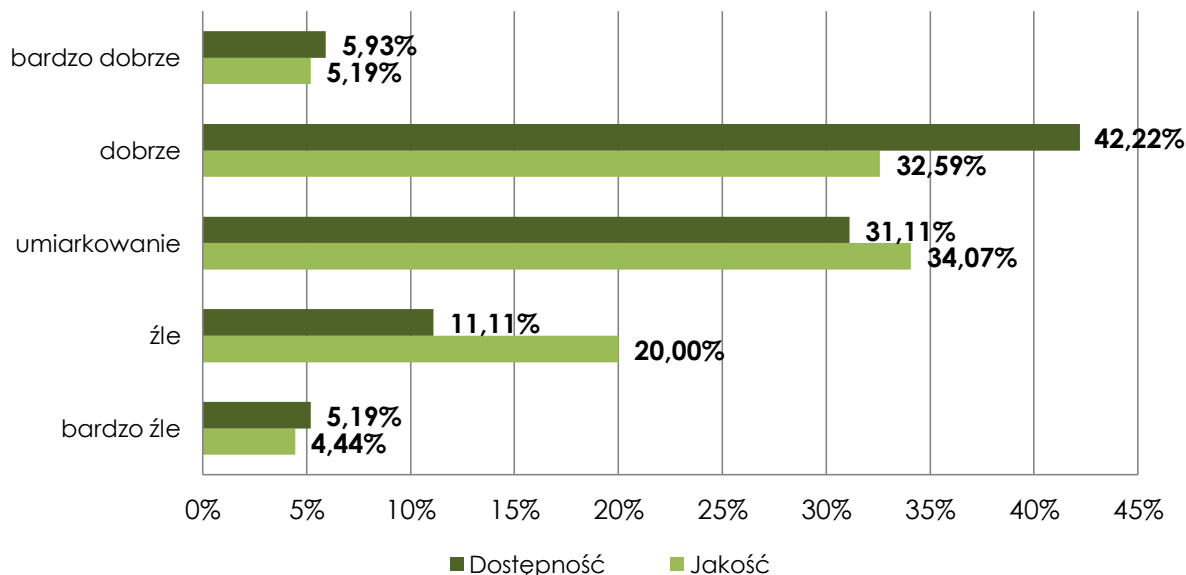
Lokalny rynek pracy

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Lokalny rynek pracy

Sytuację związaną z lokalnym rynkiem pracy w Gminie Miłoradz ankietowani oceniają źle. Prawie połowa (47,41%) ankietowanych twierdzi, że jakość rynku pracy jest zła, a ponad jedna czwarta ankietowanych (ok. 28%) uznała jakość rynku pracy za bardzo złą. Lokalny rynek pracy został oceniony dobrze tylko przez niecałe 5% ankietowanych. Wskazania dotyczące dostępności lokalnego rynku pracy są bardzo podobne. Aż 47,41% ankietowanych twierdzi, że dostęp ten jest zły, a 28,89%, - że jest bardzo zły. Dostępność do rynku pracy jest oceniana umiarkowanie przez 17,78%.

Drogi

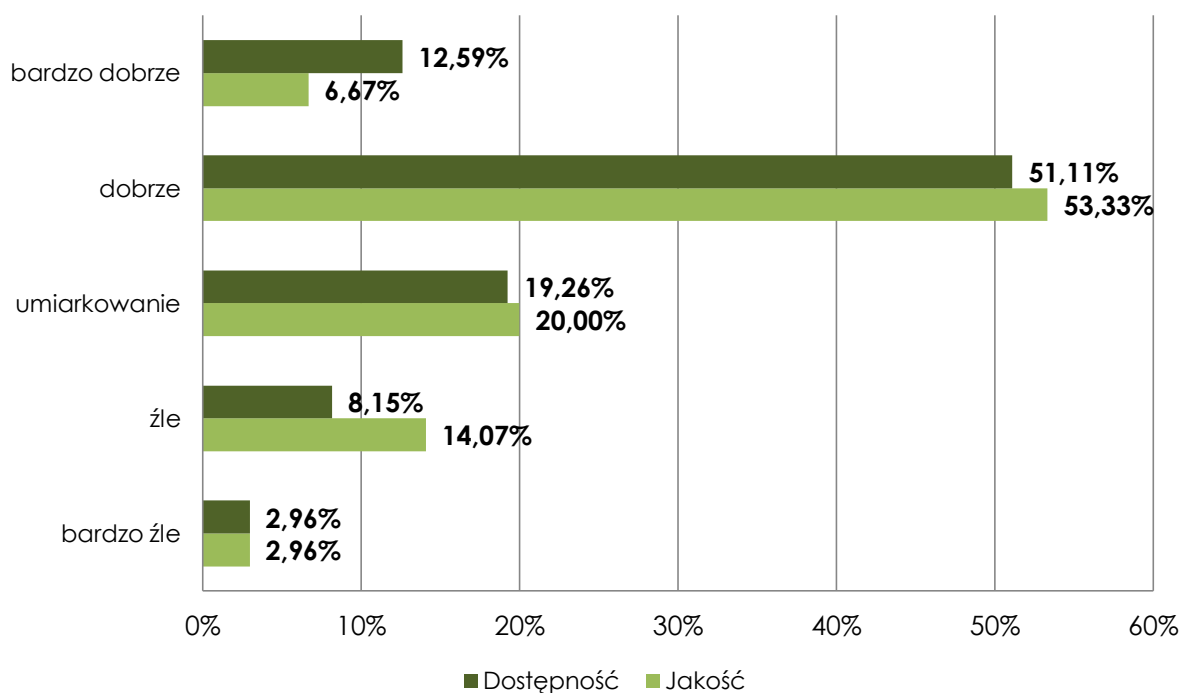

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Drogi

Zdaniem ankietowanych drogi w Gminie Miłoradz są dobrej (32,59%) lub umiarkowanej (34,07%) jakości i nie ma większych trudności w dostępie do nich (42,22% ankietowanych ocenia dostęp jako dobry). Blisko 6% ankietowanych ocenia stan dróg bardzo dobrze, jednak 20% twierdzi, że jakość dróg jest zła.

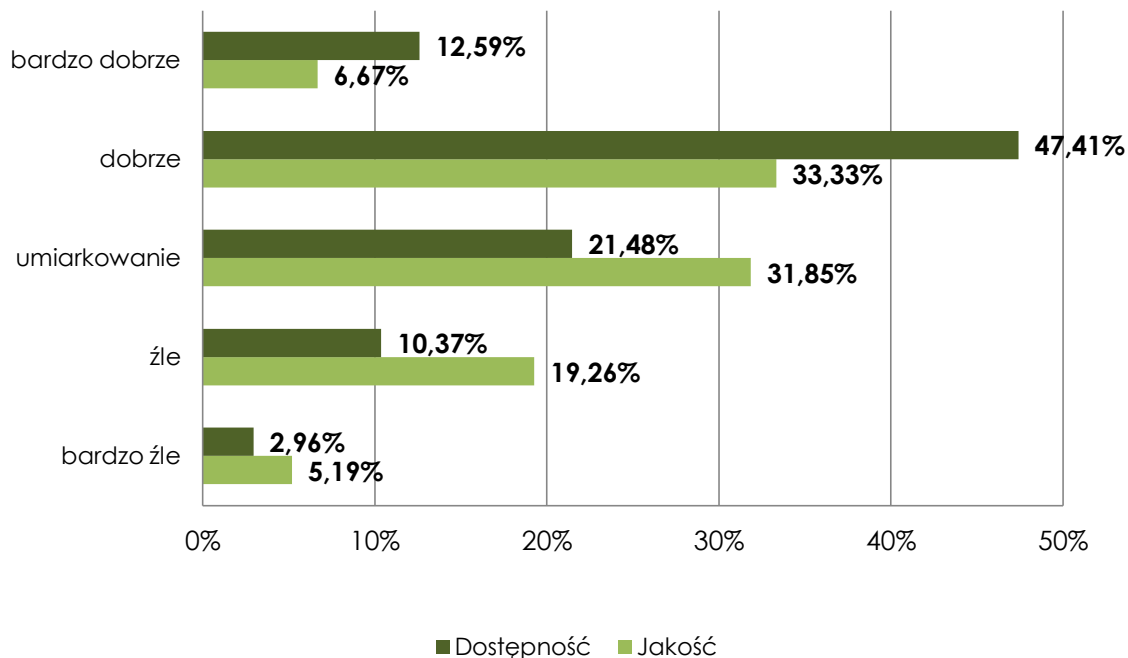
Infrastruktura kanalizacyjna

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Infrastruktura kanalizacyjna

Badana grupa respondentów zadowolająco oceniła stan infrastruktury kanalizacyjnej. Ponad 50% ankietyowanych wskazało, że jakość i dostępność kanalizacji jest dobra, kolejno 20,0% i 19,26% oceniło jakość i dostępność jako umiarkowaną. Ponad 12% ankietyowanych twierdzi, że dostępność infrastruktury kanalizacyjnej jest bardzo dobra. Z kolei wskazanie przez ponad 14% badanych na złą jakość infrastruktury może świadczyć o miejscowo występujących problemach.

Infrastruktura wodociągowa

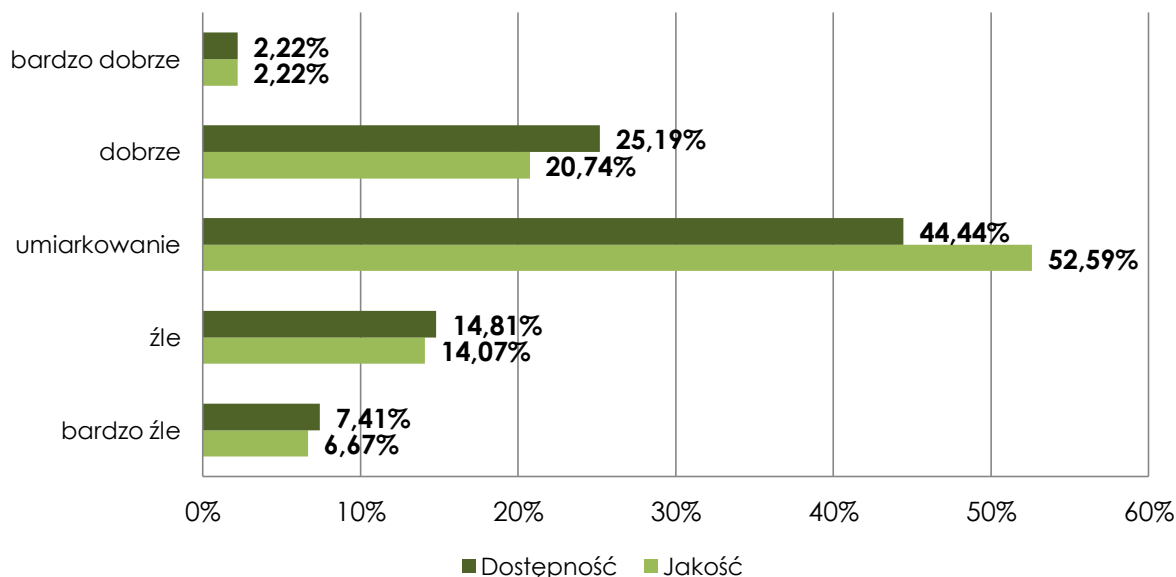

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Infrastruktura wodociągowa

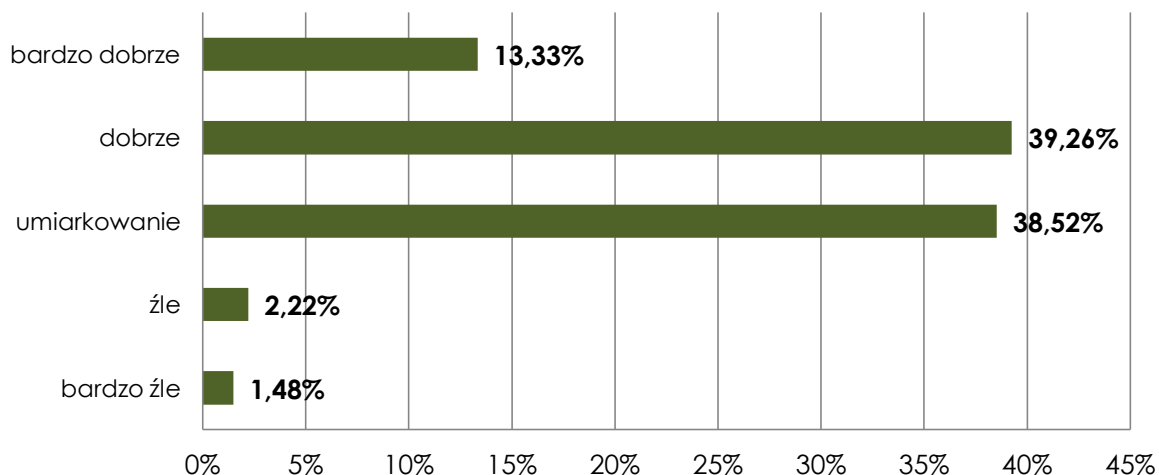
Przeważająca część ankietowanych z Gminy Miłoradz ocenia stan infrastruktury wodociągowej pozytywnie. Ponad 12% respondentów wskazało, że dostępność infrastruktury wodociągowej jest bardzo dobra, ponad 47% - że jest dobra, a blisko 22% - że umiarkowana. Dostępność infrastruktury oceniona została negatywnie przez ok. 13% (10,37% - źle; 2,96% - bardzo źle). Podobnie sytuacja ma się w przypadku jakości infrastruktury. Przeważają tu oceny umiarkowane (31,85%). Jakość oceniana jest dobrze przez 33,33%. Warto jednak zauważyć, że ponad 19% ankietowanych ocenia źle, a prawie 3% - bardzo źle jakość istniejącej infrastruktury wodociągowej. Pośrednio więc jest to sygnał o istniejących dysproporcjach w dostępie i jakości infrastruktury technicznej.

Transport Publiczny

Zarówno dostępność jak i jakość transportu publicznego postrzegana jest przez respondentów dobrze, bądź umiarkowanie. W przypadku jakości ok. 21% uważa, że jest ona dobra, natomiast 52,59% - że umiarkowana. Dostępność uznawana jest za umiarkowaną przez 44,44%, a za dobrą przez blisko 25,19%. Około 14% ankietowanych uważa, że stan transportu jest zły, natomiast około 7% - że bardzo zły.

Stan środowiska naturalnego

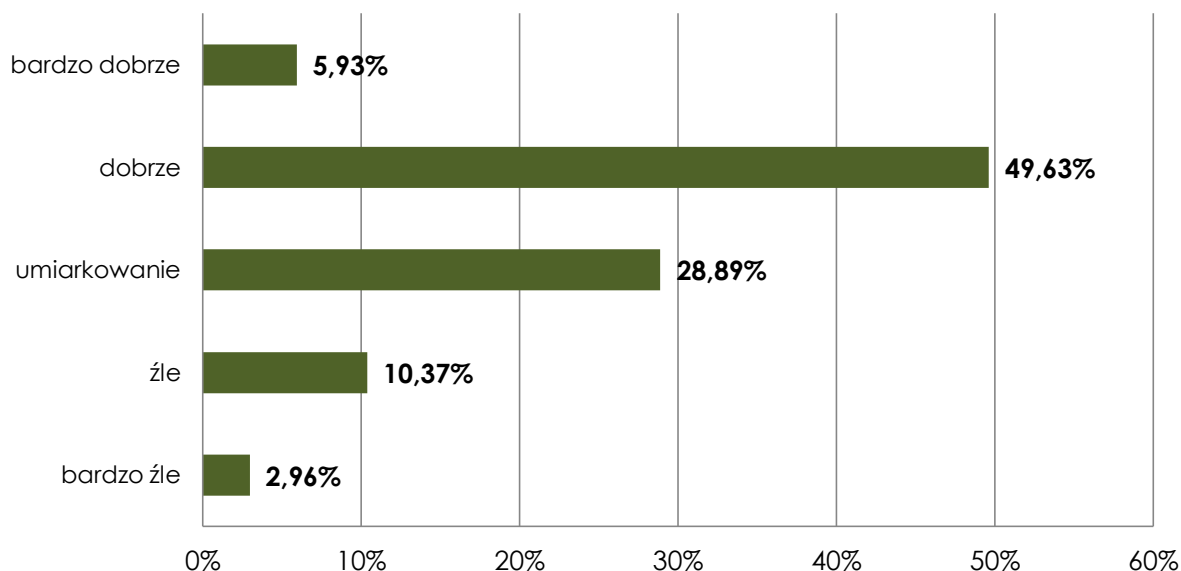

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Stan środowiska naturalnego

Badana grupa respondentów oceniając stan środowiska naturalnego w Gminie Miłoradz wskazywała najczęściej ocenę dobrą (39,26%) lub umiarkowaną (38,52%). Za bardzo dobry stan środowiska uznano 13,33% odpowiadających. Na zły stan wskazano jedynie 2,22% respondentów, natomiast bardzo zły niecałe 2%.

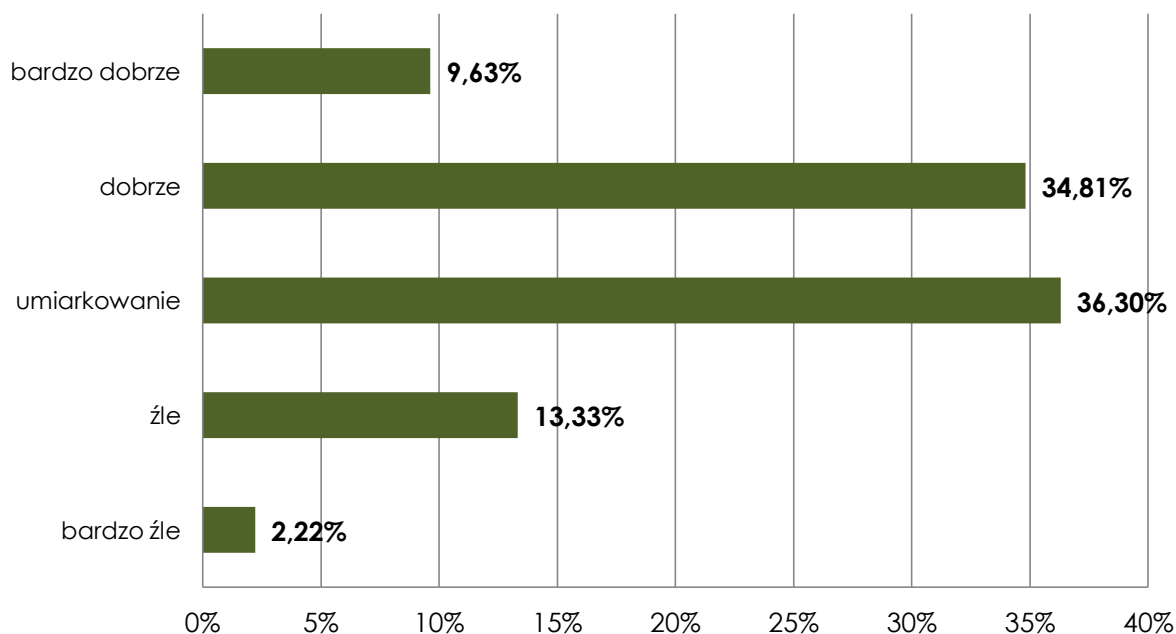
Wizerunek i estetyka gminy

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1. – Wizerunek i estetyka gminy

Wizerunek i estetyka Gminy oceniane są dobrze przez blisko 49,63% ankietowanych. Ponad jedna czwarta mieszkańców Gminy biorących udział w badaniu ankietowym twierdzi, że stan ten jest umiarkowany (28,89%). Około 11% respondentów wskazało na zły wizerunek i estetykę Gminy.

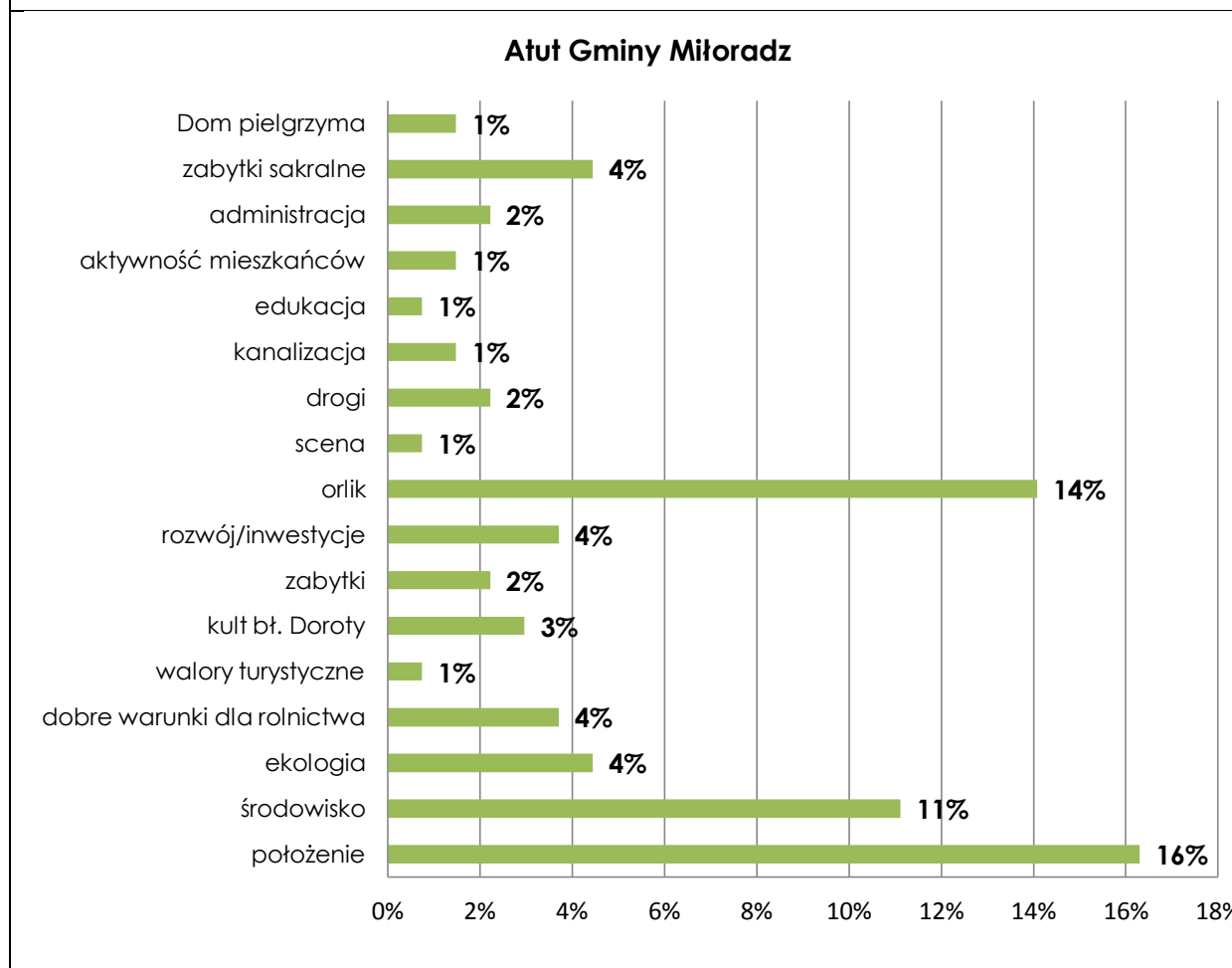
Dostęp do Internetu

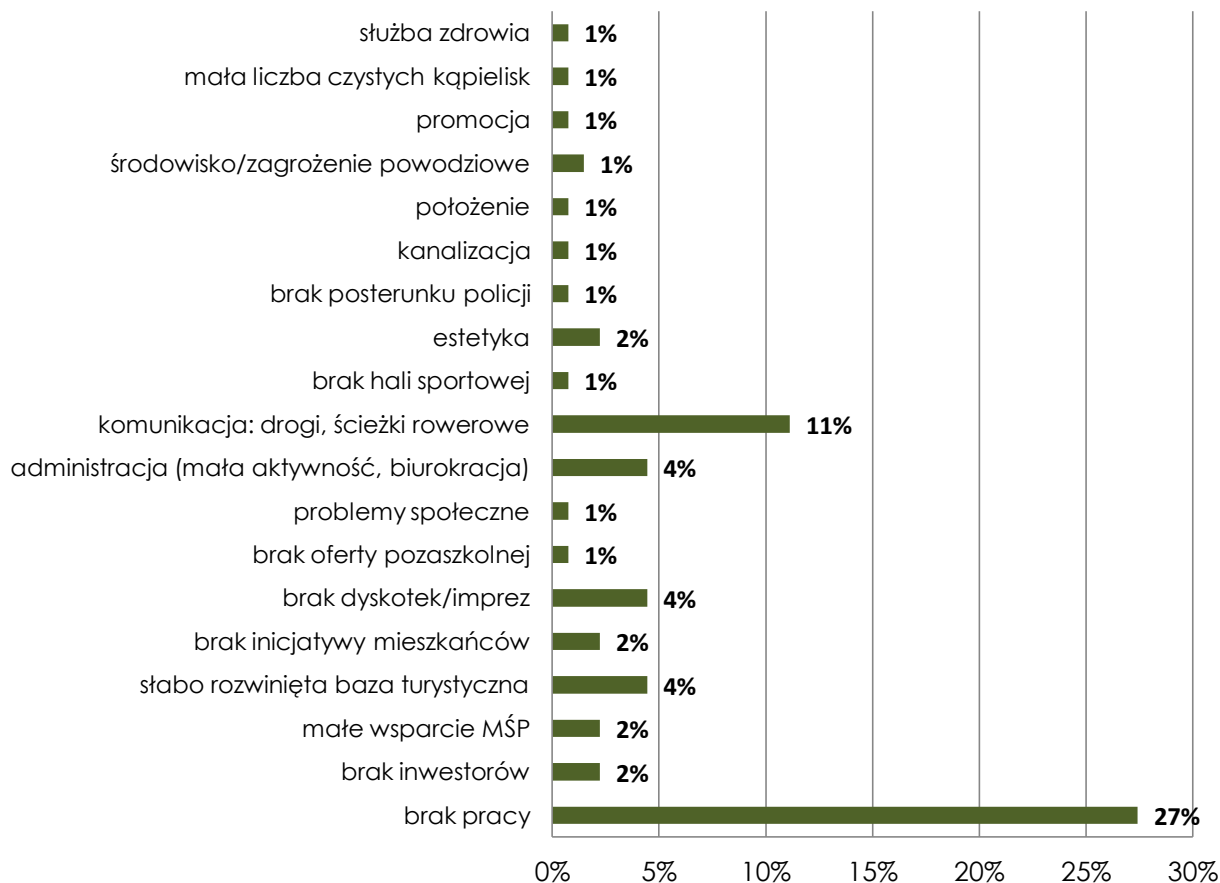
Mieszkańcy Gminy Miłoradz wysoko ocenili dostęp do Internetu na terenie Gminy. Ponad 36% ankietowanych wskazało, że dostęp jest umiarkowany, blisko 35%, że dobry, natomiast 9,63%, że bardzo dobry. Jednocześnie 13,33% twierdzi, że dostęp ten jest zły, z 2,22% - że bardzo zły.

2. Jaki jest Pani/Pana zdaniem największy atut i największa słabość Gminy Miłoradz (prosze wymienić po jednym)?

Słabość Gminy Miłoradz

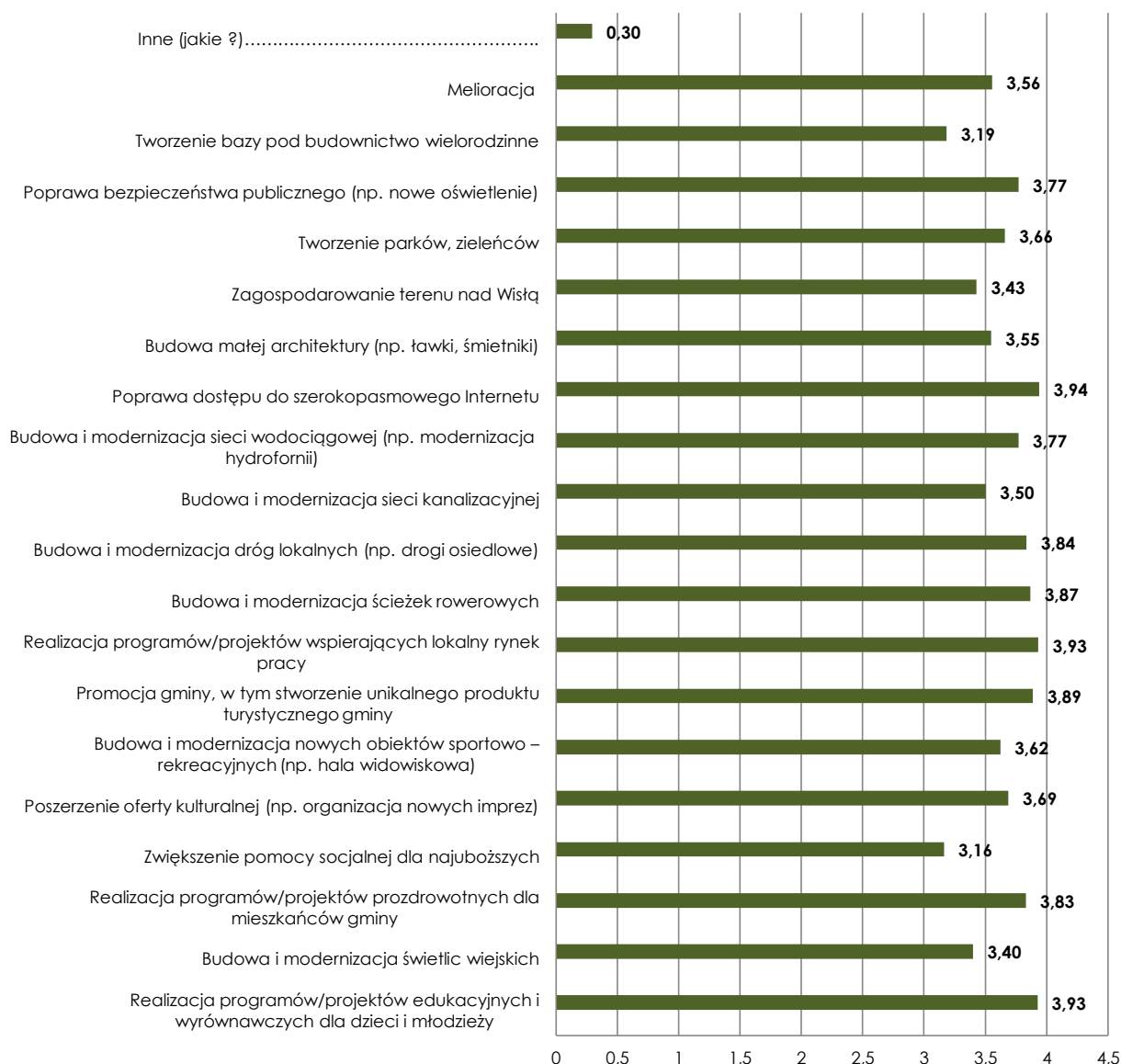
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 2.

Pytanie nr 2 było pytaniem otwartym, na które mieszkańcy mogli udzielić odpowiedzi zgodnie z własnymi preferencjami. Odpowiedzi w wielu płaszczyznach pokrywały się. Głównym wymienionym atutem Gminy Miłoradz, według uczestników badania jest położenie (16% wskazań), rozumiane jako położenie względem okolicznych miast, drogi krajowej nr 22, położenie na Żutawach itp. oraz obiekt sportowy – Orlik (14% wskazań). Ważnym atutem są również walory środowiskowe, w tym ekologia (łącznie 15% wskazań). Mieszkańcy jako atut wskazują również dobre warunki dla rozwoju rolnictwa (4%), rozwój/inwestycje łącznie (4%) oraz poszczególne elementy infrastruktury: drogi, kanalizację, scenę. Ważny jest również kult bł. Doroty (3%) oraz zabytki, w tym zabytki sakralne (łącznie 6%).

Zdecydowaną słabością jest natomiast gospodarka Gminy rozumiana jako brak miejsc pracy (27%), brak inwestorów (2%), małe wsparcie sektora MŚP (2%). Minusem jest również komunikacja w Gminie, czyli brak lub zły stan dróg (głównie lokalnych, osiedlowych), a przede wszystkim ścieżek rowerowych (11%). Co ciekawe mieszkańcy wymienili zarówno jako atut, jak i jako słabość położenie, kanalizację, administrację.

3. W jakim stopniu konieczna jest realizacja następujących zadań? Proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5. Gdzie 1 oznacza - zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – umiarkowanie; 4 - raczej tak; 5 – zdecydowanie tak;

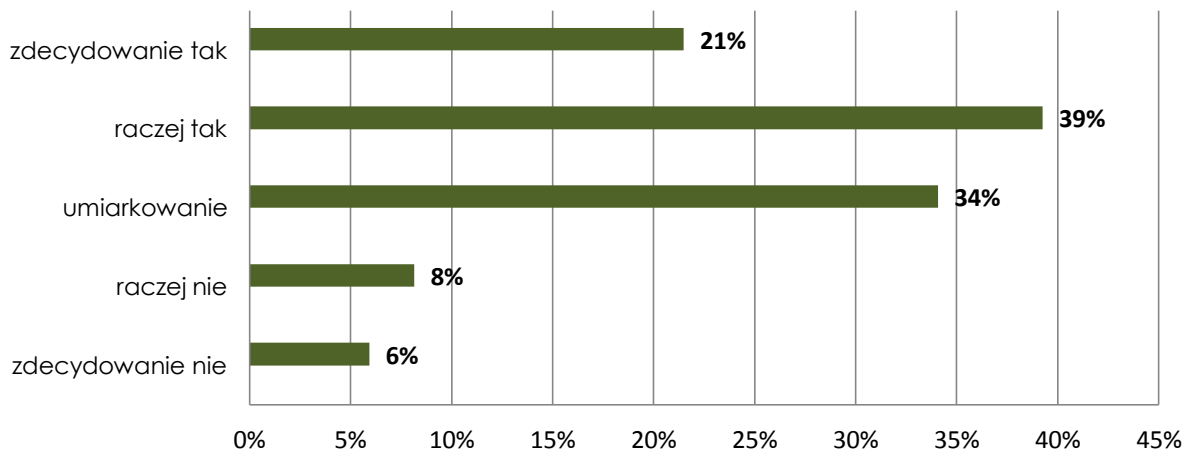

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 3.

Wśród najważniejszych zadań, koniecznych do realizacji mieszkańcy wymieniali najczęściej programy edukacyjne i wyrównawcze dla dzieci i młodzieży (3,93), poprawę dostępu do szerokopasmowego Internetu (3,94) oraz realizację programów/projektów wspierających Lokalny rynek pracy (3,93). Ważne są zadania promujące gminę pozwalające na stworzenie unikalnego produktu turystycznego (3,89). Mieszkańcy podkreślili także konieczności inwestycji w infrastrukturę, tj. budowę i modernizację ścieżek rowerowych (3,87) i dróg lokalnych (3,84). Często wskazywano również realizację programów/projektów prozdrowotnych (3,83). Wśród odpowiedzi „inne”, respondenci wymieniali przede wszystkim halę sportową oraz parking przed Urzędem Gminy. Pojedynczo pojawiły się odpowiedzi takie jak: stworzenie apteki, poprawa stanu dróg poprzez utwardzenie dróg polnych, tworzenie miejsc aktywności dla dzieci, komunikacja Starej Wisły z Malborkiem, budowa chodnika i barierek na przystankach w Starej Wiśle, budowa świetlicy wiejskiej.

4. Czy jest Pani/Pan zadowolona/-y z inwestycji przeprowadzonych do tej pory na terenie gminy

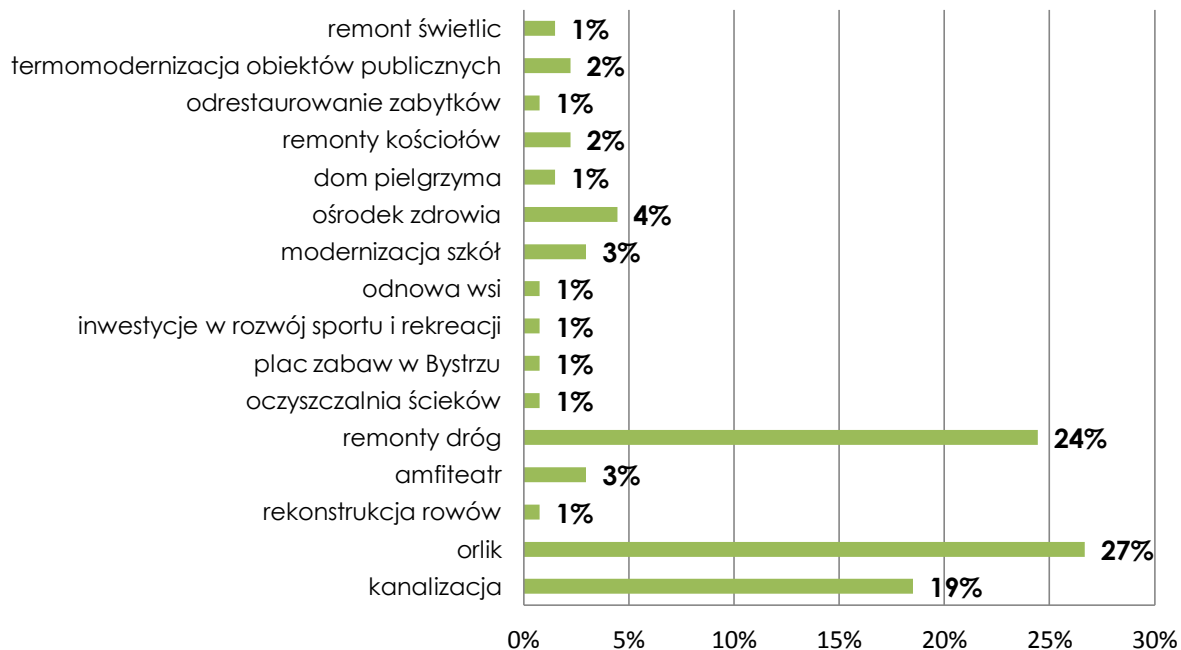

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 4.

Mieszkańcy Gminy Miłoradz są zadowoleni z inwestycji przeprowadzonych na terenie Gminy Miłoradz. Największa liczba ankietowanych odpowiedziała, że są raczej zadowoleni ze zrealizowanych zadań (39%), 21% uczestników badania twierdzi, że są zdecydowanie zadowoleni z inwestycji. Natomiast 34% jest umiarkowanie zadowolonych. Tylko 8% ankietowanych twierdzi, że jest raczej niezadowolona z przeprowadzonych inwestycji, a 6% mieszkańców jest zdecydowanie niezadowolonych.

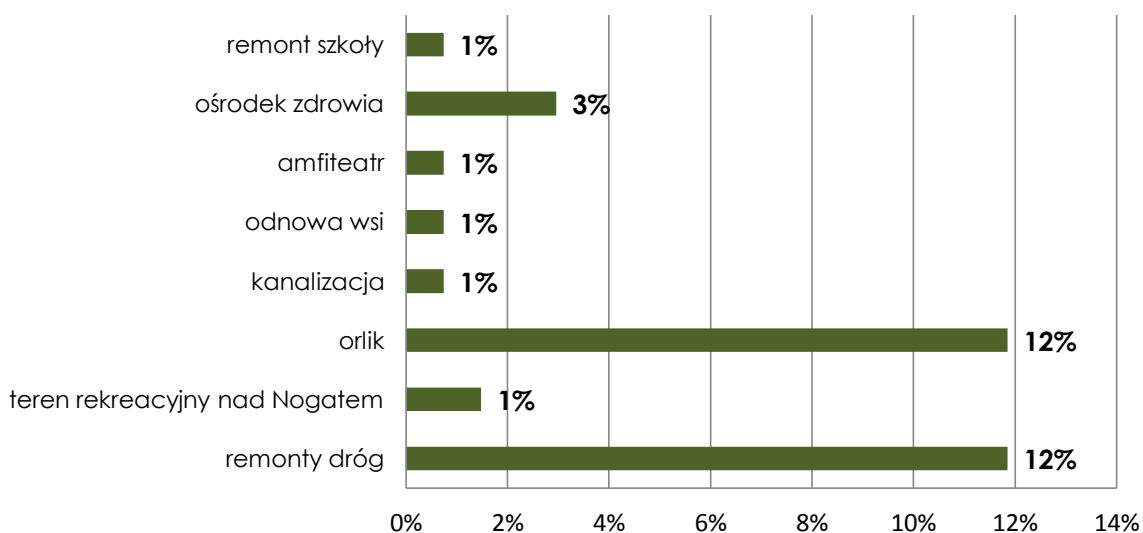
5. Która inwestycja w latach 2007-2013 była Pani/Pana zdaniem najważniejsza? Proszę wymienić co najmniej jedną dla każdej kategorii.

Najważniejsze inwestycje na terenie Gminy

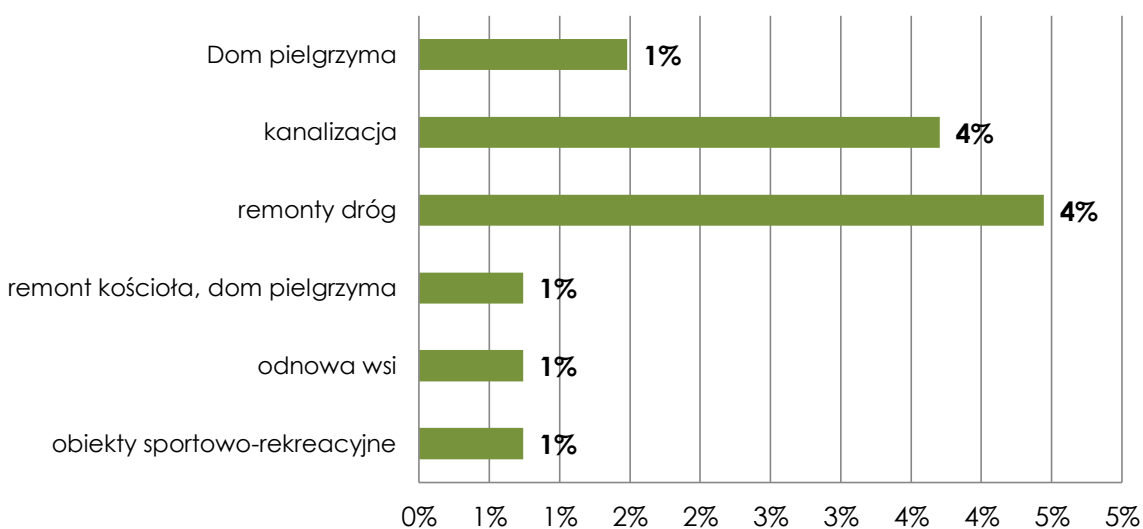

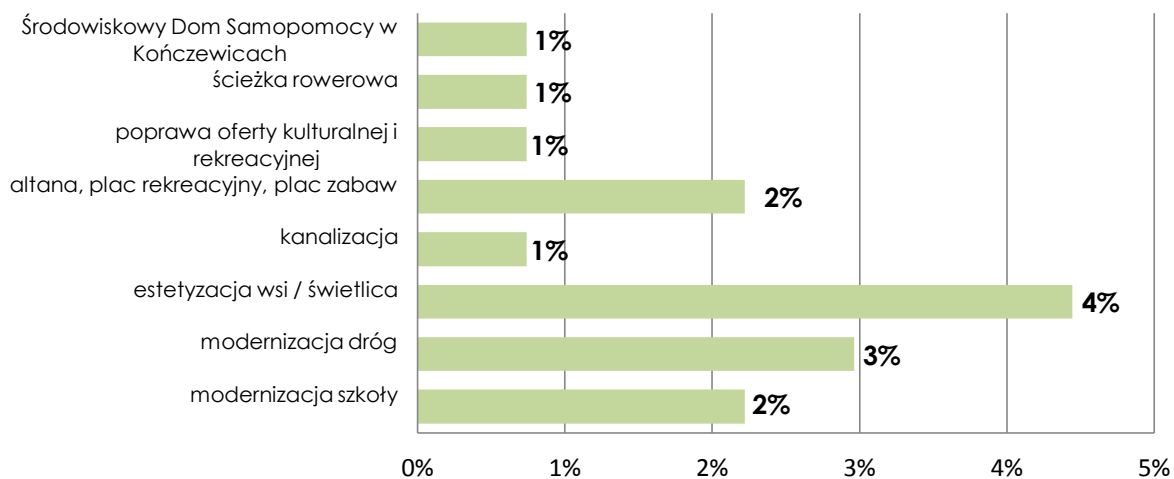
Najważniejsza inwestycja - obszar A

Najważniejsza inwestycja - obszar B

Najważniejsza inwestycja - obszar C

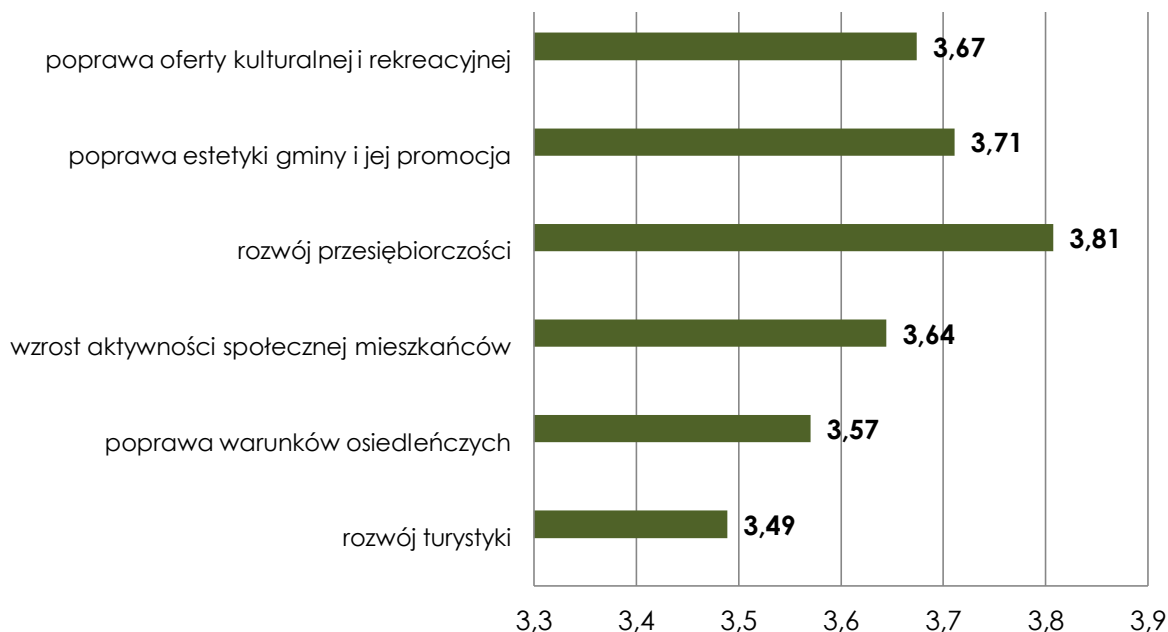
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 5.

W opinii mieszkańców Gminy Miłoradz najważniejszą inwestycją zrealizowaną w latach 2007-2013 była budowa kompleksu sportowego „Orlik” (27% wskazań). Bardzo ważne były również inwestycje związane z remontami dróg lokalnych, dojazdowych do miejscowości (24% odpowiedzi) oraz skanalizowanie Gminy (19%). Wśród odpowiedzi dominowały inwestycje w infrastrukturę publiczną – termomodernizacje obiektów, modernizacje szkół, ośrodka zdrowia, budowa amfiteatru.

Najważniejszymi inwestycjami prowadzonymi w miejscach zamieszkania respondentów okazały się:

na obszarze A (sołectwa Miłoradz, Stara Kościelnica, Pogorzała Wieś): Orlik i remonty dróg
 na obszarze B (sołectwa Mątowy Wielkie, Mątowy Małe, Bystrze): kanalizacja i remonty dróg
 na obszarze C (sołectwa Stara Wiśła, Kończewice, Gnojewo): estetyzacja wsi, modernizacja dróg, modernizacja szkoły oraz przestrzeń rekreacyjną (place zabaw).

6. Proszę wskazać, co może wyznaczać przyszły sukces rozwojowy gminy Miłoradz. Proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5. Gdzie 1 oznacza - zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – umiarkowanie; 4 - raczej tak; 5 – zdecydowanie tak;

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 6.

Zdaniem ankietowanych przyszły sukces rozwojowy Gminy Miłoradz wyznacza przede wszystkim rozwój przedsiębiorczości (3,81) oraz poprawa estetyki gminy i jej promocja (3,71). Za równie ważny aspekt rozwoju ankietowani uznali poprawę oferty kulturalnej i rekreacyjnej (3,67) oraz wzrost aktywności społecznej mieszkańców (3,64). Najrzadziej odpowiadający wskazywali natomiast rozwój turystyki (3,49).

Wytycza to główne kierunki rozwoju związane przede wszystkim z atrakcyjnością osiedleńczą i gospodarczą, rozumianą przede wszystkim jako drobna przedsiębiorczość.

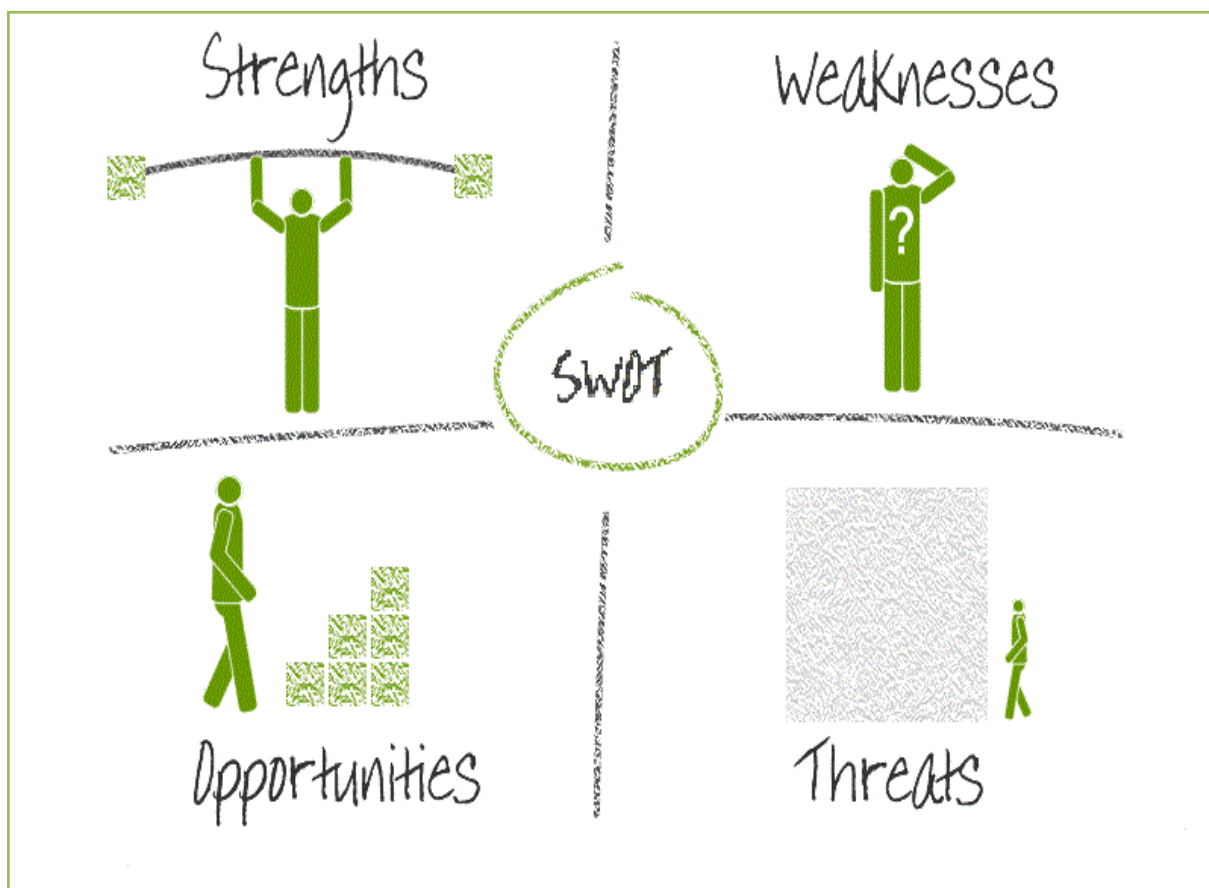

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT (z ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*) polegająca na przeciwstawianiu stron mocnych i słabych z przyszłymi możliwymi szansami i zagrożeniami jest podstawową metodą analizy rozwojowej wykorzystywaną w procesie planowania strategicznego.

Analiza powstała w wyniku oceny stanu istniejącego oraz obiektywnych założeń rozwojowych dokonanych na poziomie samorządu (Wójt Gminy, członkowie Rady Gminy, urzędnicy), a także wniosków wynikających z przeprowadzonych konsultacji ze społecznością lokalną w ramach warsztatów i badania ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy.

Mocne i słabe strony stanowią zestaw czynników wewnętrznych oddziałujących bezpośrednio na Gminę. Mocne strony należy wykorzystać będąc sprzyjając rozwojowi Gminy, pozytywnie wyróżniać ją w otoczeniu oraz budować przewagę konkurencyjną w stosunku do innych podmiotów. Warunkiem rozwoju przy tym jest jednoczesna eliminacja bądź zniwelowanie oddziaływania stron słabych.

MOCNE STRONY

- **Atrakcyjne położenie geograficzne** – w sąsiedztwie miasta Malbork, nad Wisłą i Nogatem
- **Wyjątkowe walory przyrodnicze** – rezerваты i obszary chronione, pomniki przyrody, lasy łągowe
- **Duży potencjał turystyczny** – fragment szlaku wodnego Pętla Żuław (z przystanią kajakową w Pogorzatej Wsi), szlaki pieszo – rowerowe
- **Dziedzictwo historyczne** – kult bł. Doroty z Mątów
- **Zabytki regionu** – Sanktuarium bł. Doroty w Mątowach Wielkich, zabytkowe kościoły w Miłoradzu, Pogorzatej Wsi, Starej Kościelnicy, Kończewicach, zabytki kultury menonitów
- **Rozwój zaplecza usług turystycznych** – Dom Pielgrzyma w Mątowach Wielkich, Jeziorna Osada z kompleksową ofertą wypoczynkową
- **Regionalna dostępność komunikacyjna** – przebieg trasy nr 22
- **Wyposażenie w infrastrukturę techniczną** – prawie 100% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, a prawie 82% - z sieci kanalizacyjnej, linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV
- **Infrastruktura społeczna** – wyremontowane świetlice sołeckie (5 szt.), kompleks Orlik w Miłoradzu i 6 boisk trawiastych w pozostałych miejscowościach, place zabaw i tereny rekreacyjne w 7 z 9 sołectw, przystań dla kajaków w Pogorzatej Wsi
- **Dobre warunki rozwoju rolnictwa** – urodzajność gleb (przewaga klasy I, II i IIIa), niska lesistość
- **Rozwinięty sektor usługowy** – zdecydowana przewaga usług budowlanych i handlowych, rozwój gastronomii (Jeziorna Osada, bar Hipster, bar Tayga)
- **Aktywność społeczności lokalnej** – działalność Kół Gospodyń Wiejskich, klubów sportowych
- **Dostępność szkół i przedszkoli** – Zespół Szkół w Miłoradzu (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum), Szkoła Podstawowa w Kończewicach
- **Nowoczesny Ośrodek Zdrowia** w Miłoradzu i poradnia POZ w Kończewicach
- **Sprawnie działająca pomoc społeczna** – GOPS w Miłoradzu i Środowiskowy Dom Samopomocy w Kończewicach
- **Liczne inwestycje samorządowe** – inwestycje w infrastrukturę poprawiającą jakość życia mieszkańców (wodociągi, drogi, kanalizacja, obiekty użyteczności publicznej i przestrzeń publiczną)

SŁABE STRONY

- **Podział terytorialny obszaru Gminy** – podział wprowadzony przez drogę krajową nr 22
- **Słaby stan dróg lokalnych** – o znaczeniu dla komunikacji mieszkańców
- **Brak ścieżek rowerowych**
- **Zagrożenie wypadkami drogowymi** – wzmożony ruch na DK nr 22
- **Zły stan infrastruktury wodociągowej** - część sieci zbudowana z rur azbestowo – cementowych
- **Przeciętna sytuacja mieszkaniowa** – zmniejszające się zasoby mieszkaniowe
- **Ujemne saldo migracji** – tendencja odpływu mieszkańców z terenów Gminy
- **Bezrobocie** – rosnąca z roku na rok liczba osób bezrobotnych
- **Brak nowych miejsc pracy** – alternatywnych źródeł utrzymania dla ludności wiejskiej
- **Brak preferencji dla inwestorów rozpoczynających działalność w Gminie** – brak systemu ulg lub zwolnień od podatku, brak wyznaczonych terenów inwestycyjnych
- **Niewystarczająca infrastruktura sportowa** – brak hali widowiskowo-sportowej
- **Gospodarka uzależniona od rolnictwa**
- **Niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych** – z uwagi na położenie w pomiędzy korytami rzeki Wiśły i Nogatu
- **Zanieczyszczenie wód powierzchniowych** – spowodowane gospodarską rolą
- **Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego** – mała liczba miejsc noclegowych, niska promocja atrakcji turystycznych, brak oferty turystycznej
- **Brak systemu promocji Gminy** – skoordynowanych i regularnych działań promocyjnych
- **Słaba jakość usług medycznych**

SZANSE

- **Realizacja inwestycji „Farma Wiatrowa Delta”** – wsparcie budowy elektrowni wiatrowej
- **Plany utworzenia „Wiślanej Trasy Rowerowej”** – na odcinku w Gminie Miłoradz
- **Wdrożenie inicjatywy „Kajakiem przez Pomorze”** – zagospodarowanie szlaków wodnych
- **Rozwój oferty turystyki wodnej w obszarze Pętli Żuławskiej i Zatoki Gdańskiej** – na poziomie międzygminnym i wojewódzkim
- **Rozwój bazy turystycznej i oferty turystycznej** - zwiększenie liczby obiektów noclegowych oraz budowa oferty spędzania czasu wolnego
- **Realizacja założeń promocyjnych** – wspólne działania z gminami ościennymi
- **Uspokojenie ruchu samochodowego na obszarze Gminy** - modernizacje DK nr 22 (druga nitka mostu na Nogacie) i dróg powiatowych, budowa obwodnicy Malborka
- **Modernizacja rolnictwa** – wzmocnienie sektora przetwórstwa rolnego
- **Realizacja Programu „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)”** i wzrost bezpieczeństwa przeciw powodziowego
- **Pozyskiwanie środków dotacyjnych Unii Europejskiej**, w tym w ramach Programów Operacyjnych w perspektywie 2014-2020;
- **Członkostwo Powiatu Malborskiego w Gdańskim Obszarze Metropolitalnym** – szansa realizacji projektów
- **Rozwój aktywności obywatelskiej** – wspieranie działalności kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i stowarzyszeń (w tym OSP);
- **Wdrożenie nowych form wsparcia dla przedsiębiorstw** – aktywizacja zawodowa, wsparcie i doradztwo dla przedsiębiorstw.
- **Rosnąca liczba mieszkańców terenów zurbanizowanych (Malborka i Tczewa)** – szukanie alternatywnych miejsc zamieszkania dla miasta Malborka

ZAGROŻENIA

- **Wzrost ruchu samochodowego, w tym ruchu na DK nr 22** - zwiększające się ryzyko wypadków, pogłębiający się podział terytorialny Gminy
- **Pogarszający się stan infrastruktury drogowej z uwagi na niewystarczające środki finansowe na remonty** – ograniczenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz obniżenie jakości podróżowania
- **Niekorzystne zmiany demograficzne** – starzenie się społeczeństwa, ruchy migracyjne na tereny silnie zurbanizowane
- **Stagnacja gospodarcza kraju i regionu** – zmniejszenie zamożności mieszkańców, zmniejszenie tempa tworzenia miejsc pracy
- **Pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego** – powodujące szereg problemów społecznych
- **Niewydolna polityka zatrudnienia, edukacyjna oraz polityka społeczna** - na szczeblu krajowym
- **Brak modernizacji systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych i klęski żywiołowe** – ryzyko zagrożenia powodzią
- **Degradacja środowiska naturalnego** – brak ochrony cennych walorów lokalnych i regionalnych, zanieczyszczenie produkowane przez Zakład w Uśnicach
- **Planowana budowa Elektrowni Północ w Rajkowach** – jednej z największych elektrowni węglowych w Polsce
- **Wzrastające tempo rozwoju gmin ościennych** - rosnąca konkurencja w dziedzinie turystyki i rekreacji
- **Wzrastający poziom zadłużenia samorządu** – spowoduje ograniczenie środków przeznaczanych na działania rozwojowe i inwestycje
- **Niewystarczające środki przekazywane z budżetu państwa** na zadania dodatkowo zlecone Gminie na podstawie aktów prawnych

CZĘŚĆ III

WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE I SYSTEM WDRAŻANIA

5. Wdrażanie Strategii Rozwoju

Planowanie ścieżki długofalowego, strategicznego rozwoju jest procesem opartym przede wszystkim o analizę stanu obecnego w sferze przestrzenno-społeczno-ekonomicznej, konsultacje społeczne oraz wnioski z analizy SWOT, czyli chęć wykorzystania silnych stron i szans w otoczeniu, przy jednoczesnej minimalizacji stron słabych i zagrożeń zewnętrznych. Proces ten umożliwia dobór optymalnych i konkretnych działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pewnego stanu docelowego pożądanego w przyszłości.

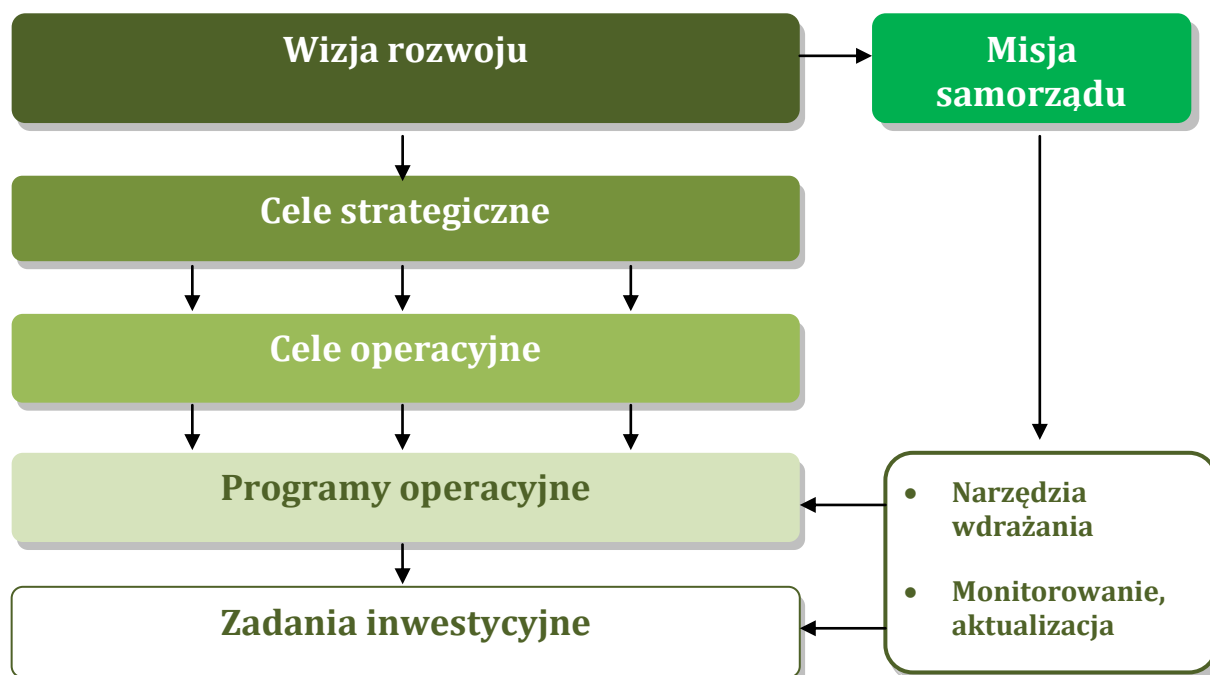
Wdrożenie programu strategicznego rozwoju opiera się na podstawowych założeniach, jakimi są:

planowanie celów i decydowanie o najlepszym sposobie ich osiągnięcia,
 organizowanie, polegające na najlepszym pogrupowaniu działań i zasobów,
 realizacja założeń,

bieżąca kontrola wykonania i monitorowanie efektów, wyrażające się wprowadzaniem korekt do przyjętych założeń (aktualizacji).

Poniższa rycina przedstawia schemat procesu planowania Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku.

Rysunek. Proces planowania Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

6. Wizja rozwoju

Długoterminowy i stabilny rozwój wymaga zachowania równowagi w otoczeniu społeczno – gospodarczym oraz określenia pewnego stanu – obrazu przyszłości - do którego należy dążyć poprzez realizację różnorodnych działań.

Wizja Gminy Miłoradz stanowi wyobrażenie o wizerunku i sytuacji gminy w przyszłości. Jest to stan docelowy, który odzwierciedla oczekiwania mieszkańców, opowiada ich aspiracjom, a zarazem prowadzi do wzmocnienia pozycji Gminy w ramach gmin ościennych, powiatu oraz w samym województwie pomorskim. Wizja ma inspirować do działania. Pomaga również definiować poszczególne cele, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanego wizerunku.

Proces formułowania założeń wizji uwzględnił analizę danych i uwarunkowań dotyczących stanu wyjściowego, w tym przede wszystkim opinii mieszkańców na temat stopnia i przyszłych kierunków rozwoju Gminy. Następnie przyjęte założenia zostały poddane pod dyskusję w ramach spotkań roboczych oraz warsztatów strategicznych przeprowadzonych z przedstawicielami samorządu, środowisk społeczno -gospodarczych oraz mieszkańców Gminy. Wnioski płynące ze spotkań uwzględniono przy formułowaniu ostatecznego, spójnego brzmienia wizji.

Wizja Gminy Miłoradz w 2020 roku ma zatem następujące brzmienie:

Gmina Miłoradz w 2020 roku to miejsce:

- gdzie ludzie chcą żyć i pracować, a w szczególności:
 - czują się dobrze i bezpiecznie
 - są aktywni i chętni do realizacji nowych inicjatyw i przedsięwzięć
 - mają poczucie integracji
 - mają potrzebę i możliwość ciągłego doskonalenia siebie i swojej pracy
- które promuje swoje walory i przyciąga turystycznie:
 - malowniczym i czystym środowiskiem przyrodniczym
 - dobrze zachowanymi zabytkami historii i kultury
 - zapleczem turystycznym
- o stabilnej gospodarce z:
 - dobrymi warunkami do funkcjonowania i rozwoju drobnej przedsiębiorczości
 - instrumentami aktywizacji przedsiębiorców i zachęcania inwestorów – lokalnie działającymi liderami lokalnymi.

Równoczesny i zrównoważony rozwój we wskazanych strefach zapewni sukces i pozwoli osiągnąć pozycję lidera wśród innych gmin województwa pomorskiego.

7. Misja

Osiągnięcie stanu docelowego przedstawionego w formie wizji jest długoletnim procesem, w którym uczestniczyć będą zarówno mieszkańcy, władze samorządowe, jak i wszelkie organizacje i instytucje społeczno – gospodarcze podejmujące działania na obszarze Gminy. W celu zwiększenia skuteczności wizji rozwoju działania te muszą być odpowiednio skoordynowane. Spójność procesu rozwoju i utrzymanie jego ciągłości leży w gestii władz samorządowych i to właśnie do nich skierowana została misja.

Misja jest więc punktem odniesienia dla przedstawicieli samorządu w kontekście planowania priorytetów długookresowych a także w zakresie integrowania działań partnerów rozwoju lokalnego (wewnętrznych i zewnętrznych). Zadaniem misji jest także motywowanie i integrowanie mieszkańców oraz ugruntowanie w nich potrzeby partycypacji w rozwoju oraz lokalnej tożsamości. Wreszcie misja spełnia funkcję promującą Gminę, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów, przyjezdnych oraz turystów.

MISJĄ GMINY MIŁORADZ jest
poprawa jakości życia mieszkańców, stwarzanie dobrych warunków osadniczych i warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez wspieranie rozwoju ekonomii społecznej oraz budowanie wizerunku i promocja atutów związanych z położeniem w delcie Wisły i Nogaty na Żuławach

Skuteczna realizacja założeń Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku wymaga również określenia zestawu wartości, którymi Gmina będzie się kierować

wykonując zadania własne oraz zlecone. Wartości te mają sprzyjać wszechstronnemu i zrównoważonemu rozwojowi oraz wyróżniać Gminę Miłoradz spośród otoczenia. Powinny one przyświecać wszystkim interesariuszom rozwoju Gminy Miłoradz.

Realizacja polityki samorządowej zgodnie z powyższymi zasadami zagwarantuje, iż podejmowane działania charakteryzować się będą wysoką wartością dodaną. Tym samym osiągnięty będzie efekt synergii rozwoju, czyli zwielokrotnienia korzyści i sukcesów dzięki zastosowaniu i łączeniu wielu części składowych w jedną całość.

8. Cele strategiczne

Nadrzędnym celem gospodarowania i sterowania rozwojem lokalnym jest tworzenie możliwie jak najlepszego środowiska do życia dla mieszkańców, zgodnie z zasadami racjonalnego i zrównoważonego rozwoju. Wzajemna integracja wszystkich dziedzin życia społeczno – gospodarczego, w sposób niestwarzający nowych dysproporcji rozwojowych jest bardzo trudne do osiągnięcia w praktyce.

Fundamentem procesu formułowania celów jest ich hierarchizacja na dwóch poziomach: strategicznym i operacyjnym. Równocześnie założono, iż cele powinny być konkretne, mierzalne, istotne, realistyczne i określone w czasie według zasady SMART. Sprecyzowane wskazanie celów strategicznych pozwala na właściwą koordynację realizacji programów operacyjnych. Cele strategiczne określają długofalowe zrównoważone kierunki rozwoju Gminy Miłoradz. Cele operacyjne stanowią natomiast uszczegółowienie celów strategicznych, które pozwalają na wyznaczenie konkretnych programów operacyjnych.

CELE STRATEGICZNE

1	Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	2	Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	3	Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
---	--	---	---	---	--

CELE OPERACYJNE

1.1	Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych	2.1	Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym drobnej działalności usługowej, handlowej, rzemieślniczej i produkcyjnej	3.1	Ochrona środowiska naturalnego
1.2	Kształtowanie oferty edukacyjnej i zapewnienie dostępu do oświaty	2.2	Wspieranie inicjatyw gospodarczych i korzystny klimat inwestycyjny	3.2	Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych
1.3	Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego	2.3	Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych	3.3	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego
1.4	Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych	2.4	Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego	3.4	Rozwój odnawialnych źródeł energii
1.5	Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji	2.5	Budowa marki i promocja wizerunku Gminy	3.5	Skuteczne gospodarowanie odpadami
1.6	Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego			3.6	Usprawnienie systemu komunikacyjnego
1.7	Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych			3.7	Rozwój przestrzenny poprzez przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
				3.8	Estetyzacja przestrzeni Gminy

9. Monitorowanie i ewaluacja strategii

Wdrażanie założeń strategicznych wymaga stałego monitorowania rezultatów. Proces monitorowania obejmuje zbieranie i analizę danych ukazujących realizację celów strategicznych i operacyjnych poprzez tempo oraz jakość wdrażania programów operacyjnych.

Rysunek. Wdrażanie i monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku odbywać się będzie na poziomie strategicznym i operacyjnym. Obecna postać Strategii została opracowana w warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych, które są stanami dynamicznymi. Ewaluacja na poziomie strategicznym obejmować będzie systematyczne obserwowanie zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju miasta, procesów zachodzących w otoczeniu oraz aktualizowanie celów i priorytetów. Poniżej przedstawiono podstawowy, strategiczny wskaźnik kontroli wdrażania Strategii.

Tabela. Monitorowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku na poziomie strategicznym

Miernik procesu	Opis	Wartość oczekiwana wskaźnika	Harmonogram zbierania informacji	Źródło danych
Liczba zrealizowanych celów strategicznych	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w każdym celu strategicznym do 2020 roku	100% zrealizowanych celów strategicznych	Raz do roku	Ewidencja Gminy Miłoradz (m.in. rejestr decyzji administracyjnych, bazy danych)

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie wdrożenia Strategii na poziomie strategicznym obejmować będzie ocenę postępu realizacji i skuteczności wdrażanych projektów na podstawie osiągnięcia wskaźników wpisanych w ramach programów operacyjnych.

Za sam proces monitorowania odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy w Miłoradzu wyznaczona przez Wójta Gminy. W zakresie zadań komórki będzie dokonywanie analizy na koniec każdego roku kalendarzowego, zbieżności działań z celami strategicznymi oraz stopnia realizacji programów operacyjnych.

CZĘŚĆ V ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. – Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi dokumentami o charakterze strategicznym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres 20 lat. Strategia uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w latach 2011-2012.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki trzem filarom zadaniowym: Innowacyjności (modernizacji), Terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji) i Efektywności.

Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku z obszarami zadaniowymi Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju przedstawiona została poniżej.

	Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
OBSZAR: Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki		X	
OBSZAR: Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów	X		X
OBSZAR: Efektywność i sprawność państwa		X	

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową Polski w średnim horyzoncie czasowym. Dokument wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – I Sprawne i efektywne państwo, II Konkurencyjna gospodarka, III Spójność społeczna i terytorialna, w których

koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniokresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Poniżej zaprezentowano zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku z obszarami strategicznymi Średniokresowej Strategii Rozwoju Kraju.

 Strategia Rozwoju Kraju 2020	 Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
OBSZAR: Sprawne i efektywne państwo	X		
OBSZAR: Konkurencyjna gospodarka	X	X	X
OBSZAR: Spójność społeczna i terytorialna	X		X

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych i stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Jest jednocześnie punktem wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Głównym celem realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Ponadto działania planowane w Strategii służyć będą m.in. wzrostowi zatrudnienia, podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji, poprawie zdrowia, rozwojowi aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.

Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego została wykazana w postaci tabeli.

 Polska 2020 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego	 Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Wzrost zatrudnienia	X	X	
CEL SZCZEGÓŁOWY 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych		X	
CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	X		
CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	X		X
CEL SZCZEGÓŁOWY 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli	X	X	

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. i stanowi kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno – gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Celem strategicznym polityki regionalnej, wskazanym w Strategii, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Ponadto ustalone zostały trzy cele szczegółowe: 1) Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, 2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych, 3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

	 Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów „konkurencyjność”		X	
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych „spójność”	X	X	
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie „sprawność”	X	X	X

Strategia Rozwoju Województwa

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego będąca podstawowym i najważniejszym narzędziem prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej, została przyjęta uchwałą nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. Strategia wyznacza główne cele i kierunki dalszego rozwoju regionu.

Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku z celami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

	 Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
Nowoczesna gospodarka		X	
Aktywni mieszkańcy	X		
Atrakcyjna przestrzeń		X	X

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020
Projekt uwzględniający wnioski z konsultacji społecznych i oceny ex-ante

(zaakceptowany uchwałą nr 107/325/14 z dnia 07.02.2014 r. Zarządu Województwa Pomorskiego)

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP) będzie jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP). Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP są zdeterminowane zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, transportu, energetyki i środowiska, aktywności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia) stanowiącymi uszczegółowienie SRWP.

Zgodność priorytetów RPO WP z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku przedstawiona została w postaci tabeli.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	 Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku		
	CS 1 Poprawa jakości życia i aktywność społeczna	CS 2 Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo	CS 3 Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
1. Komerccjalizacja wiedzy	X	X	
2. Przedsiębiorstwa		X	X
3. Edukacja	X	X	
4. Kształcenie zawodowe	X	X	
5. Zatrudnienie	X	X	
6. Integracja	X	X	
7. Zdrowie	X		
8. Konwersja		X	X
9. Mobilność		X	
10. Energia			X
11. Środowisko			X

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 - projekt do konsultacji społecznych

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 stanowi załącznik do Uchwały Nr 985/278/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 27 sierpnia 2013 roku. Dokument ma za zadanie zweryfikowanie obranych od 2006 r. kierunków w regionalnej polityce społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno – kulturowych.

Strategia jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym w obszarze aktywni mieszkańcy.

Cele strategiczne przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku są spójne z celem strategicznym nr 5 „Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej” niniejszej Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020” (uchwała nr 528/XXV/12). Dokument stanowi aktualizację „Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”, przyjętego przez SWP 24 września 2007 r. uchwałą nr 191/XII/07.

Strategiczna część dokumentu zawiera 4 cele perspektywiczne, 12 średniookresowych, 1 priorytetowy oraz 60 kierunków działań. Każdemu z celów towarzyszy krótka charakterystyka stanu i problemów środowiska oraz wybranych uwarunkowań wynikających z przepisów prawa. Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz jest spójna z Programem Ochrony Środowiska poprzez cel strategiczny nr 3 „Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej”.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015

Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Malborskiego do roku 2011, z perspektywą na lata 2012 - 2015” jest aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Malborskiego na lata 2004 – 2011” uchwalonego Uchwałą Nr XXIV/262/2004 Rady Powiatu Malborskiego z dnia 01.12.2004r. Jest to dokument prezentujący problematykę ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego powiatu malborskiego.

Programy cele i kierunki działań dla powiatu malborskiego określono w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska, takich jak:

- Gospodarka wodno – ściekowa – cel: modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno – ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców.
- Zasoby przyrodnicze – cel: zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody, w szczególności ekosystemów zachowanych w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego.
- Powierzchnia ziemi – cel: ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku eksploatacji kopalin oraz zmniejszenie uciążliwości związanych z istnieniem zdegradowanego nieużytku.
- Wody powierzchniowe i podziemne – cel: zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią.
- Powietrze atmosferyczne: utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów, gazów i odorów.
- Hałas – cel: zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska.
- Pola elektromagnetyczne – cel: ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi.
- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych – cel: racjonalne użytkowanie zasobów wodnych i złóż kopalin.
- Edukacja ekologiczna – cel: upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.
- Przeciwdziałanie poważnym awariom – cel: minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku wpisują się w powyższe powiatowe cele ekologiczne spełniając przesłanki w zakresie poprawy jakości życia, rozwoju ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo, podniesienia atrakcyjności przestrzennej i wdrażanie rozwoju zrównoważonego ekologicznie.

Załącznik 2. – Programy operacyjne

Programy operacyjne stanowią przejście z poziomu planowania celów strategicznych do planowania działań operacyjnych i są kluczowym aspektem wdrażania Strategii. Umożliwiają one przede wszystkim pogrupowanie założeń strategicznych według głównych sfer oddziaływania, wyznaczenie poszczególnych czynników warunkujących realizację działań inwestycyjnych oraz systemu monitorowania na poziomie operacyjnym.

Wyróżniono następujące Programy operacyjne:

1

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

2

TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA

3

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

4

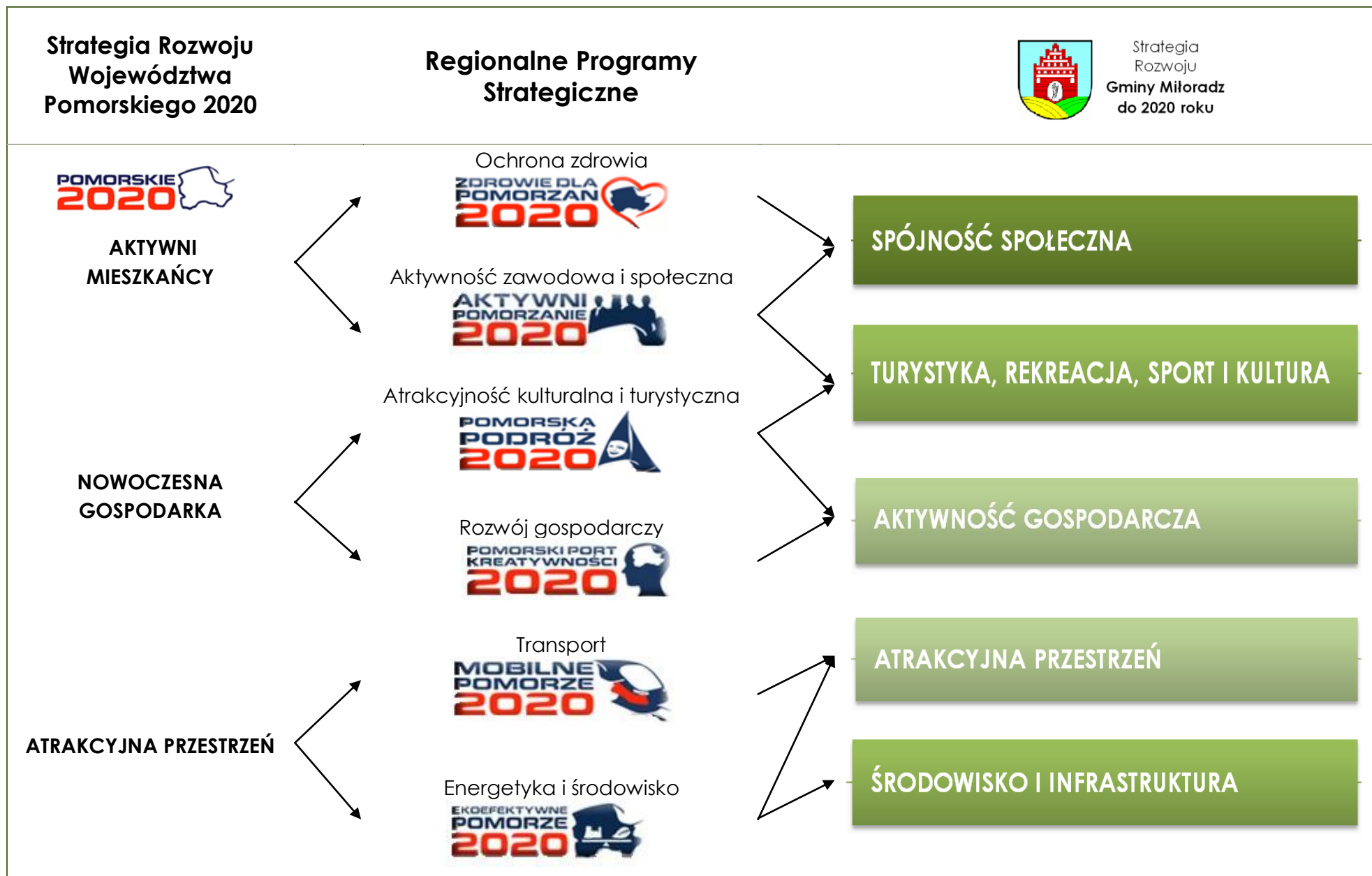
ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ

5

ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

Programy zostały skonkretyzowane w oparciu o politykę rozwojową samorządu (w tym Wieloletni Plan Inwestycyjny, Wieloletni Plan Finansowy), uwzględniając także konsultacje społeczne. Podstawą opracowania wskazanych programów operacyjnych była również zbieżność ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Pomorskiego dnia 24 września 2012r.

Rysunek. Zależności między Strategią Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wspólnie z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS)

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego precyzuje w perspektywie 2020 roku trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są to: (1) nowoczesna gospodarka, (2) aktywni mieszkańcy i (3) atrakcyjna przestrzeń. Są one konkretyzowane przez 10 celów operacyjnych oraz zaproponowane kierunki działań. Celem nadrzędnym pozostaje spójność regionu, rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów.

Szczegółowo założenia przyszłej, wojewódzkiej polityki rozwojowej prezentują, opracowane na podstawie Strategii Pomorskie 2020, Regionalne Programy Strategiczne (RPS) w sześciu obszarach: (1) rozwój gospodarczy, (2) atrakcyjność kulturalna i turystyczna, (3) aktywność zawodowa i społeczna, (4) ochrona zdrowia, (5) transport, a także (6) energetyka i środowisko.

Zależności między Strategią Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wspólnie z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS) – prezentuje rycina na poprzedniej stronie.

Głównym, przyjętym założeniem zaproponowanych Programów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku jest wpisywanie się w co najmniej jeden cel strategiczny na poziomie niniejszej Strategii, a w związku z tym spełnianie założeń jednego lub więcej celów operacyjnych. Zakres każdego programu operacyjnego obejmuje w szczególności: cele strategiczne programu, uwarunkowania realizacji programu, identyfikację potencjalnych beneficjentów, powiązania z innymi programami operacyjnymi, przewidywalne mierzalne rezultaty, listę projektów kluczowych, źródła finansowania projektu.

Realizacja działań wpisujących się w założenia programów operacyjnych, ma przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów, oraz poprzez wypełnienie misji, założonej wizji rozwoju. Skuteczność procesu wdrożenia będzie natomiast weryfikowana poprzez system monitorowania – w formie stopnia realizacji wskaźników rezultatów.

1

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

1.	Cele strategiczne	CS 1. Poprawa jakości życia i aktywność społeczna
2.	Cele operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych 1.2 Kształtowanie oferty edukacyjnej i zapewnienie dostępu do oświaty 1.3 Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego 1.4 Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji 1.6 Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego 1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych
3.	Komplementarność z innymi programami	<ul style="list-style-type: none"> 2. TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA 3. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA 4. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
4.	Korzyści bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost jakości życia mieszkańców - Lepszy dostęp i jakość edukacji i ochrony zdrowia - Aktywizacja mieszkańców, w tym osób starszych i niepełnosprawnych - Wzrost publicznej partycypacji mieszkańców - Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego
5.	Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy Gminy Miłoradz
6.	Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> - Samorząd terytorialny - Placówki edukacyjne - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zakłady Opieki Zdrowotnej - Koła gospodyń wiejskich - Organizacje pozarządowe - Inne jednostki samorządu terytorialnego - Powiatowy Urząd Pracy w Malborku - Kościoły i związki wyznaniowe - Instytucje i organizacje zagraniczne
7.	Rola samorządu	<ul style="list-style-type: none"> - Pełnienie funkcji inicjatora zadań - Wsparcie organizacyjne - Wsparcie finansowe
8.	Wskaźniki operacyjne na rok 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych projektów z zakresu spójności społecznej – 6 szt. - Liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały projekty – 3 szt. - Liczba nowych jednostek edukacyjnych – 1 szt.
9.	Źródła finansowania projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet Gminy - Pozostałe środki publiczne (w tym krajowe) - Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO WP, PROW) i pozostałych funduszy (m.in. MF EOG) - Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym pożyczki, wsparcie kapitałowe i in.) - Środki prywatne
10.	Przykłady projektów	<ul style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i tworzenie nowych jednostek edukacyjnych 2. Budowa i wyposażenie miejsc integracji społecznej 3. Inicjatywy z zakresu ekonomii społecznej 4. Program aktywizacji osób starszych 5. Zajęcia pozalekcyjne, wyrównawcze i zajęcia czasu wolnego dla dzieci i młodzieży 6. Programy wsparcia osób niepełnosprawnych 7. Programy prozdrowotne, w tym profilaktyczne 8. Publikacje, imprezy, spotkania integrujące społeczność lokalną

2

TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA

1.	Cele strategiczne	CS 1. Poprawa jakości życia i aktywność społeczna CS 2. Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo CS 3. Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
2.	Cele operacyjne	1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych 1.4 Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji 1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych 2.3 Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego 2.5 Budowa marki i promocja wizerunku Gminy 3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego
3.	Komplementarność z innymi programami	1. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA 3. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA 4. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
4.	Korzyści bezpośrednie	– Wzrost jakości życia mieszkańców – Zwiększenie aktywności mieszkańców w zakresie kultury fizycznej, sportu – Wzrost liczby wydarzeń kulturalnych, sportowych – Poprawa stanu zdrowia mieszkańców – Zwiększenie ruchu turystycznego – wzrost liczby turystów – Rozwój gospodarczy w zakresie oferty turystycznej
5.	Beneficjenci	– Mieszkańcy Gminy Miłoradz – Turyści – Przedsiębiorcy – Organizacje pozarządowe
6.	Partnerzy	– Samorząd terytorialny – Placówki edukacyjne – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu – Kluby sportowe i organizacje sportowe – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Organizacje pozarządowe – Kościoły i związki wyznaniowe – Instytucje i organizacje zagraniczne
7.	Rola samorządu	– Pełnienie funkcji inicjatora zadań – Wsparcie organizacyjne – Wsparcie finansowe – Promocja oferty Gminy
8.	Wskaźniki operacyjne na rok 2020	– Liczba zrealizowanych projektów z zakresu turystyki, rekreacji, kultury lub sportu – 10 szt. – Liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały projekty – 3 szt. – Liczba nowych obiektów turystycznych, rekreacyjnych – 3 szt. – Liczba wydanych pozwoleń na budowę lub zgłoszeń robót budowlanych dla obiektów turystycznych, rekreacyjnych, sportowych lub kulturowych – 3 szt.
9.	Źródła finansowania projektów	– Budżet Gminy – Pozostałe środki publiczne (w tym krajowe) – Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO WP, PROW) i pozostałych funduszy (m.in. MF EOG) – Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym pożyczki, wsparcie kapitałowe i in.) – Środki prywatne

10. Przykłady projektów

1. Budowa, przebudowa, remont, modernizacja obiektów sportowych
2. Wdrożenie programu kulturalnego
3. Promocja rekreacji i aktywności na świeżym powietrzu
4. Turnieje sportowe i wycieczki krajoznawcze
5. Wspieranie realizacji bazy turystycznej i turystycznego zagospodarowania obszaru Gminy
6. Stworzenie warunków do rozwoju agroturystyki
7. Budowa, przebudowa, remont, modernizacja obiektów zabytkowych
8. Stworzenie szlaków i ścieżek pieszo – rowerowych
9. Budowa i promocja oferty turystycznej w oparciu o zabytki kultury sakralnej

3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

1.	Cele strategiczne	CS 1. Poprawa jakości życia i aktywność społeczna CS 2. Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo
2.	Cele operacyjne	1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych 1.4 Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji 1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych 2.1 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym drobnej działalności usługowej, handlowej, rzemieślniczej i produkcyjnej 2.2 Wspieranie inicjatyw gospodarczych i korzystny klimat inwestycyjny 2.3 Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego
3.	Komplementarność z innymi programami	1. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA 2. TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA 4. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
4.	Korzyści bezpośrednie	– Rozwój przedsiębiorczości – Powstanie nowych miejsc pracy i ograniczenie bezrobocia – Nowe inwestycje – Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego – Wzrost jakości życia mieszkańców
5.	Beneficjenci	– Przedsiębiorcy – Inwestorzy – Mieszkańcy Gminy Miłoradz
6.	Partnerzy	– Przedsiębiorcy – Samorząd terytorialny – Inne jednostki samorządu terytorialnego – Powiatowy Urząd Pracy w Malborku – Organizacje pozarządowe
7.	Rola samorządu	– Pełnienie funkcji inicjatora zadań – Wsparcie organizacyjne – Wsparcie finansowe – Promocja oferty i wizerunku Gminy
8.	Wskaźniki operacyjne na rok 2020	– Liczba zrealizowanych projektów gospodarczych – 10 szt. – Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych – 10 szt. – Liczba nowych inwestycji – 1 szt.
9.	Źródła finansowania projektów	– Budżet Gminy – Pozostałe środki publiczne (w tym krajowe) – Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO WP) – Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym pożyczki, wsparcie kapitałowe i in.) – Środki prywatne
10.	Przykłady projektów	1. Rozwój spółdzielni socjalnych, klubów i centrów integracji społecznej oraz zakładów aktywności zawodowej 2. Inwestycje z zakresu energetyki odnawialnej 3. Program aktywizacji osób bezrobotnych i powracających na rynek pracy 4. Program wzmocnienia mobilności na lokalnym rynku pracy 5. Program wsparcia dla nowych inwestorów 6. Działania promocyjne i wspierające dla firm z sektora MŚP 7. Aktywne wsparcie doradcze dla przedsiębiorców 8. Stworzenie warunków do wzrostu opłacalności produkcji rolnej 9. Różnicowanie w kierunku działalności pozarolniczej

4

ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ

1.	Cele strategiczne	CS 1. Poprawa jakości życia i aktywność społeczna CS 2. Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo CS 3. Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie
2.	Cele operacyjne	1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych 1.4 Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji 1.6 Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego 2.3 Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych 3.1 Ochrona środowiska naturalnego 3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych 3.5 Skuteczne gospodarowanie odpadami 3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.7 Rozwój przestrzenny poprzez przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy
3.	Komplementarność z innymi programami	2. TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA 3. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA 4. ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA
4.	Korzyści bezpośrednie	– Wzrost jakości życia mieszkańców – Poprawa atrakcyjności osiedleńczej – wzrost liczby mieszkańców – Poprawa atrakcyjności turystycznej – wzrost liczby obiektów turystycznych i wzrost liczby turystów – Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej – nowe inwestycje w Gminie
5.	Beneficjenci	– Mieszkańcy Gminy Miłoradz – Przedsiębiorcy – Gmina Miłoradz
6.	Partnerzy	– Samorząd terytorialny i jego jednostki organizacyjne – Organizacje pozarządowe – Parafie – Inne jednostki samorządu terytorialnego – Przedsiębiorcy
7.	Rola samorządu	– Pełnienie funkcji inicjatora zadań – Wsparcie organizacyjne – Wsparcie finansowe
8.	Wskaźniki operacyjne na rok 2020	– Liczba zrealizowanych projektów z zakresu wzrostu atrakcyjności przestrzennej – 4 szt. – Liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały projekty – 3 szt. – Liczba obiektów lub miejsc zagospodarowanych przestrzennie – 3 szt.
9.	Źródła finansowania projektów	– Budżet Gminy – Pozostałe środki publiczne (w tym krajowe) – Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO WP) i pozostałych funduszy (m.in. MF EOG) – Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym pożyczki, wsparcie kapitałowe i in.) – Środki prywatne

10. Przykłady projektów

1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy
2. Remont, przebudowa, modernizacja dróg, w tym chodniki i ścieżki rowerowe
3. Realizacja programu „Leader” i programów równoważnych
4. Rewitalizacja i ochrona obiektów zabytkowych na terenie Gminy
5. Estetyzacja przestrzeni publicznych – mała architektura, utrzymanie zieleni gminnej itp.
6. Poprawa bezpieczeństwa poprzez montaż i modernizację oświetlenia w Gminie

5

ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

1.	Cele strategiczne	<p>CS 1. Poprawa jakości życia i aktywność społeczna</p> <p>CS 2. Rozwój Gminy jako ośrodka konkurencyjnego turystycznie i gospodarczo</p> <p>CS 3. Podniesienie atrakcyjności przestrzennej i rozwój zrównoważony ekologicznie</p>
2.	Cele operacyjne	<p>1.3 Wsparcie i poprawa warunków bytowych osób niepełnosprawnych</p> <p>1.4 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji</p> <p>2.1 Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego</p> <p>3.1 Ochrona środowiska naturalnego</p> <p>3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych</p> <p>3.3 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>3.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii</p> <p>3.5 Skuteczne gospodarowanie odpadami</p> <p>3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego</p> <p>3.7 Rozwój przestrzenny poprzez przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</p> <p>3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy</p>
3.	Komplementarność z innymi programami	<p>2. TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA</p> <p>4. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ</p>
4.	Korzyści bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu środowiska naturalnego - Ochrona walorów Gminy - Wzrost estetyki przestrzeni - Wzrost bezpieczeństwa i ochrona przed klęskami żywiołowymi - Wzrost jakości życia mieszkańców
5.	Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy Gminy Miłoradz - Przedsiębiorcy - Turyści - Gmina Miłoradz
6.	Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> - Samorząd terytorialny - Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej - Ochotnicza Straż Pożarna - Placówki edukacyjne - Instytucje ochrony środowiska - Organizacje pozarządowe - Inne jednostki samorządu terytorialnego - Przedsiębiorcy
7.	Rola samorządu	<ul style="list-style-type: none"> - Pełnienie funkcji inicjatora zadań - Wsparcie organizacyjne - Wsparcie finansowe
8.	Wskaźniki operacyjne na rok 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrealizowanych projektów z zakresu środowiska/infrastruktury – 4 szt. - Liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały projekty – 3 szt.
9.	Źródła finansowania projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet Gminy - Pozostałe środki publiczne (w tym krajowe) - Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO WP) i pozostałych funduszy (m.in. MF EOG) - Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym pożyczki, wsparcie kapitałowe i in.) - Środki prywatne

10. Projekty kluczowe

1. Bezpieczny system zaopatrzenia w wodę
2. Melioracja
3. Ochrona przeciwpożarowa (w tym wyposażenie i modernizacja OSP)
4. Likwidacja substancji szkodliwych w obiektach na terenie Gminy
5. Budowa, rozbudowa, modernizacja, remont systemu kanalizacji
6. Budowa, rozbudowa, modernizacja, remont systemu wodociągowego

Rysunek. Programy operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku a Regionalny Program Operacyjny dla Województwa pomorskiego na lata 2014-2020 (Projekt do konsultacji społecznych przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego nr 1116/288/13)

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020		Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku				
Osie Priorytetowe i działania RPO WP 2014 - 2020	Cel tematyczny i Priorytet inwestycyjny	PO 1 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	PO 2 TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA	PO 3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	PO 4 ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ	PO 5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA
OP 1 KOMERCJALIZACJA WIEDZY	1					
1.1 Ekspansja przez innowacje	1.2			X		
1.2 Transfer wiedzy do gospodarki	1.1			X		
OP 2 PRZEDSIĘBIORSTWA	3					
2.1 Inwestycje podstawowe	3.3	X	X	X	X	X
2.2 Inwestycje profilowane	3.3					
2.3 Aktywność eksportowa	3.2			X		
2.4 Otoczenie biznesu	3.4			X		
2.5 Inwestorzy zewnętrzni	3.1			X		
OP 3 EDUKACJA	10					
3.1 Edukacja przedszkolna	10.1	X				
3.2 Edukacja ogólna	10.1	X				
3.3 Indywidualne ścieżki edukacji	10.1	X				
3.4 Jakość kształcenia zawodowego	10.1	X				
3.5 Szkolnictwo wyższe	10.2	N.D.				
OP 4 KSZTAŁCENIE ZAWODOWE	10					
4.1 Infrastruktura ponadgimnazjalnych szkół zawodowych	10.4	N.D.				
4.2 Kształcenie zawodowe na poziomie wyższym	10.4	N.D.				
OP 5 ZATRUDNIENIE	8					

Regionalny Program Operacyjny
dla Województwa Pomorskiego
na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku

Osie Priorytetowe i działania RPO WP 2014 - 2020	Cel tematyczny i Priorytet inwestycyjny	PO 1 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	PO 2 TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA	PO 3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	PO 4 ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ	PO 5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA
5.1 Aktywizacja zawodowa	8.5	X	X	X		
5.2 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	8.8	X		X		
5.3 Zdrowie na rynku pracy	8.10	X				
5.4 Adaptacyjność	8.9		X	X		
5.5 Nowe mikroprzedsiębiorstwa	8.7	X	X	X	X	X
OP 6 INTEGRACJA	9					
6.1 Włączenie na rynku pracy	9.4	X				
6.2 Podmioty ekonomii społecznej	9.8	X		X		
OP 7 ZDROWIE	9 / 2					
7.1 Zasoby ochrony zdrowia	9.1	X				
7.2 Systemy informatyczne i telemedyczne	2.3	X				
OP 8 KONWERSJA	9 / 8 / 6					
8.1 Rewitalizacja i przestrzenie publiczne	9.2				X	X
8.2 Obszary o specyficznych potrzebach	8.2		X			
8.3 Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe	6.3		X*			
OP 9 MOBILNOŚĆ	4 / 7					
9.1 Transport miejski	4.5	N.D.				
9.2 Regionalna infrastruktura kolejowa	7.4				X*	
9.3 Regionalna infrastruktura drogowa	7.2				X*	
OP 10 ENERGIA	4					

Regionalny Program Operacyjny
dla Województwa Pomorskiego
na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku

Osie Priorytetowe i działania RPO WP 2014 - 2020	Cel tematyczny i Priorytet inwestycyjny	PO 1 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	PO 2 TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA	PO 3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	PO 4 ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ	PO 5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA
10.1 Efektywność energetyczna	4.3				X	X
10.2 Odnawialne źródła energii	4.1				X	X
10.3 Redukcja emisji	4.5					X*
OP 11 ŚRODOWISKO	5 / 6					
11.1 Ograniczenie zagrożeń naturalnych	5.2					X
11.2 Gospodarka odpadami	6.1				X	X
11.3 Gospodarka wodno - ściekowa	6.2				X	X
11.4 Ochrona różnorodności biologicznej	6.4					X*

Załącznik 3. – Wykaz projektów planowanych do realizacji na terenie Gminy Miłoradz do 2020 roku

Lp.	Nazwa inwestycji	Realizowany cel operacyjny	Planowane lata realizacji	Szacunkowa wartość
PO 1 SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA				
1	Przygotowanie i koordynacja projektów dotyczących wzmocnienia Gminy Miłoradz w zakresie ekonomii społecznej	1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych	2014 - 2020	100,00 tys. zł
2	Podwyższanie świadomości mieszkańców poprzez realizację programów prozdrowotnych, w tym nauka w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej	1.3 Zapewnienie mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego	2014 - 2016	50,00 tys. zł
3	Budowanie tożsamości lokalnej poprzez wydawanie publikacji, organizowanie imprez i spotkań integrujących społeczność lokalną	1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych	2014 - 2020	150,00 tys. zł
4	Remonty i termomodernizacje świetlic wiejskich na terenie Gminy Miłoradz	1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych	2014 - 2020	500,00 tys. zł
5	Rozbudowa szkoły w Kończewicach w celu utworzenia przedszkola	1.2 Kształtowanie oferty edukacyjnej i zapewnienie dostępu do oświaty	2014 - 2016	1 500,00 tys. zł
6	Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Gnojewie	1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych	2017	700,00 tys. zł
7	<i>Budowa małej świetlicy w Mątowach Małych</i>	<i>1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych</i>	2014 - 2020	<i>b.d.</i>
8	<i>Wzmocnienia bezpieczeństwa publicznego poprzez monitoring terenów rekreacyjnych i niebezpiecznych</i>	<i>1.6 Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego</i>	2014 - 2020	<i>b.d.</i>
PO 2 TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT I KULTURA				
1	Budowa ścieżek rowerowych i szlaków tematycznych w celu poprawienia bezpieczeństwa	2.3 Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem	2014 - 2020	2 000,00 tys. zł

	i ukazania walorów historycznych i przyrodniczych Gminy Miłoradz	na Żuławach Wiślanych 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego 3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego		
2	Rozwój turystyki wodnej poprzez stworzenie bezpiecznych stref na terenie Gminy Miłoradz	2.3 <i>Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych</i> 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2018 - 2020	500,00 tys. zł
3	Zagospodarowanie akwenów wodnych	2.3 <i>Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych</i> 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego 3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych	2014 - 2020	300,00 tys. zł
4	Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców poprzez budowę i modernizację infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji 1.7 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	300,00 tys. zł
5	Stworzenie Centrum Informacji Turystycznej we współpracy z podmiotami gospodarczymi i JST	2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego 2.5 Budowa marki i promocja wizerunku Gminy	2015 - 2017	150,00 tys. zł
6	Wspieranie działań dążących do ochrony dóbr kultury i zabytków na terenie Gminy	2.3 <i>Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych</i> 2.4 Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu	2015 - 2020	200,00 tys. zł

		turystycznego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy		
7	Tworzenie nowych ofert kulturalno-sportowych realizowanych na terenie świetlic wiejskich i na terenach rekreacyjnych	1.2 Kształtowanie oferty edukacyjnej i zapewnienie dostępu do oświaty 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji	2014 - 2020	150,00 tys. zł
8	Budowa hali sportowej w Miłoradzu	1.2 Kształtowanie oferty edukacyjnej i zapewnienie dostępu do oświaty 1.5 Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, kultury fizycznej i rekreacji	2015 - 2020	5 500,00 tys. zł
9	<i>Stworzenie przystani kajakowej na Nogacie</i>	2.3 <i>Turystyczne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i naturalnego związanego z położeniem na Żuławach Wiślanych</i> 2.4 <i>Rozwój oferty turystycznej i kształtowanie produktu turystycznego</i> 3.8 <i>Estetyzacja przestrzeni Gminy</i>	2014 - 2020	<i>b.d.</i>
PO 3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA				
1	Wspieranie drobnej wytwórczości regionalnej, bazującej na produkcji lokalnych produktów	1.1 Rozwój ekonomii społecznej, promowanie liderów rozwoju i inicjatyw społecznych 2.1 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym drobnej działalności usługowej, handlowej, rzemieślniczej i produkcyjnej	2015 - 2020	120,00 tys. zł
2	Wspieranie działań w zakresie aktywności gospodarczej w oparciu o plany i inne dokumenty	2.2 Wspieranie inicjatyw gospodarczych i korzystny klimat inwestycyjny 3.7 Rozwój przestrzenny poprzez przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	2014 - 2020	200,00 tys. zł
3	Tworzenie systemu wsparcia dla osób rozpoczynających i rozwijających działalność	2.1 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym drobnej działalności usługowej, handlowej, rzemieślniczej i	2014 - 2016	150,00 tys. zł

	gospodarczą	produkcyjnej 2.2 Wspieranie inicjatyw gospodarczych i korzystny klimat inwestycyjny		
4	Wspieranie działań rzemieślniczych, które będą bazować o lokalne produkty	2.1 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, w tym drobnej działalności usługowej, handlowej, rzemieślniczej i produkcyjnej	2015 - 2020	120,00 tys. zł
PO 4 ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ				
1	Usprawnienie systemu komunikacji między wioskami w kierunku na miast: Tczew i Malbork	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego	2015 - 2016	100,00 tys. zł
2	Budowa, remont i modernizacja dróg i chodników na terenie Gminy Miłoradz	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	4 000,00 tys. zł
3	Rozwój budownictwa mieszkaniowego i tworzenie infrastruktury na terenie Gminy	3.7 Rozwój przestrzenny poprzez przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	2016 - 2020	1 000,00 tys. zł
4	Systematyczna dbałość o tereny zielone i ich rekultywację, powiększanie na terenie Gminy	3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	250,00 tys. zł
5	<i>Budowa, remont dróg, chodników i parkingów na ul. Szkolnej, Osiedlowej i Żuławskiej w Miłoradzu</i>	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	b.d.
6	<i>Modernizacja drogi gminnej wraz z budową chodnika na odcinku Pogorzała Wieś – Zakład Rolny</i>	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	b.d.

7	Modernizacja drogi w Mątowach Wielkich – odcinek drogi pomiędzy Mątowami Wielkimi a Mątowami Wielkimi PGR	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	b.d.
8	Zagospodarowanie parku przy ul. Główniej w Miłoradzu oraz budowa chodnika przy ul. Główniej	3.6 Usprawnienie systemu komunikacyjnego 3.8 Estetyzacja przestrzeni Gminy	2014 - 2020	b.d.
PO 5 ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA				
1	Stworzenie bezpiecznego systemu zaopatrzenia w wodę poprzez inwestycje i modernizacje w nowoczesne i energooszczędne urządzenia	3.1 Ochrona środowiska naturalnego 3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych	2014 - 2016	1 500,00 tys. zł
2	Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji oraz stworzenia systemu odbiór ścieków od mieszkańców nie podłączonych do kanalizacji w Gminie Miłoradz	3.1 Ochrona środowiska naturalnego 3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych	2014 - 2020	2 500,00 tys. zł
3	Likwidacja substancji szkodliwych i niebezpiecznych na terenie Gminy Miłoradz	3.1 Ochrona środowiska naturalnego 3.5 Skuteczne gospodarowanie odpadami	2014 - 2018	100,00 tys. zł
4	Wspieranie działań budowy i modernizacji sieci melioracyjnej na terenie całej Gminy	3.1 Ochrona środowiska naturalnego 3.2 Kształtowanie, ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów wodnych	2014 - 2020	300,00 tys. zł
5	Rozbudowa i modernizacja sieci oświetleniowej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej w Gminie	3.3 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego 3.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii	2014 - 2020	1 000,00 tys. zł

Załącznik 4. – Formularz badania ankietowego mieszkańców

ANKIETA

Proszę o wypełnienie przeznaczonej dla **mieszkańców Gminy Miłoradz** ankiety dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy. **Ankieta jest anonimowa.** Dla uzyskania optymalnych celów statystycznych prosimy o wypełnienie wszystkich pól. Ankieta stanowić będzie źródło danych dla powstającego opracowania pt. „Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku”.

PROSIMY O WYPEŁNIENIE I ZWROT ANKIETY DO 20 STYCZNIA 2014 ROKU

1. Jak Pani/Pan ocenia atrakcyjność gminy? Proszę ocenić, tam gdzie jest to możliwe, zarówno jakość, jak i dostępność poszczególnych kategorii zaznaczając „X” we właściwej kolumnie.

Kategoria		Ocena				
		bardzo źle	źle	umiarkowanie	dobrze	bardzo dobrze
Edukacja	dostępność					
	jakość					
Opieka zdrowotna	dostępność					
	jakość					
Pomoc społeczna	dostępność					
	jakość					
Administracja	dostępność					
	jakość					
Oferta kulturalna	dostępność					
	jakość					
Oferta sportowo-rekreacyjna	dostępność					
	jakość					
Oferta turystyczna	dostępność					
	jakość					
Lokalny rynek pracy	dostępność					
	jakość					
Drogi (stan techniczny)	dostępność					
	jakość					
Infrastruktura kanalizacyjna	dostępność					
	jakość					
Infrastruktura wodociągowa	dostępność					
	jakość					
Transport publiczny	dostępność					
	jakość					
Stan środowiska naturalnego						
Wizerunek i estetyka gminy						
Dostęp do Internetu						

2. Jaki jest Pani/Pana zdaniem największy atut i największa słabość Gminy Miłoradz (proszę wymienić po jednym)?

Atut:.....

Słabość:.....

3. W jakim stopniu konieczna jest realizacja następujących zadań? Proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5.

1 – zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – umiarkowanie; 4 – raczej tak; 5 – zdecydowanie tak;

Realizacja programów/projektów edukacyjnych i wyrównawczych dla dzieci i młodzieży	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja świetlic wiejskich	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Realizacja programów/projektów prozdrowotnych dla mieszkańców gminy	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poszerzenie oferty kulturalnej (np. organizacja nowych imprez)	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Promocja gminy, w tym stworzenie unikalnego produktu turystycznego gminy	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐

Realizacja programów/projektów wspierających lokalny rynek pracy	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja dróg lokalnych (np. drogi osiedlowe)	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej (np. modernizacja hydroforni)	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Budowa małej architektury (np. ławki, śmietniki)	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Zagospodarowanie terenu nad Wisłą	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Tworzenie parków, zieleńców	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poprawa bezpieczeństwa publicznego (np. nowe oświetlenie)	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Tworzenie bazy pod budownictwo wielorodzinne	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Melioracja	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Inne (jakie?)

4. Czy jest Pani/Pan zadowolona/-y z inwestycji przeprowadzonych do tej pory na terenie gminy?

- zdecydowanie nie
 raczej nie
 umiarkowanie
 raczej tak
 zdecydowanie tak

5. Która inwestycja w latach 2007–2013 była Pani/Pana zdaniem najważniejsza? Proszę wymienić co najmniej jedną dla każdej kategorii.

Na terenie gminy:

Na terenie obszaru zamieszkania (wg mapki poniżej).....

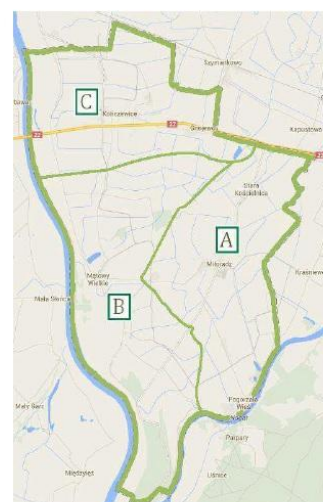
6. Proszę wskazać, co może wyznaczać przyszły sukces rozwojowy gminy Miłoradz. Proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5.

1 - zdecydowanie nie; 2 - raczej nie; 3 - umiarkowanie; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak;

Rozwój turystyki	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poprawa warunków osiedleńczych	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Rozwój przedsiębiorczości	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poprawa estetyki gminy	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐
Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjnej	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐

IDENTYFIKACJA OSOBOWA

- Płeć: kobieta mężczyzna
- Wykształcenie: podstawowe zawodowe średnie wyższe
- Grupa wiekowa:
 - do 19 lat 20-29 lat 30-39 lat 40-49 lat 50-59 lat 60 lat i więcej
- Status zawodowy:
 - uczeń/student pracujący przedsiębiorca emeryt/rencista bezrobotny inny
- Rejon zamieszkania:
 - A - Sołectwo Miłoradz, Stara Kościelnica, Pogorzała Wieś
 - B - Sołectwo Mątowy Wielkie, Mątowy Małe, Bystrze
 - C - Sołectwo Stara Wisła, Kończewice, Gnojewo
- Wielkość gospodarstwa domowego, z którego Pan/Pani pochodzi:
 - jednoosobowe 2-osobowe 3-osobowe 4 lub 5-osobowe 6-osobowe lub większe
- Średnia wielkość miesięcznych dochodów netto na 1 os. w gospodarstwie domowym:
 - od 0 do 599 zł od 600 do 1199 zł od 1200 do 1999 zł 2000 zł i więcej

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 cytowanej w podstawie prawnej ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy, w tym przypadku Rady Gminy Miłoradz należy uchwalanie programów gospodarczych.

Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Dotychczas obowiązująca strategia została zdezaktualizowana i wymaga zmiany.

Strategię sporządzono zgodnie z wytycznymi dotyczącymi przygotowania dokumentów strategicznych, dając tym samym możliwość realizacji inwestycji samorządowych i prywatnych ze środków finansowych w nowej perspektywie unijnej 2014-2020.

Zapisy nowej strategii odzwierciedlają potrzeby Gminy Miłoradz oraz są kompatybilne z wojewódzkim dokumentem strategicznym tj. Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Ponadto strategia zawiera analityczny raport o stanie gminy, który przedstawia szereg informacji statystycznych, społecznych, gospodarczych, w szeroki sposób obrazujących obecną sytuację Gminy Miłoradz.

Strategia Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku jest podstawowym dokumentem długofalowej polityki, także lokalnej a jej opracowanie jest niezbędne, ponieważ tworzy platformę współpracy, współdziałania wszystkich zainteresowanych w szczególności: samorządu, administracji rządowej, przedsiębiorców, organizacji społecznych i mieszkańców Gminy Miłoradz.

Uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy Miłoradz do 2020 roku jest konieczne i uzasadnia prawidłową koniunkturę samorządu.

Wójt Gminy

Tadeusz Biliński